Mr. M.ČULITIS
47 Fulton Ave
Toronto

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas telpu 1 slejā

18./143. n-rs SESTDIEN, 1953. G. 7. MARTĀ 3. GADS

MODERNAIS ČINGISCHANS NĀVES GULTĀ

VAI STAĻINS IR MIRIS?

Visu pasauli pašreiz nodarbina tikai viens vienīgs jautājums — vai Staļins patiesi ir jau miris? Vai krievu radio un laikraksti runā patiesību sacīdami, ka viņš ir tikai nopietni slims? Jeb vai slimības pieminēšana ir lēna krievu tautas sagatavošana vadoņa nāvei?

Kas notiek Maskavā? Vai Staļins ir pats sev izvēlējis pēcnācēju, jeb vai Molotovs, Berija un Maļenkovs kādu laiku valdīs kā triumvirāts, lai pārējai pasaulei pierādītu savu labo saprašanās gribu? Jeb vai krievu varas vīru starpā būs asas cīņas un uzvarēs stiprākais?

Tik daudz neatbildētu jautājumu. Maskavas radio katru stundu paziņo, ka Staļins saslimis, bet citādi atturas no jebkādiem komentāriem. Ziņu starplaikos spēlē sēru mūzika.

No Maskavas ziņo, ka 2. marta naktī Josifs Staļins pārcietis asins izplūdumu smadzenēs, kas izraisījis nesamaņu, viņš esot mēms un paralizēts. Maskavas ārsti ir uztraukušies jo Staļina ķermenis uz zālēm nav reaģējis; viņa pulss bijis divreiz ātrāks kā normāli, asins spiediens stipri paaugstināts un viņš elpojis ar traucējumiem. ASV ārsti, kam bijusi izdevība sīkāk iepazīties ar Staļina slimības gaitu un Maskavas kollēģu dotajiem datiem, domā, ka nāve var iestāties kuru katru brīdi.

No Parīzes pienāk citādas ziņas. Daudzi ievērojami diplomāti domā, ka Staļins jau ir miris, jo citādi Maskava nebūtu uzdrošinājusies publicēt Staļina slimību sīkumos, kā tas tiek darīts tagad. Vašingtonā kāds Pad. Savienības sūtniecības sekretārs esot izteicies, ka, pēc Krievijas ziņām, trešdienas rītā Staļins vēl bijis dzīvs.

Židu vajāšanas Albānijā

No Atēnām ziņo, ka Albāniju pārņēmis vēl līdz šim nepiedzīvots židu vajāšanas vilnis. Albānijas policija apcietina visus židus, kas Otrā Pasaules kara laikā bija varējuši paglābt savu dzīvību. Apcietināto mantu konfiscē. Mēģinājumi izbēgt pa jūras ceļu uz Italiju cietuši neveiksmi un šo mēģinājumu rezultātā Albānijas valdība izdevusi rīkojumu visu Albānijā dzīvojošo židu apcietināšanai.

SAŠAUTI KRIEVU DIPLOMĀTI

Burmā kāds armijas sargkareivis sašāvis divus Pad. Savienības diplomātus, kad viņi mašīnā braukdami neievēroja sardzes apstāšanās pavēli tuvojoties kādam armijas apsargātam apgabalam.

Burmas policija ziņo, ka abi minētie padomju diplomāti braukuši sūtniecības automašīnā un pie armijas apsardzībā esošā apgabala robežas pilsētas austrumu daļā ignorējuši sardzes apstāšanās pavēli, pēc kam sardze atklājusi uguni, smagi ievainojot abus braucējus.

Slimnīcā, pie sašauto sūtniecības darbinieku durvīm stāv padomju sardze un žurnālistus pie ievainotajiem nepielaiž.

PĀRBĒDZĒJU REKORDS BERLĪNĒ

No Berlīnes ziņo, ka 2. martā Rietumberlīnes robežu pārnākuši 5000 Austrumvācijas bēgļi, tā sasniedzot jaunu vienas dienas rekordu. Februāra mēn. bēgļu skaits sasniedza 41.225, kas līdz šim ir augstākais skaitlis viena mēneša laikā. Bēgļu skaita straujo pieaugumu izskaidro ar baumām, ka krievi gatavojoties noslēgt Austrumberlīni no Rietumberlīnes.

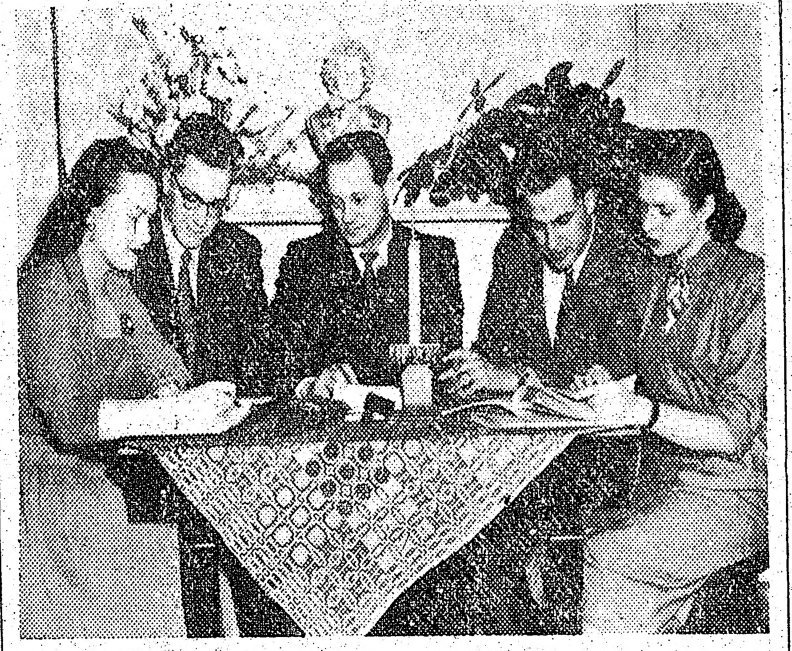

Latviešu Studentu Centrālās Savienības stipendiju fonda Centrālā valde. No labās Inta Gusmane, Andrejs Grots, pr-dis Akselis Manguls, Uldis Gosts un Daila Gosta
(Sk. rakstu 5. lpp.) Foto Vilis Grāvītis

12. martā antikomūnistiska masu sapulce Toronto

PIEDALĪSIMIES LIELAJĀ PROTESTA SANĀKSMĒ UN ATMASKOSIM NOZIEDZNIEKU MELUS

No pēdējās komūnistu sapulces Meseja hallē Toronto, kur runāja sarkanais Kenterberijas virspriesteris Džonsons, kādu pretkomūnistiski noskaņotu pilsoni Farliju Fokneru izsvieda no zāles virspriestera runas laikā, kad F., kājās piecēlies, izteica protestu runātāja apgalvojumiem par „laimīgo" dzīvi Padomijā.

Tai brīdī sapulces vadītājs viņu pavadīja saucieniem: „Ja jūs gribat runāt, tad noīrējiet sev pats zāli."

Misters Fokners laikr. The Globe and Mail paziņoja, ka viņš nodomājis tieši to darīt.

Fokners to arī izdarīja; viņš noīrēja to pašu Meseja zāli, no kuras viņu izsvieda komūnistu sapulces laikā, Fokners sasauc antikomūnistu sapulci ceturtdien, 12. martā, pl. 7.30 vakarā.

Fokners cer, ka šajā sapulcē ikviens Kanadas iedzīvotājs, kam netīk atsevišķu individu mēģinājumi sagraut Kanadu, varēs brīvi izteikt savas domas un novelt no sirds to smagumu, kas viņiem nebija atļauts iepriekšējā sapulcē, ko rīkoja Kanadas un Pad. Savienības Draudzības Biedrība.

Fokners domā, ka starp runātājiem kopā ar viņu netrūks arī bēgļu no zemēm aiz dzelzs aizkara un ka viņi varēs pastāstīt Toronto iedzīvotājiem mazliet vairāk par „paradīzes" patiesiem apstākļiem, kas nesaskanēs ar sarkanā virspriestera Džonsana slavas dziesmām.

Organizācijas, kas nodomājušas šo sapulci apmeklēt, var iepriekš stāties kontaktā ar F. Fokneru pa tel. (darbā) LA 3812, vai arī (mājās) LA 9058. Ieejas maksa 35c.

Ievērojot to, ka paredzētā sapulce ir demonstrātīva rakstura, un šinī Foknera pasākumā ieinteresētas plašākas iedzīvotāju aprindas Toronto, būtu ļoti vēlams, ka arī latvieši tajā piedalītos jo kuplā skaitā. Šī būs labākā izdevība atsegt komūnismu un kanadiešus iepazīstināt ar apspiesto tautu traģisko likteni. Tāpēc mūsu organizācijām būtu jāizrauga labākie runātāji, kas 12. marta sapulcē referētu par komūnistu briesmu darbiem un mūsu tautas ciešanām sarkanā jūgā. Tā mēs vislabāk pakalposim savai tautai un tēvzemei, kas gaida lielo atbrīvošanas stundu.

KOMŪNISTU NEMIERI PERSIJĀ

Persijas ministru prezidents Mohameds Mosadeghs paziņojis ASV sūtnim Teherānā, lai visi amerikāņi līdz turpmākam paliekot savos dzīvokļos un nerādās nemiernieku pilnās ielās, kur tanku atbalstītas Persijas karaspēka vienības cīnās ar komūnistu nemierniekiem.

Mosadeghs izdeva rīkojumu armijai nekavējoties šaut uz komūnistiem, ja tie gadījumā mēģinātu spiesties pilsētās ielās cauri barikādēm, kas tur iekārtotas, lai izbeigtu jau dienām ilgās nekārtības. Komūnisti, izmantojot situāciju, kad šachs un Mosadeghs aizkavēti paši savās iekšējās cīņās, sarīkoja demonstrācijas un nekārtības Teherānā, pieprasot tūlītēju amerikāņu padomdevēju izvākšanu no Persijas. Nekārtībās līdz šim nonāvētas 2 un ievainotas apm. 73 personas.

Reutera aģentūra ziņo, ka Mosadeghs pieprasa tūlītēju opozicijas likvidēšanu un ka daudzi jau atrodas apcietinājumā, to starpā vairāki komūnisti un trīs armijas ģenerāļi, kas demonstrāciju laikā izrādījuši savas simpatijas pretējai pusei.

Jauns saspīlējums radās, kad fanātiskais moslemiešu vadonis Kašani saviem atbalstītājiem pavēlēja boikotēt parlamenta sēdi, kurā Mosadeghs bija paredzējis pieprasīt uzticības nobalsošanu savai valdībai.

Vai angļi atstās Suecu?

No Londonas ziņo, ka Anglija sagatavojusies izvākt savu karaspēku no Suecas kanāla apgabala, bet tikai tādā gadījumā, ja Ēģipte apsola uzturēt lidlaukus un pārējās kara ierīces kaujas gatavībā, lai kara gadījumā angļu vienības varētu atgriezties un tūdaļ uzsākt darbību.

Kāds no Ēģiptes valdības pārstāvjiem izteicās, ka vispirms jāizvāc savi spēki un tikai tad varēs sākt domāt par Vidējo Austrumu aizsardzības plāna īstenošanu.

Komūnistu sabotāžas kara gadījumā

Kanadā, Kvēbekā, kāds komūnistu partijas, funkcionārs atzinās, ka viņa partija saņēmusi no Maskavas jaunus, slepenus rīkojumus, par sabotāžas uzsākšanu valsts mērogā, ja sāktos karš.

Viņš izteicies, ka saņemtajos materiālos esot pat kartes, kurās atzīmēti visi sabotējamie uzņēmumi, kā piemēram, spēkstacijas, papīrfabrikas u. c.

Rietumi baidās no spiegiem Berlīnē

No Berlīnes ziņo, ka Rietumu valdības pārstāvji izteikuši zināmas bažas, ka kopā ar Austrumvācijas bēgļiem komūnisti iefiltrē lielu daudzumu savu aģentu un spiegu. Kaut arī Rietumberlīnē notiek pamatīgas kontroles un pārbaudes, valdība tomēr baidās, ka daudzi komūnistu spiegi šādām kontrolēm viegli var iziet cauri nepamanīti. Vēlāk šie komūnistu bēgļi kopā ar pārējiem tiek iesēdināti lidmašīnās un aizlido no Berlīnes.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

EIROPA SKATĀS UZ RIETUMIEM

Lai noskaidrotu, kādā virzienā īsti pūtīs nākotnes politikas vēji, gandrīz katra Eiropas valsts ieskata par savu pienākumu sūtīt kādu pārstāvi uz Vašingtonu un daudzi no viņiem paredzējuši okeanu šķērsot jau nākošo divu nedēļu laikā. Eiropa joprojām skatās uz rietumiem un ne austrumiem, prom no komūnisma, ne uz tā pusi. Nesaskaņas Atlantijas paktā, Eiropas apbruņošanas programmā un sīkās sadursmēs ar Savienotām Valstīm, uz ko tik ļoti boļševiki cerēja, laikam gan viņiem nekādus augļus nenesīs, jo Eiropu ietekmē vairāk ASV spēks nekā bailes no Padomijas.

Marta mēnesī vien Vašingtonu paredzējuši apmeklēt vesela rinda pazīstamu valstsvīru: no Norvēģijas uz ASV brauks ārlietu ministrs Lange. Norvēģija ir turpat Krievijas kaimiņos, bet viņa ir arī Savienoto Valstu sabiedrotā. Ko gan Lange gribēs?

TRANSATLANTIKA KUSTĪBA

Angliju reprezentē Čerčila labās rokas — Īdens un Batlers, lai mēģinātu panākt kādu izeju Anglijas saimniecisko grūtību atrisināšanai. Eiropas aizsardzību Vašingtonā pārstāvēs Lords Ismajs, augstākais civīlierēdnis Ziemeļatlantikas pakta organizācijā. Francija uz Sav. Valstīm sūtīs ministru prezidentu un ārlietu ministru, lai panāktu palielinātu ASV palīdzību. Arī vientuļā Rietumberlīnes saliņa lielajā krievu jūrā sūtīs savu pārstāvi — pilsētasgalvu Reuteru, lai pārrunātu aktuālās problēmas. Bet ar martu diplomātu un valstsvīru plūdi nemaz vēl nebeigsies. To turpināšanās paredzēta aprīlī un vēl ilgi pēc tam. Beļģijas vārdā ar ASV valdību runās ārlietu ministrs Van Zēlands. Pirmoreiz no Rietumvācijas uz ASV paredzējis braukt kanclers Ādenauers. Italija savu pārstāvi paredzējusi sūtīt īsi pēc vēlēšanām un, ja to iznākums būs labvēlīgs, tad brauks ministru prezidents De Gasperi. Ja ASV gadījumā uzaicinātu maršalu Tito, tad arī Dienvidslavijai būtu savs pārstāvis Vašingtonā.

Ko tad šī pēkšņā transatlantika kustība nozīmē? Tikai to, ka Atlantijas pakts vienreiz sācis nopietni darboties un kā pēc pašreizējās sistēmas visas Eiropas problēmas tiek iesviestas ASV klēpī. Un kamēr ASV būs stipruma ziņā pirmā valsts pasaulē, šai jautājumā nekas nemainīsies.

Boļševiki ar saviem sabiedrotajiem rīkojas mazliet savādāk. Pēdējās ziņas no Budapeštas liecina, ka komūnistu tīrīšanas bandas sasniegušas Budapeštu un vai nu apcietina vai nogalina visus tos, kas nav ar viņiem vienis prātis. Iznākumā 30 židu, visi īsti komūnisti, tikuši apcietināti; visi gan vēl nav nošauti. Vienpadsmit aiz bailēm paspējuši izdarīt pašnāvību. Slepenpolicijas priekšnieks atrasts nošauts kopā ar sievu un dēlu. Apcietinājumā atrodas arī daudzi židu ārsti.

Dienvidslavijā, kas jau sen vairs nav Krievijas uzraudzībā, komūnisms sāk lēnām izbālēt. Pašreiz sāk izbeigt zemes kollektīvizāciju jo to atzīst par zaudētu spēli. Dienvidslavijas vadītājas personas tagad atzīstas, ka piespiest zemniekus pāriet uz kollektīvo lauksaimniecību, sekojot Krievijas paraugam, ir bijusi liela kļūda, jo pat pašam Kremlim kollektīvizācija nav pilnīgi izdevusies. Tito tagad nācis pie atzinuma, ka viņš nevar atļauties sanīsties ar 70 proc. iedzīvotāju un palikt pie varas.

Tito, atšķiries no Maskavas, tagad arvienu vairāk un vairāk cenšas tuvināties Rietumiem un ASV un piedalīties Ziemeļatlantijas aizsardzības paktā.

Vidējo Austrumu politikā paredzamas pārmaiņas. Ēģipte sāk iegūt arvienu svarīgāku un svarīgāku vietu amerikāņu acīs, kamēr Izraēlas akcijas sāk kristies. Iemesls — Vidējo Austrumu aizsardzības plāns, kam vajadzīgas spēcīgas arabu valstis.

Bet pirms var sākt ķerties pie Ēģiptes apbruņošanas un Vidējo Austrumu aizsardzības bloka dibināšanas, ir jānokārto domstarpības Anglijas un Ēģiptes starpā Suecas jautājumā. Ēģiptieši pastāv, lai angļi izvācas.. Amerikāņu militāristi justos drošāk, ja angļi paliktu un joprojām apsargātu kā Suecas kanāli, tā arī bazes kanāla apkārtnē.

Suecas kanāla aizsardzībā angļi ir ieguldījuši milzīgas naudas summas, un pēc militāro lietpratēju domām Sueca ir ārkārtīgi svarīga Vidējo Austrumu aizsardzībā un līdz ar to ir nepieciešama arī Eiropas aizsardzībai. Tādēļ ASV darīs visu iespējamo, lai panāktu izdevīgu kompromisu Anglijas un Ēģiptes starpā.

Vairāk arabiem, mazāk Izraēlai

Vašingtona ziņo kā jaunā Eizenhauera valdība atradusi par nepieciešamu mainīt savu Vidējo Austrumu politiku, kas nākotnē nozīmēs, ka arabi saņems vairāk ASV palīdzības bet Izraēla mazāk.

Politikas maiņa nāk sakarā ar nepārtraukti pieaugošo krievu ietekmi arabu valstīs, un, ja rietumu bloks grib krievu popularitātei sekmīgi pretoties, tad tas izdarāms vienīgi ar palīdzības palielināšanu arabiem un līdzšinējo palīdzības apmēru samazināšanu Izraēlai. Jaunās politikas pamatprincips pastāv uz vienādām tiesībām visām Vidējo Austrumu valstīm, kas nozīmē, ka nākotnē Izraēla vairs neatradīsies privilēģētā stāvoklī un ka sabiedrotie ar viņiem nekādus atsevišķus palīdzības līgumus neligs. Demokratu laikā jaunā Izraēlas republika viena pati saņēma vairāk ASV saimnieciskās un techniskās palīdzības nekā visas pārējās arabu valstis kopā.

Krievi pēdējā laikā ir uzsākuši neparasti aktīvu politisku un propagandas kampaņu, lai pievilktu arabu valstis savā pusē un iegūtu kontroli par bagātajiem naftas laukiem Persijā, Irakā, Dienvidarabijā un savā pārziņā pārņemtu arī Suecas apgabalu.

Kaloriju patēriņš

Pārbaudot kaloriju patēriņu dažādās zemēs, Apv. Nācijām izdevies noskaidrot, ka pasaules lielākie ēdāji ir īri, tie, kas dzīvo Īrijas republikā. 1951. gadā katrs īrs caurmērā patērējis 3.500 kaloriju. Indijai kaloriju skaits viszemākais — tikai 1.570 uz cilvēka. Kanada ēdāju vidū ierindojas ceturtā vietā, bet ASV septītajā.

JAUNAS SEJAS, BET TĀS PAŠAS VECĀS VALODAS

AN PILNSAPULCĒ BEZ PĀRMAIŅĀM

Kaut gan ASV politikā notikušas pārmaiņas, tomēr Apvienoto Nāciju pilnsapulcē nekas nav mainījies. Pagaidām jauns, varbūt vienīgi ir tas, ka Dalless, tāpat kā Lodžs, pirmais nesniegs Višinskim roku.

Kaut arī Eizenhauers vēlēšanu kampaņas runās apsolīja ātru Korejas kara izbeigšanu, tomēr Apvienoto Nāciju pilnsapulces sēdēs liekas, ka Eizenhauers savus solījumus devis tikai šodien, jo Korejas jautājumā nekas līdz šim nav vēl mainījies.

Sakarā ar valdības maiņu ASV, AN pilnsapulce pagarināja savu svētku pārtraukumu, lai dotu jaunajai valdībai iespēju formulēt savu nostāju Korejā. Bet atklāšanas diena nedeva nekā jauna. Lieku reizi Padomju Savienības ārlietu ministrs Andrejs Višinskis pieprasīja Ziemeļkorejas pielaišanu AN sēdēs pārrunāt Korejas jautājumu un lieku reizi pilnsapulces Drošības un Politiskā komiteja viņa prasību noraidīja.

Henrijs Kabots Lodžs, ASV jaunās valdības pārstāvis pie AN savās runās lietoja apmēram tos pašus vārdus, ko viņa priekšgājējs, noraidīdams to pašu krievu prasību. Tāpat kā iepriekšējais, arī Lodžs ieteica indiešu kompromisu gūstekņu apmaiņas jautājumā. Bet kad komūnisti tam nepievienojās, tad Lodžs paziņoja (gandrīz vai atkal tiem pašiem vārdiem), ka ASV nekādā citā kompromisā neielaidīsies.

Tāpat pārējo nāciju pārstāvji Korejas lietā palika pie saviem iepriekšējiem uzskatiem. Arī viņus nav ietekmējusi valdības maiņa Vašingtonā.

Kā vienmēr Padomju Savienība nostājās uzbrucēju pusē. Āzijas un arabu valstis ir negribīgas un par daudz nobijušās, lai varētu noteikti nostāties vienā vai otrā pusē. Latīņu Amerika vārdiem gan atbalsta Dienvidkorejas aizsardzību, bet tai pašā laikā dod ļoti niecīgas armijas vienības savu vārdu pierādīšanai.

ASV valsts sekretārs Dalless paskaidrojis preses pārstāvjiem, ka viņš nesniegšot roku Višinskim ja tas to nedarīšot pirmais. Sasveicināšanās roku spiežot padomju pārstāvim esot katra diplomāta personīga lieta un šeit neesot noteiktu politisku direktīvu. Viņš personīgi to nedomājot darīt un sastopoties ar Višinski nogaidīšot, ko tas darīšot.

KAS NOTIEK PAD. SAVIENĪBĀ?

Neziņas tumsa aiz dzelzs aizkara

Apmēram pirms simt gadiem Amerikas sūtnis imperiālistiskā Krievijā Neils Brauns žēlojās par lielo noslēpumainību, kas sedz visus notikumus Krievijā. „Tikai apsverot lietas apstākļus, var uzstādīt dažādas teorijas, un, tā kā šādas teorijas ir tikai minējumu rezultāts, tad tās ir bieži pavisam aplamas."

Šolaiku Krievija ir vēl daudz noslēpumaināka. Tā kā oficiālie paziņojumi ir nepietiekami un ļoti reti, tad, lai noskaidrotu kādas lietas būtību, talkā jāņem visdažādākie palīglīdzekļi — kā, piemēram, attēli uz dažādiem plakātiem, paraksti uz oficiāliem paziņojumiem un deklarācijām, lai redzētu, vai vēl vienmēr ir tie paši vecie vārdi, vai nākuši jauni klāt, augstāku valdības ierēdņu parādīšanās publiskās sapulcēs, baumas vai baumu trūkums, jo tikai tādā veidā var izdoties sastādīt kaut cik pārredzamu ainu par notikumiem pašreizējā Padomju Savienībā. Bet arī tas nav nekas precīzs, jo no krievu uzvešanās un rīcības ne vienmēr var pareizi uzminēt, kas viņiem padomā.

Tādēļ vēl līdz šai dienai nav saprotama satelitu valstsvīru slepkavošana komūnistu tīrīšanās. Var jau būt, ka šur tur ir pastāvējis zināms nacionālistisks noskaņojums, bet krievu apvainojums, ka visās šajās valstīs ir pastāvējusi Tito revolūcijai līdzīga konspirācija, ir pilnīgi fantastisks.

TĪRĪŠANAS KRIEVIJĀ

1949. gadā Krievijā notika sīkāka mēroga tīrīšanas, kur grēka āžu lomā atradās mirušā Ždanova darba biedri. Vai tas bija tādēļ, kā Ždanova ienaidnieks Maļenkovs nāca pie varas? Jeb vai tieksme atbrīvoties no kāda iekšēja vājuma? Vai Maļenkovs sev vienkārši tīrīja ceļu, lai kāptu uz augšu? To neviens nezina. Tāpat lielās tīrīšanas trīsdesmitajos gados. Vai tās Krieviju patiešām padarīja stiprāku — kā krievi paši apgalvo?

Un šodien, lai vēl vairāk sarežģītu Krievijas kaleidoskopa mīklu, klāt nāk viens ļoti svarīgs faktors, un proti, ka ģen. Žukovs ir atkal pazaudējis savu favorīta stāvokli.

Nesen 28 krievu ģenerāļi bija parakstījuši kāda sava mirušā kara biedra nekrologu. Žukova un stāba priekšnieka Šamenko vārda pārējo starpā nebija. Tagad ir zināms, ka Šamenko vietā par stāba priekšnieku iecelts ģen. Sokolovskis. Vai tas nozīmē, ka viņi abi būtu kritūši nežēlastībā? Vai viņu nozušanai ir kādi svarīgāki militāri iemesli, kuru dēļ viņiem būtu jāpazūd no skatuves? Višinskim stājoties ārlietu ministra amatā, daudzi domāja, ka Molotova zvaigznei pienācis rieta laiks. Bet tā tas nebūt nebija. Buģonijs, Vorošilovs, Timošenko un arī Žukovs vairākreiz ir bijuši nostādīti ēnā, tikai lai atkal parādītos visā savā spožumā. Bet nevar gan arī aizmirst, ka pirms 15 gadiem, kad pazuda ģen. Tuchačevskis, viņu atrada kādā pagrabā ar lodi pakausī.

Ziņas par notikumiem Krievijas iekšienē ir nepietiekamas, lai varētu sekmīgi minēt kādas attieksmes ir Padomju Savienības varasvīru starpā. Laikā no 1949. g. jūnija līdz 1952. g. oktobrim pēc oficiālām krievu ziņām miruši pavisam 110 maršali un ģenerāļi, vairumā vīri pusmūža gados. Vai arī tas ir kādu tīrīšanu rezultāts? Varbūt. Bet tā kā krievu armijā ir vismaz 6.200 virsnieku ģenerāļu pakāpē, tad 110 dabiskas nāves gadījumi var arī būt pilnīga patiesība.

(Nobeigums 8. lpp.).

Komūnistu apcietināšanas Ēģiptē

No Kairo ziņo, ka Ēģiptes valdībai izdevies salauzt komūnistu pagrīdes organizāciju, apcietinot 53 dalībniekus.

Kopš karaļa Faruka aiziešanas šīs ir lielākās komūnistu tīrīšanas Ēģiptē.

CĪŅAS AR PARTIZĀNIEM

Reutera aģentūra ziņo no Indokīnas, ka franču armijas vienības un Vietnamas komūnisti pašreiz spēlē nāvīgu paslēpšanos dubļu, dēļu un karstuma apsēstos Indokīnas rīsu laukos.

Pārgurušie franču karavīri, līdz vēderam ūdenī, nepārtraukti meklē rīsu laukos ienaidnieku, kuru nevar ieraudzīt, kaut gan skaidri zināms, ka komūnisti atrodas visapkārt un gaida izdevīgu brīdi uzbrukumam.

Franču operācijas galvenais nolūks ir divu komūnistu bataljonu iznīcināšana. Pēdējos sešos mēnešos komūnistu partizāni lēnām iefiltrējas aiz franču līnijām, lai uzbruktu svarīgajai Haipongas — Hanojas apgādes līnijai.

Akcija pret komūnistiem sākās pag. pirmdienā un līdz šim jau nogalināti 106 vietnamiešu partizāni. Cīņa ar šiem partizāniem ir ļoti grūta. Komūnistu Ķīnas apmācīti un apgādāti, ar sešu gadu pieredzi, šie partizāni ir ārkārtīgi veikli. Lai izvairītos no franciem, partizāni slēpjas pašizraktās vilku bedrēs vai arī pārplūdušos rīsu laukos, elpodami caur bambuka stiebriem.

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

PERSONĪBU LOMA TAUTAS DZĪVĒ

Latvju tautai ir bijušas personības un pat izcilas personības, lai gan viņas locekļu patstāvīgā rīcība ilgāku laiku ir bijusi stipri ierobežota. Piemēra dēļ minēsim Zemgales lielkungu Viestardu senajā pagātnē, Jāni Reiteru 17. g. s., Vilhelmu Šteineku 18. g. s., Juri Bāru 19. g. s. vidū, Krišjāni Valdemāru 19. g. s. otrajā pusē, Krišjāni Baronu 19. g. s. otrajā pusē un 20. g. s. pirmajā ceturksnī un pulkvedi Oskaru Kalpaku 20. g. s. pirmajos divos gadu desmitos. Tās ir personības, kas pieder jau vēsturei un par kurām netiek vairs šķēpi lauzti. Protams, novērtējot viņu nozīmi, jāpatur prātā attiecīgais laikmets, latviešu stāvoklis un iespējas tanī. Minētām personībām ir cieši sakari ar latvju tautu; gandrīz visas viņas bērnībā ir dzīvojušas uz laukiem, ieelpojušas lauku gaisu un pieradušas pie noteikti stingras lauku dzīves kārtības. Kas pats nav audzis uz laukiem, tā iepriekšējās paaudzes ir tur dzīvojušas. Nenoliedzot izcilu personību izveidošanās iespējas arī citos dzīves apstākļos, jāizceļ latviešu lauku sētas pozitīvā ietekme audzināšanā. Protams, personību attīstībā ir nozīme arī iedzimtiem dotumiem jeb dispozicijām, bet audzināšana var to attīstību kā sekmēt, tā arī traucēt.

Daba, vide un darbs ir labākie audzinātāji. Šie faktori savā laikā bija harmoniski saistīti Latvijas lauku sētā, kur cauru gadu viss norisinājās noteiktā kārtībā un dabiskiem apstākļiem piemērotā laikā. Tam ir pozitīva nozīme cilvēka attīstībā, īpaši raksturu un piederības apziņas izveidošanā. Lauku sētā visilgāk uzglabājas tautas tradicijas; piem. paražas, tikumi, meldijas. Tāpēc sētas iemītnieki viegli ieaug savā tautā un iekļaujas tās likteņu gaitās. Rūpēdamies par savas saimneicības uzplaukumu, ikvienas sētas darbinieki īsteni kalpo nākotnei, jo sētas labklājības pieaugums vērojams tikai pēc dažiem gadiem. Tas veicina tautas saimniecības un reizē ar to arī gara dzīves attīstību. Sētas iemītnieki kalpo tautas nākotnei arī norūdīdami lauku darbos savu organismu un rūpēdamies par tautas dzīvā spēka pieaugumu.

Kas pāriet no lauku sētas darba plašākā sabiedrībā, tam vairāk iespēju sasniegt lielāku pilnību savu spēju attīstībā un ideālu reālizēšanā. Atsevišķos gadījumos izveidojas izcilas personības. Tām var būt dažāds darba lauks, bet gara struktūra viņām ir līdzīga. Šādu personību centienus parasti apgaro cēli nākotnes ideāli. To dēļ viņas spēj atdot savu dzīvību, uzupurējoties vispārības, it īpaši savas tautas labā. Tad viņas ar savu personīgo piemēru rāda, cik tālu cilvēkam jāiet kalpošanā savai tautai un vispār sabiedrībai. Ar to viņas ietekmē ceļas kā atsevišķu cilvēku, tā arī visas tautas kultūras līmenis. Izcilas personības audzina un vada sabiedrību bez spaidu līdzekļiem. Ar pozitīvo viņas uzvar negatīvo, ar pakalpojumiem pierāda savu nostāju pret cilvēku, ar uzupurēšanos vispārības labā iegūst varoņa slavu. Viņas pašas necenšas pēc vadītāja lomas un nedomā par sevi, savu labklājību un izcilu stāvokli. Savus pretiniekus viņas nevajā. Tā kā tautas vairākums parasti ir viņu pusē, tad pretinieki viņām nav arī bīstami. Dižgariem seko tauta; tos viņa atzīst vai izrauga par saviem vadoņiem.

Raksturotais personību tips nav bieži sastopams. Parasti personībām dažu minēto īpašību nav vai tām pievijas klāt godkāre, varaskāre vai citas nevēlamas īpašības, kas mazina viņu nozīmi tautas dzīvē un reizēm pat aizsedz viņu spējas un pozitīvos darbus. Minētām vēsturiskajām personībām šādu trūkumu nebija, vai arī tie neaizēnoja viņu sasniegumus un reizē ar to arī nemazināja viņu ietekmi uz tautas kultūrālo attīstību. Viņu stāja un darbi vēl šodien savos galveņos vilcienos ir cēls paraugs tautiešiem viņu uzvedībā un centienos, īpaši sabiedriskos pasākumos, kuros ieviesušās grūti izravējamas nezāles.

P. Dreimanis

LAI ARĪ AKLIE TO REDZĒTU

VĒSTULE NO ZVIEDRIJAS

Pēc Zviedrijas latviešu organizāciju delegātu lēmuma par vispārējām vēlēšanām Zviedrijas Latviešu Centrālās Padomes radīšanai, sabiedriskā dzīve ieiet veselīgās un labās sliedēs. Bet visi pretējā virziena pārbaudījumi, diemžēl, vēl nav beigušies. Partiju viri ar savu izgudrojumu — Nacionālo padomi, to pārvērzdami par privātu biedrību, kurā var iekļūt, samaksājot — „niecīgās 3 kronas," tomēr vēl nerimstas un lūko godīgi un atklāti organizētajām vēlēšanām vēl sagādāt iespējami smagus šķēršļus.

Pašā pēdējā laikā Zviedrijas baltiešus, t. i. ne tikai latviešus, bet arī igaunus, savijnojuši divi politiskas samaitātības piemēri: viens nāk no igauņu sociāldemokrātiem, otrs no latviešu partijniekiem, kuŗus arī dirigē visvairāk sociāldemokrātu līderis Bruno Kalniņš.

Igauņu gadījums. Zviedru policija apcietinājusi divus igaunus par gluži parastu un neglītu lietu: par spirta un cigarešu kontrabandu, aizturot spirta kannas un 17.000 amerikāņu cigarešu! Šķiet, kas gan te var būt politisks? Bet paklausieties arī igauņi neprot zviedriski, policija uzzina, ka pastāv viena igauņu Nacionālā Padome (priekšsēdis soc.-dem. A. Reijs) un zvana, vai viņi nevar dot kādu, kas policijai palīdzētu kā tulks, piesakot, ka tulka honorārs būs 20 kronas. Ziņojumu saņem Padomes priekšsēdis Reijs, viņš nesūta uz policiju ne kādu jaunu dāmu vai jaunu studentu, bet — iet pats, bijušais Igaunijas rīgivanems, tagadējās viņa pašu nodibinātās eksila valdības ministru prezidents! Jau tas ir skandāls, par ko igauņiem pamats sašust. Bet īstais skandāls tikai nu sākas: apcietināto nopratina, Reijs savu tulka misiju izpildījis, apcietinātos aizved, bet Reijs policiju lūdz viņu nopratināt šajā lietā kā liecinieku. Protams, policija to ievēro un Reiju nopratina šajā kontrabandisti lietā. Un ko nu bijušais valsts vecākais un savas valdības ministru prezidents policijai pasaka? Un viņš sāka sekoše: Šie divi noziednieki — kontrabandisti ir politiski fašisti un totālitārā režīma aģenti, un tāpēc tie esot bijuši spiesti nodibināt savu valdību, lai šādiem noziedzniekiem ņemtu iespēju radīt — savu valdību!

Šādu Reija izdarību nu apraksta zviedru prese, pie tam nevis sensāciju prese, bet lielie zviedru laikraksti, ar „Svenska Dagbladet" priekšgalā, liekot ziņai smagu un igauņu nacionālo reputāciju ļoti tangējošo virsrakstu: Kontrabandistu birojs — politikas cietoksnis! Un laikraksts pasaka arī, ka šīs ziņas, it kā abi kontrabandisti būtu politiski Reija valdības pretinieki, laikraksts ieguvis no pāša ministru prezidenta un agrākā valsts vecākā A. Reija... Saprotams, ka šāda ziņa igauņu sabiedrību ir uztraukusi visaugstākā mērā, un visās igauņu aprindās pašreiz tiek spriests par to, kā reaģēt uz šo Reija denunciāciju, kas mums tik ļoti atgādina latviešu politiķu denunciācijas pret latviešu nacionālā spārna darbiniekiem emigrācijas pirmajos gados. Valda vispārēja pārliecība, ka šis notikums būs Reija politikas kaps, jo cilvēks ar tādu mentālitāti tiešām nav pielaižams nacionālai — sabiedriskā darbā.

No latviešu puses, kā jau teicām, Reijam līdzīga rīcība nav konstatējama tikai pagātnē vien, bet turpinās joprojām. Svētdien, 15. februārī, Stokholmā notikusi Jaunekļu Kristīgās Savienības pilna biedru sapulce, kur ieradušies arī divi partijnieki; J.Andersons un P.Kalniņš. Protams, nav jābrīnās, ka viņus sagaidīja asa kritika un ka no viņiem tika prasīta atbildība, kādēļ viņi kā JKS biedri Nacionālās Padomes jautājumos nav respektējuši savas organizācijas viedokli, bet atbalstījuši pilnīgi pretdemokratisku rīcību, kuŗu dirigēja tās autors Bruno Kalniņš. Debates, saprotams, bija visai asas. Un tajās abi partijnieki atstāj sapulci lielā uztraukumā. Un tad notiek Reija „akcijai" līdzīga uzvešanās: viens no aizgājējiem jau aiz sapulces durvīm censās vienam no sapulces dalībniekiem pastāstīt, ka partijnieku pretnieki it kā būtu visi iemanevrējuši... Viņš teicis tā: „Jūs nemaz nezināt, cik jūsu stāvoklis ir briesmīgs! Esiet prātīgi! Es jūs visu laiku esmu aizstāvējis, bet nu es to vairs nevaru, ja jūs mani neatbalstāt! Bruno Kalniņa rīcībā ir tādi dati par jums, ka to laišana atklātībā radītu neaprakstāmas briesmas un daudzi no jums būtu pazuduši!"

Ir grūti pateikt, vai tas ir tikpat skandalozi kā ar Reiju, vai arī, šķiet, tas ir vēl daudzkārt skandalozāk, jo tā ir klaju draudu politika, pie kuras nu ķērušies partijnieki, lai vispēdējā brīdī sabiedētu dažus no nākošo vēlēšanu darbiniekiem. Tā to arī visi kvalificēja: visā pasaulē pazīstamā biedēšanas politika, kas acīmredzot, ir kopēja visu sugu un pasugu marksistiem: boļševikiem, sociāldemokrātiem vai vēl citiem. Un tādu nacionālās darbības atmosfairu partijnieki grib uzspiest visiem emigrācijas latviešiem!

Korrekti organizētās vēlēšanas tiek jauktas un ārdītas arī ar to, ka arī partijnieki organizē savas „vēlēšanas" ar kādām „tautas kopības kartēm." Bet arī pat šaiā plāksnē partijnieki nespēj palikt korrekti un savas kartes piedāvā nevis kā dalības kartes savām Nacionālās padomes vēlēšanām, bet kā šķietami vispārējas palīdzības ziedojuma akcijas atbalstīšanai, kartes pārdodot kam vien pagadās, bet noklusējot šo karšu raksturu un saturu.

Vārdu sakot Zviedrijas latviešu cīņa nu ieiet izšķīrējā stadijā. Domājams gan, ka šīs vēlēšanas reiz noskaidros visus sasāpējušos jautājumus un arī beltajiem Zviedrijas latviešiem būs reiz iespējams tikt pie veselīgas un korrektas nacionāli — sabiedriskās darbības.

Līdz 1-jam jūnijam, līdz kādam laikam vēlēšanām jānotiek, ies laikam ļoti raibi un katra nākošā diena var atnest savas „sensācijas," no kurām vienu jau pasniedza Nacionālās Padomes aprindas, izlaizdamas savu biļetēnu („Mūsu domas"), kas pēc satura un stila neatšķiras ne vismazākā mērā no Bruno Kalniņa kengāšanas izdevumiem — „Brīvības"(!?) un sociāldemokrātu partijas biļetena.

A. V.

Prāv. Kr. Valters Bostonā salaulāja Dzidru Galiņu un Jāni Rumbu
Foto Vilis Grāvītis

Mēs strādājam un ticam savam darbam

Neviens meistars nav no gaisa kritis, un bieži ar neatlaidīgu darbu var panākt to pašu, ko citi sēdot skolas solā.

Kad pirms nepilniem trim gadiem pie DV organizācijas Kanadā nodibinājās teātra ansamblis, kuŗā bija tikai daži cilvēki, tad pirmajā brīdī likās, ka tur nekas neiznāks, jo nebija profesionāla režisora, kura lietpratīgā vadībā liktu arī diletantam pārvērsties kaut vai viduvējā aktierī.

Pati pirmā luga bija M. Zīverta „Kāds, kuŗa nav", E. Gribusta režijā, tad nāca lielākais iestudējums — R. Blaumaņa „Indrāni", aktrises M. Bērziņas vadībā. Visiem likās, ka sāpīgais režisora jautājums ir atrisināts, bet tas, diemžēl, bija tikai īsu laiku. Nākošajai izrādei, M. Zīverta „Partizāni" režiju vadīja V. Skudra, bet R. Blaumaņa „Ļaunais gars" iestudēts O. Zviedra vadībā, tāpat kā E. Zālītes drāma „Svešās asinis", kuŗu otro izrādi Toronto skatīsim svētdien, 8. martā, bet vispār tā būs 4. izrāde, jo DV teātris devis divas viesizrādes ārpus Toronto — 22. februārī Londonā un 1. martā Kičenerā. Vēl paredzēts apciemot Hamiltonu, St. Katerinu, Sadberiju un Montreālu. DV teātris Kanadā ir ne tikai nozīmīgs mūsu kultūrālajā dzīvē, bet DV saime to var ieskatīt kā ciešu saiti starp centru Toronto ar citām pilsētām.

Pašreiz pilnā sparā režisora Elmāra Šķobes lietpratīgā vadībā norit mēģinājumi Ed. Vulfa 4 cēlienu komēdijai „Svētki Skangalē", kur nākuši klāt arī vairāki jauni tēlotāji. Samērā lielas grūtības bija jāpārvar lugas lielā personāla dēļ, toties skatītājiem tā būs lieliska izprieca redzēt uz skatuves mainīmies tik daudz un dažādu tipu no tā laika mazpilsētas pilsoņu šķiras, ar visām tās intrigām un pārcensanos pēc sabiedriskajiem amatiem.

Pirmizrāde paredzēta 9. un 10. maijā Toronto. Dekoratīvo ietērpu un kostīmus metus apsolījis mākslinieks Ed. Dzenis.

„Kaut arī mēs neesam teātra skolu absolventi, tomēr mēs ticam, ka ar neatlaidīgu darbu un pašstudiju katrā nākošajā izrādē pieaugs arī mūsu aktieru tēlotāju spējas un skatuves rutīna," tā izsakās paši šī ansambļa dalībnieki.

-ka.

JĀMĀCĀS VALODA

Latviešu intelliģencei Kanadā darba izredzes savā profesijā visu laiku ir bijušas apmierinošas, bet pēdējā laikā tās vēl uzlabojušās. Galvenais šķērslis piemērota darba atrašanai ir — nepietiekamas angļu valodas zināšanas. To daudzkārt mums ir uzsvērušas vietējās iestādes. Nupat immigrācijas ministrs V. Harriss sarunā ar LNAK padomes pr-di A. Dreimani vēlreiz to ir aizrādījis.

Tāpēc ieteicam, kā Kanadā esošiem tautiešiem, tā tiem, kas vēl gatavojas ieceļot — veltīt lielāku uzmanību valodas apgūšanā.

LNAK saimn. inf. nozare

PROJEKTS PAR REITERA KOŖA VIESOŠANOS AMERIKĀ

Latviešu Nacionālā Centra kultūras nozares vadītājs A. Lācis, kas pats ir vecs reiterietis un savā laikā organizējis Reitera koŗa ārzemju ceļojums, ierosināja domu par Reitera koŗa viesošanos Amerikā. Sarakstoties ar T. Reiteru Zviedrijā noskaidrojas, ka koristi ir sajūsmināti par šādu iespēju, kaut gan tie visi ir darba cilvēki vai arī apmeklē skolu vai studē, varētu atbrīvoties uz vienu mēnesi. Tā kā ceļojums ar kuģi aizņem pārāk daudz laika, tad vienīgā iespēja būtu kori pārvest uz Ameriku ar lidmašīnu. Tā kā korī ir 65 dziedātāju, tad brauciens ar lidmašīnu turp un atpakaļ izmaksātu ap 25.000 dolaru. Šādu summu mūsu apstākļos ir grūti savākt, kādēļ arī skaistais nodoms būs jāatliek uz vēlāku laiku.

NEKLĀTIENES SKOLA LATVIEŠU BĒRNIEM KANADĀ

Janvāra mēnesī pie DV Toronto nodaļas nodibinājās neklātienes jeb korespondences skola, kurā dota iespēja mācīties tiem latviešu bērniem, kam sestdienas vai svētdienas skolas nav pieejamas. Pašlaik skolā gan ir tikai skolnieki no Ontario provinces, bet, cerams, ka darbu paplašinot, pieteiksies arī citur savrup dzīvojošie bērni skolas vecumā. Daudziem vecākiem, kas dzīvo Toronto vai tuvākā apkārtnē, attālumu un nevaļas dēļ nav iespējams bērnus uz sestdienas skolu aizvest, tiem ļoti izdevīga ir šī neklātienes skola.

Neklātienes skolā mācības norit sarakstes ceļā, tā kā ir vienalga, kurā Kanadas malā skolnieks dzīvo. Skolotājs sastāda uzdevumu, vadoties no bērna vecuma un iepriekšējās izglītības, un to nosūta skolniekam. Kad bērns uzdevumu izpildījis, viņš to sūta atpakaļ skolotājam labošanai. Šādā veidā uzdevumus iespējams apmainīt divas reizes mēnesī, tā dodot arī bērnam pietiekoši daudz laika uzdevumu kārtīgai sagatavošanai.

Tā strādājot sarakstes ceļā, bērns izmācās labi latviski rakstīt un pareizi veidot teikumus. Skolotājs tikai nevar kontrolēt skolnieka mutvārdu zināšanas, tādēļ talkā jānāk arī vecākiem. Ne vienmēr bērni arī saprot, ko no viņiem prasa, tad vecāku daļa ir bērnam to paskaidrot. Šī paskaidrošana, protams, nenozīmē vienkāršu priekšā pateikšanu, jo galvenais darbs veicams bērnam pašam.

Neklātienes skolā māca latviešu valodu un vecākiem bērniem arī vēl Latvijas vēsturi un ģeografiju. Skolu beidzot, skolēns saņem skolas beigšanas apliecību, kurai bērna tālākā dzīvē var būt ļoti liela nozīme. Pašlaik, atrodoties Kanadā, neviens pēc šīs apliecības neprasīs, bet, ja atgriezīsimies Latvijā, tad būs nepieciešami prast pareizi latviski runāt un rakstīt, jo tieši jaunās paaudzes uzdevums ir saglabāt latviešu valodu un latviskās tradicijas.

Visi vecāki lūgti padomāt par savu bērnu izglītību un neliegt viņiem arī latviešu skolu. Neklātienes skola neprasa daudz līdzekļu, tikai tiešo pastmarkas vērtību, burtnīcu pārsūtot, visu pārējo sedz DV Toronto nodaļa. Vecāki, neļaujiet saviem bērniem izaugt par kanadiešiem, bet ieaudziniet viņos latvisku garu un mīlestību uz Latviju, jo tikai tad latviešu tauta varēs pastāvēt.

Bērnus neklātienes skolai var pieteikt pie Ž. Bukovska, 301 Sunnyside, Toronto, Ont. I. Gubiņa

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

8. martā Svešās asinis ceturtā izrāde.

14. martā, plkst. 8.00 vakarā, sv. Andreja baznīcas mazajā zālē, T. Ķeniņa lekciju cikla Lielās mūzikas problēmas 12. referāts: Koncerts un tā formas no pirmsākumiem līdz mūsu dienām. Skaņu plašu illustrācijas piemēri no Korelli Concerto grosso, J. S. Bacha Brandenburgas koncertiem, Mocarta, Šūmaņa, Lista, Ravēla un Bartoka klavieŗu koncertiem, Bēthovena, Brāmsa un Berga vijoļkoncertiem.

15. martā, svētdien, Mārtiņa Zīverta jubilejas izrāde, kurā piedalīsies visas trīs Toronto teātra trupas. Referēs Ingrida Vīksna.

28. martā, plkst. 10.00 sv. Andreja bazn. skautu un gaidu vecāku padome rīko Hamiltonas jaunatnes teātra izrādi Rūd. Blaumaņa Sestdienas vakars un naudas — mantas loteriju.

29. martā, Sv. Andreja baznīcā Garīgs koncerts. Piedalās E. Veskimetsa (soprāns), E. Sedliņa (alts), Ž.Zentiņš (tenors), P. Geistauts (baritons) J. Niedra (bass) un Sv. Andreja draudzes koris, komp. T. Ķeniņa vadībā. Programmā: J. S. Bacha, Šūberta, Alfr. Kalniņa, H. Pavasara u. c. darbi, un Mocarta „Rekviēma" fragmenti solistiem, korim un ērģelēm. Pie ērģelēm E. Timermane.

5. apr. (1. Lieldienās) pl. 4 p. p. TLNT pirmizrāde Raiņa Pūt, vējiņi sv. Andreja baznīcā.

12. aprīlī DV Teātris Kanadā viesosies Hamiltonā ar Svešām asinīm.

18. aprīlī, plkst. 8.00 vakarā The Latvian Trio koncerts (V. Ziedonis, vijole, Dz. Treimanis, čello, V. Meļķis, klavieres). Programmā: Brāmsa un Arenska trio, un pirmatskaņojumā Kanadā T. Ķeniņa trio.

8. maijā Rietumvācijas Oldenburgas operas mecosoprānes Paulas Brīvkalnes koncerts Kanadas turnejas ietvaros, LNAK protektoriātā. Pie klavierēm Vera Leinvebere.

9. un 10. maijā DV Teātra Kanadā pirmizrāde — Svētki Skangalē.

CITI SARĪKOJUMI

6. martā, pl. 19.30 pulkveža O. Kalpaka atceres vakars Sv. Andreja baznīcas zālē. Programmā svētbrīdis, referāts, deklamācijas un mūzikāli priekšnesumi.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Kalpakieši un korporāciju kopa lūdz šo sarīkojumu apmeklēt visus DV organizācijas biedrus.

7. martā, pl. 18, TLB 5 gadu darbības atceres sarīkojums biedrības telpās, 198 Osler ielā.

14. martā, sestdien, plkst. 18.30 Trīsvienības baznīcas zālē, Sherbourne ielā pie Bloor ielas, Latviešu agronomu biedrība Kanadā rīko gadskārtējo lauksaimnieku sanāksmi ar referātu, filmu demonstrējumiem un pārrunām. Ieeja $0.25.

20. martā, pl. 20, 62 Claremont St., TLB un TLSK sarīkojums.

28. martā, pl. 19, TLB telpās, 198 Osler ielā, raibs vakars.

11. aprīlī, plkst. 19.00 sv. Andreja baznīcā pirmā latviešu „Krēslas stunda" Toronto. Tema: reliģija, filozofija, zinātne.

20. jūnijā Hamiltonas latviešu biedrība un TLB rīko Jāņu līgošanu lauku sētā starp Hamiltonu un Toronto. Piedalīsies koris, teātra ansamblis un 2 tautisko deju ansambļi.

26. jūnijā TLB un TSK Jāņu sarīkojums ar programmu Masarika zālē.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KUR TAISNĪBA?

Pēdējā laikā represijas, ko pielieto Pad. Sav. un tās satelīti pret žīdu tautības piederīgiem, radījušas trauksmi ASV sabiedrībā.

Ikviens apcietināšanu—deportāciju vilnis mūs ļoti uztrauc, neatkarīgi no tautības, kuŗu tas skar, jo esam to paši savām acīm skatījuši un pārdzīvojuši.

Mazas pārdomas mūsos rada tikai tā ASV sabiedrības aktivitāte, kādu tā uzrāda, lai glābtu no vajāšanām žīdu tautības piederīgos aiz dzelzs priekškara. Lūk, 49 koledžu prezidenti, baznīcu un uzņēmumu vadītāji, rakstnieki, paidagogi un citas sabiedrībā pazīstamas un cienītas personas, to starpā arī Eleonora Rūzvelte, iesnieguši prezidentam Eizenhaueram un Apv. Nācijām četru punktu programmu, lai novērstu nelaimi, kas draud žīdiem Padomju Savienībā un satelītu zemēs.

Izsakot savu līdzjūtību žīdu nelaimei, mums tomēr uzmācas šādi jautājumi:

Vai šīs būs pirmās vajāšanas un cilvēku iznīcināšanas? Vai vēl briesmīgākas cilvēku iznīcināšanas nav bijušas jau simtiem reižu iepriekš ar citu tautību okupēto valstu iedzīvotājiem? Kas notika ar miljoniem ukraiņu? Kas notika un vēl šodien notiek ar Baltijas valstu iedzīvotājiem? Kas notiek ar Balkānu valstu iedzīvotājiem? Kas tika un tiek darīts ar katoļu brīvības cīnītājiem — garīdzniekiem, ieskaitot viņu augstos vadītājus, kā kard. Mindzentiju, archibīskapu Beranu un Stepaniacu? Kāpēc jau agrāk nebija uzmodusies šī Amerikas sabiedrības aktivitāte?

Mēs zinām, ka šim uztraukumam pirmo signālu deva žīdu Slanska u. c. notiesāšana ar nāves sodu Čechoslovakijā. Bet cik šādu grēku iepriekš gul uz paša Slanska sirdsapziņas, kad viņš vēl nesen bija komūnisma varenais? Negribas ticēt, ka Amerikas sabiedrībā būtu radies kaut vismazākais uztraukums, ja Hitlers sava režīma laikā būtu vērsies pret Himleru vai kādu citu, kā to šodien dara Staļins. Vislielāko pārsteigumu mūsos rada tas, ka starp žīdu glābšanas aktīviem cīnītājiem ir mums tik pazīstams vārds — Eleonora Rūzvelte. Tā ir tā pati Eleonora Rūzvelte, kas vēl nesen, būdama ASV delegāte AN, apšaubīja genosida esamību Padomju Savienībā, vismaz uzskatīja to par nepierādītu. Mūs dziļi apbēdina tā nekonsekvence, kas valda brīvajā pasaulē, sevišķi ASV sabiedrībā.

J. Grodnis

KANADĀ

TORONTO

Sv. Jāņa draudzes tradicionālie draudzes vakari allaž pulcinājuši pilnu zāli viesu. Tā arī šoreiz romantiskajā sveču gaismā, ziediem un drapējumiem rotātajā zālē, nebija nevienas brīvas vietas. Vakara programmas noskaņu — Sapņi par mājām ievadīja māc. A. Lūsa ievadvārdi, pastāstot klausītājiem divus savus zīmīgus sapņus, kas viņu aizvadījuši atkal dzimtenē. Pētera Geistauta iejūtīgi nodziedātās A. Žilinska dziesmas M. Tūteres klavieru pavadījumā vēl dziļāk klausītājus iešūpoja dzimtenes sapņu noskaņā. No šīs sentimentālās sapņošanas vakara viesus košai, skaistai dienai atmodināja dzejnieces Veltas Tomas vārdi, kas aizrādīja, ka izvēlētajos dzejoļos rādīs Latvijas laukus un sētas tādas, kādas tās bija senajās varenības dienās, bet ne caur asaraino bēgļu barakas logu vai no jaunieprktās mājas lieveņa. Šādā skatījumā Velta Toma bija arī izraudzījusi latviešu dzeidarbu paraugus, nolasot savus, Klāras Zāles, Andreja Eglīša, Ingridas Vīksnas, Jāņa Medeņa u. c. autoru žanra dzejojumus, no kuriem klausītājiem sevišķi patika Medeņa drastiskās Cūku bēres. Atsaucīgie klausītāji par dzejnieces skaisto priekšnesumu un dzejoļiem pateicās ar sirsnīgiem aplausiem.

Draudzes dāmu komitejas loterijai ziedotais spilvens, tāpat citi vakara ienākumi deva paprāvu atlikumu trūkumcietēju aprūpei.

LDPBK 1. martā sanācis savā kārtējā sēdē. Pārrunāti daudzi latviešu politiskās darbības jautājumi emigrācijā un pārņemti vairāki svarīgi lēmumi, kas tomēr šobrīd nav publicējami.

Sanāksme ar gandarījumu konstatējusi, ka daudzas starptautiskas parādības pēdējā laikā ir spilgti labvēlīgas mūsu nodomiem. Kopš 1940. gada mūsu starptautiskās pozicijas nekad nav bijušas tik labas.

Birojs nākošam gadam pārvēlējis prezidiju, kurā ievēlētas visas līdzšinējās amata personas.

LONDONA, ONT.

Cīruļu putenim ietinot Londonu baltā segā, Optimistu klubā Londonas latvieši līdz ar viesiem no Kičeneras, Sarnijas, Toronto un Niagaras pulcējās gadskārtējā karnevālā — Cīruļu putenī.

Bija mazāk apmeklētāju un arī mazāk masku nekā iepriekšējā gadā, toties telpas plašākas un deju mūzika labāka — mūsu tautieša Hāna deju kapella, kurai pieskaņojās milzīgais „televīzijas aparāts" uz riteņiem (vakara labākā maska), kas reizē rādīja bildes un spēlēja deju mūziku („aparātā" nepazīts sēdēja akordeonists A. Ūdris, un ar viņu braukāja un dejotājus uzjautrināja E. Trauliņš). Abi saņēma pirmo godalgu. Otro godalgu piešķīra „nēģerietei" Brigitai Kandis, trešo trejmeitiņām — A. Atarai, E. Caukai un I. Miķelsonei. Loterijā laimēja iebraucēji — kičenerietis un sarnietis.

Lietuvas un Igaunijas valsts svētku svinības Londonā atkal izvērtās par Baltijas valstu vienības demonstrāciju, īpaši igauņu sarīkojumā Publiskās Bibliotēkas zālē ar visu triju Baltijas valstu standartiem dekorēto runātāju tribīni. Latviešu vārdā abos sarīkojumos runāja prof. A. Dreimanis.

Ps

Toronto policija apcietinājusi kādu jaunu pāri, kurš no Maltonas lidlauka gribēja izlidot uz ASV, līdzņemot kādu pavisam jaunu tikai dažas dienas vecu bērniņu.

Abi laulātie — Šinderi, kuru pastāvīgā dzīves vieta ir Bruklīna, bērniņu uzdevuši par savu, bet izdotā dzimšanas apliecība radīja aizdomas. Rezultātā atklājās, ka bērniņš nebūt nav viņu, bet gan piedzimis kādai pavisam svešai personai. Lietu noskaidrojot tuvāk, policija atklājusi, ka pastāvējusi īpaša līga, kas nodarbojusies ar bērnu tirdzniecību. Daudzas bezbērnu ģimenes vēlējušās iegūt un uzaudzināt kā savu kādu mazu bērniņu, bet viņām nepaticis garlaicīgais un sarežģītais adopcijas ceļš, kāpēc tās mēģinājušas lietu nokārtot pavisam privātā kārtā. Tādā ceļā arī Šinderu pāris, domājams, iekārtojis savu „veikalu", transportējot bērniņus no Kanadas uz ASV nākošajiem vecākiem. Par katru piegādāto bērnu atlīdzība bijusi ap 200 līdz 250 dolaru.

DAUGAVAS VANAGI

DV APVIENĪBA ŅUJORKĀ

DV Apvienība Ņujorkā savā mēneša saeimā 28. februārī nolēma uzņemties šefību par jaundibināmo latviešu skautu vienību Ņujorkā. Viena latviešu skautu vienība jau pastāv pie draudzes.

Par DV pārstāvjiem Ņujorkas latviešu organizāciju apvienotā padomē izraudzīja J. Šābertu un V. Matuzeli. Palīdzības fonda pagaidu valdē ievēlēja Artūru Lāci.

SIRSNĪBAS VAKARS

Pie tautiski klātiem galdiem un pašdarītā miestiņa, 7. martā, plkst. 19.00 DV namā, 123 Huron ielā.

Atlikums trūcīgām ģimenēm Vācijā.

Interesanta programma.

Visus sirsnīgi ielūdz

DV Toronto nod. un Dāmu komiteja

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM!

ZIEDOJUMI IEMAKSĀJAMI: DV Kanadas valdes kasierim Mr.A. Putniņš, 280 Wright Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās.

Jūlijs Druva

LATVIJA NO 1934.— 1940. GADAM

KĀRĻA ULMAŅA LAIKS UN TĀ NOVĒRTĒJUMS

NO JŪLIJA DRUVAS ATSTĀTIEM MANUSKRIPTIEM

III

Tik chaotisks bija stāvoklis 15. maija priekšvakarā. Doma par vienotu tautu, par valsts interešu stādīšanu augstāk par partiju un personīgiem labumiem bija sen aizmirsta kā novecojies nekam nederīgs krāms.

Tagad pāriesim pie Kārļa Ulmaņa laika un tā novērtējuma.

Satversmes grozījumu projekts bija kritis cauri. Bet Kārļa Ulmaņa griba un apņēmība izbeigt neauglīgo un kaitīgo politizēšanu guva tikai jaunu sparu. Kaut gan vēl 1934. gada 16. martā liekas, ka viss parlaments ir apvienojies pret viņu, un frakciju runātāji to zākā un dažādi izzobo un apvaino, tomēr 18. martā Kārlis Ulmanis ir valdības galva, iegūstot uzticības votumu tai pašā parlamentā. Amatu viņš uzņemas ar ciešu apņemšanos izbeigt politiskās ķildas un intrigas valstī.

Kā redzējām, parlamentārā ceļā to panākt nebija iespējams. Tāpēc 1934. gada 15. maija vakarā pēc saeimas sēdes ministru prezidents, atsaucoties uz satversmes 62. pantu — ja valstī draud izcelties iekšējs nemiers, ministru kabinetam tiesība izsludināt kaŗa stāvokli — pārtrauca saeimas darbību un aizliedza politisko partiju darbību.

Latvijas valsts satversmē noteiktās sistēmas vietā stājās autoritātes pagaidu režīms.

Kārļa Ulmaņa izdarītās pārvērtības tauta uzņēma ar lielām gavilēm un sajūsmu. Ja kritiķi tagad saka, ka vajadzējis izdarīt tautas nobalsošanu, tad jāatbild, ka jaunā stāvokļa radītājs to uzskatīja tikai par pārejas laiku uz jaunu satversmi. Ja turklāt pārgrozības varēja notikt un notika bez asins plies izliešanas, tad tas liecināja, ka ticība un ilgas bija stiprākas par šaubām un svārstīšanos. Pat tagadējie kritiķi apmierinājās ar notikušo faktu un mierīgi saņēma savas deputātu pensijas.

ULMANI SPĀRNOJA TAUTAS SAJŪSMA

Sajūsma, kas valdīja tautā, spārnoja Ulmani tālākiem darbiem. Savā deklarācijā par atjaunotās valsts vadības uzdevumiem Kārlis Ulmanis paziņoja, ka jaunā valdība sekmēs tautas tieksmes pretim pilnībai, tāpēc pirmajā vietā būs rūpes par tautu un valsti, par drošību un kārtību, par valsts saimniecību, gādība par tautas izglītību, par jaunatnes audzināšanu tēvzemes mīlestībā un tautas vienības apziņā, rūpes par kultūras tālāku uzplaukumu un gādība par satversmes pārveidošanu tautas vienības garā. Pamatojoties uz šiem noteikumiem, valdība pēc 15. maija pārvērtībām sāka savu darbību.

Pēdējos mūsu valsts brīvības 6 gados Kārlis Ulmanis izdarīja plašas reformas visās nozarēs, pacēlot garīgo un saimniecisko rosību valstī tādā augstumā, kāda līdz tam nekad nebija. Šeit vēlreiz gribu pieminēt jau reiz minēto likumu par tautas izglītību. Šo likumu pieņēma 1934. gada 12. jūlijā. Ievērojot tā svarīgumu, mazliet pakavēšos pie tā satura, kas ietver:

a) jaunus uzdevumus skolām — audzināt jaunatni tautas vienībai un tēvzemes mīlestībai;

b) rada svarīgus jauninājumus skolu sistēmu;

c) rada vienotu, centralizētu skolu pārvaldi;

d) nosaka izglītības cenzu un paidagoģisko stāju, kā arī ievēlēšanas veidu visu tipu un pakāpju skolotājiem.

Likuma trešais pants nosaka, ka mācību iestādēs jāizkopj jaunatnes fiziskā, intellektuālā un ētiskā izglītība un jaunatne jāaudzina personiskā un sabiedriskā krietnībā, darba un tēvzemes mīlestībā un tautas un šķiru saprašanās garā.

5. pantā pasvītrots demokrātiski latviskais nacionālisms, kas aizstāv Latvijas mazākuma tautību kultūrālo nacionālismu — šo tautību bērniem garantē obligātās izglītības tiesības uz valsts un pašvaldību rēķina katram viņa tēva valodā un atvēl valdības pabalstus mazākuma tautību vidusskolām.

Es lūdzu uzrādīt valsti pasaulē, kur mazākuma tautības izglītības laukā baudītu tādas pašas tiesības! Es tādas nezinu.

Ar tālredzīgu skatu Ulmanis sekmēja latviskas gara kultūras attīstību un tās izkopšanu.

Viņš atdzīvināja nacionālo ideoloģiju un to iedzīvināja, ievadīja mūsu tautu nacionālā kultūrā un latviskā skatījumā, cēla godā senos latviešu tikumus, rūpējās par zinātnes ētiskos pamatus.

Atcerēsimies vēstures institūta, Tēvzemes balvas fonda, studiju fonda radīšanu, kas deva iespēju nodrošināt normālu mācību gaitu augstskolu studentiem. Šāds studiju fonds bija vienīgais pasaulē. Atcerēsimies arī zinātniskās stipendijas, mācību grāmatu fondu augstskolās, stipendijas arodskolu apmeklēšanai, Draudzīgo aicinājumu, rakstnieku, preses darbinieku, mākslinieku, zinātnieku apbalvošanu, mākslas izstāžu rīkošanu galvaspilsētā un provincē un daudzās Eiropas valstu galvaspilsētās.

TIKA LIKVIDĒTA SAIMNIECISKĀ KRIZE

Runājot par saimniecisko politiku, jāatceras, ka tika likvidēta saimnieciskā krize, izbeidzot darba trūkumu un nodrošinot strādniekiem lielākas algas. Arī šai vietā kritiķi saka, ka tas neesot Kārļa Ulmaņa nopelns, krize būtu pārgājusi pati no sevis vai arī saeima būtu sasniegusi lielākus veikumus. Nestrīdēsimies par šo jautājumu, jo mēs atceramies, ka saeimas laikos nepratām ražot tik daudz maizes labības, cik bija nepieciešams pašu patēriņam (tikai 69 proc.), kaut gan dēvējām sevi par lauksaimniecības valsti, un daudzus gadus saeima atvēlēja lielus naudas līdzekļus maizes labības iepirkšanai ārzemēs, bet Ulmaņa nacionālās valdības laikā mēs ne tikai saražojām labību pašu patēriņam — (100 proc.), bet tās atlika vēl eksportam.

Otrs piemērs — 15. maija priekšvakarā mēs bijām izsaimniekojuši savas valūtas rezerves, bet 1940. gada 17. jūnijā, komūnistu iebrukšanas dienā, mūsu naudas segums ar zeltu un drošu valūtu bija 150 proc. liels. Kuŗa valsts spēj uzrādīt tādu pat segumu?

Vēl es gribu aizrādīt, ka Ulmaņa nacionālās valdības laikā līdzsvaroja valsts budžetu, novērsa deficītu valsts saimniecībā, nodibināja aktīvu ārējās saimniecības politiku, ievadīja pašu zemes bagātību pētīšanu un izmantošanu, sekmēja nacionālo uzņēmumu dibināšanu svarīgās nozarēs, ierosināja un sekmēja un atbalstīja šī laikmeta dižāko pieminekļu — Ķeguma spēkstacijas, Uzvaras laukuma, Tiesu un Finanču pils celšanu, Viestura piemiņas pils atjaunošanu Jelgavā, daudzu skolu un citu celtņu, sevišķi laukstrādnieku dzīvokļu būvi. Celtniecībai pēdējos 5 gados izdoti 25 milj. latu, neieskaitot Tiesu pils, Kaŗa muzeja, Finanču ministrijas, vairāku slimo kasu un citu pēdējā laikā pabeigtās būves, kapitālremontus un pārbūves.

Visu radošo spēku iesaistīšanai aktīvā atjaunotās valsts izbūves un nostiprināšanas darbā Kārlis Ulmanis radīja tirdzniecības un rūpniecības, lauksaimniecības, amatniecības, darba, rakstu un mākslas un profesiju kameras, tāpat valsts saimniecības un kultūras padomi.

Es pieminu tikai pašu svarīgāko no daudzpusīgās darbības un saimnieciskās dzīves uzplaukšanas sekmēšanai. Un panākumi bija lieli — Latvijas nacionālā kultūra un saimnieciskā dzīve sasniedza visaugstāko pakāpi, jo tika veikts milzu darbs tautas labklājības, kultūras un izglītības celšanai, kas pozitīvi ieies mūsu vēsturē.

Kādi nu ir pārmetumi Ulmaņa nacionālai valdībai un vai Kārļa Ulmaņa laika režīms bija likumīgs?

Vissmagākais apvainojums ir, ka

1) pārkāpta satversme,

2) nodibināta fašistiska diktatūra,

3) zemē valdījusi politiskā pārvalde ar koncentrācijas nometnēm, un beidzot

4) 15. maija režīms Latviju novedis pie sabrukuma — tā nav bijusi spējīga pretoties boļševiku iebrukumam.

Nemēģināsim noliegt 1934. gada pārmaiņas, sauksim tās pat par apvērsumu, ja šis nosaukums tik ļoti patīk Ulmaņa režīma kritiķiem, kaut gan 15. maijā neviens piliens asiņu netika izliets. Bet, kā redzējām, viņi paši nepielaida reformu izdarīšanu parlamentārā ceļā, kāpēc, lai tiktu pie pārveidotas satversmes, Ulmanim bija jāiet nekonstitūcionālais ceļš, kāds, bez šaubām, bija saeimas darbības apturēšana. Citādi satversme nav ierobežota, nav atcelta un vēl šodien tā ir spēkā.

Pēc labvēlīgi noritējušām pārmaiņām Ulmanis, bez šaubām, varēja publicēt un publicēja savu programmu un dažas dienas vēlāk likumu par saeimas tiesību pāriešanu uz kabinetu līdz jaunas satversmes izstrādāšanai. Pārējos augstākos valsts pārvaldes organus — valsts prezidentu un tiesas 15. maija notikumi nemaz neskāra.

Īsumā 15. maija pārvērtības mēs varam izteikt sekojoši: Reālizējis 15. maija pārvērtības bez asins izliešanas, Kārlis Ulmanis savā darbībā

1) nepārprotami baudīja tautas vairākuma uzticību,

2) lietoja valsts varu uz parlamentārā laikmeta likuma pamata,

3) baudīja nedalītu atzīšanu ārzemēs,

4) neaizkāra nevienā gadījumā tiesas varu,

5) savā 1934. gada 18. maijā sastādītajā valdībā saistīja visu lielāko parlamentāro frakciju un partiju locekļus, ieskaitot soc. dem., maziniekus, atstājot ārpus valdības pārējos soc. dem., kuŗi parlamentārisma laikmetā arī parasti valdībā nepiedalījās. (No 14 valdības locekļiem tikai 5 piederēja agrākai L. Z. S., bet pārējie 9 — dažādām citām bij. partijām).

(Turpinājums sekos)

Svešumā kalpojis tautai un tēvzemei

Veco latviešu tēva Jēkaba Sieberga 90 gadu šūpuļsvētkos

Viens no pirmajiem latviešu ieceļotājiem Amerikā, pirmais latviešu biedrību un draudžu dibinātājs Jēkabs Siebergs 5. martā atceras savus 90 mūža gadus. Viņš ir vienīgais dzīvais vecļatviešu vēstures liecinieks, kamēr viņa laika biedri sen jau miruši. Tā kā sirmais Sieberga tēvs ne tikai pielicis roku pie visiem tautiskiem pasākumiem Amerikā, bet tos pat organizējis un vadījis, tad viņš iemantojis Amerikas latviešu Tēva goda apzīmējumu. J. Siebergs, kas pēdējo reizi dzimtenē bija pirms 59 gadiem, kad brauca uz Kurzemi pēc savas dzīvesbiedres, arvien bijis uzticīgs Latvijai, mīlējis savu tautu un kalpojis tai patiešām ar izcilu bērnu patriotismu. Viņš arvien būs paraugs tam, ka latvietis, arī svešumā dzīvodams, spēj kalpot savai tēvzemei.

Sirmais gaviļnieks dzimis 1863. g. 5. martā Strazdu pagastā Kurzemē kā trūcīgu vecāku bērns. Jaunībā pie vācu amatmeistara Kuldīgā izmācījies par galdnieku un 25 gadu vecumā izceļojis uz ASV. 1888. g. 15. aug. tvaikonis Esperanca ar jauno spēcīgo latvieti [illegible] ierodas Bostonā, un ar šo gadu sākas latviešu oficiālā dokumentācija ASV. Siebergs Bostonā nodibināja pirmo latviešu biedrību un draudzi ASV. 25 gadus izdeva laikrakstu Amerikas Vēstnesi, 14 gadu Amerikas latviešu kalendāru, publicējis [illegible] pašmācības un kādas piecas garīga satura grāmatas.

Latvijas dibināšanas laikā noorganizēja Amerikas Latviešu Tautisko Savienību ar nodaļām visos lielākos ASV centros. Tā bija pirmā plašākā organizācija, kuŗai, blakus Dr. Chr. Roosam un Dr. J. Eimanim, savu sirdi atdeva Jēkabs Siebergs. ALTS sniedza materiālu palīdzību neatkarīgai Latvijai, tās sūtniecībām, bēgļiem un karavīriem visās pasaules malās. Sieberga tēvs tagad ir šīs organizācijas goda prezidents, jo ALTS vēl aizvien darbojas Bostonā. Sieberga tēvs piedalījās Amerikas latviešu delegācijā 1921. g. pie ASV prezidenta Hardinga, prasot Latvijas de jure atzīšanu. No 1924 g. līdz 1936. g. bija Latvijas goda konsuls Bostonā. Par ražīgo darbu Latvijas labā Siebergs apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Otrā Pasaules kaŗa laikā S. darbojās žurnāla Ausmas apgādā un vēlāk palīdzēja latviešu bēgļiem Rietumeiropā, sūtīdams pārtikas saiņus gan personiski, gan no organizācijām, draudzēm un biedrībām.

Nozīmīgs ir Sieberga namiņš Vašingtonas ielā Kembridžā. (Adrese: 299 Washington St. Cambridge, Mass.), kur 65 gadu laikā iecerēts viss tas, kas vēlāk radīts Bostonas nacionālo latviešu dzīvē. Šī nama saimnieks kā sējējs tīrumā, sējis graudus ASV latviešu vidū. Latviskā modrība, nākdama no Bostonas, vēlāk atbalsojusies Ņujorkā, Filadelfijā, Čikagā u. c. Nama pagrabā darbojusies Letonijas spiestuve. Tur iespiests Amerikas Vēstnesis, kalendārs, grāmatas.

Dievs Sieberga tēvam devis apbrīnojamu veselību un spirgtu garu, arī vecuma dienās. Viņš runā skaidru latviešu valodu un sarīkojumos oficiālās uzrunās arvien izpaužas patriotisms ar aicinājumu darboties un apvienoties savas tautas labā.

Daži jaunieceļotāji jautā, kā Sieberga tēvs pēc 65 Amerikā nodzīvotiem gadiem, vēl runā tik skaidri latviski.

„Vadīdams biedrības, draudzes un būdams vienmēr ar latviešiem, es nemaz nejūtos, ka dzīvoju prom no dzimtenes," atteic Sieberga tēvs.

Sakarā ar viņa 90 gadiem žurnālistam rodas jautājums:

Pa kreisi: Jēkabs Siebergs, viņa meita H. Kirka kundze un mazmeita Elaine — O. Akmentiņa foto

„Kā jūs dzīvojat jaunībā, vai smēķējāt un kādreiz lietājāt alkoholu?"

„Smēķējis nekad neesmu, bet kādreiz vasarā esmu iedzēris pa glāzei alus. Vienmēr esmu lūkojis, lai pēc darba būtu atpūta, tāpat esmu centies ievērot kārtīgas ēdienu reizes."

Bet neviens nevarēs apgalvot, ka sirmais gaviļnieks vienmēr to būs varējis ievērot. 33 gadi S. strādājis mēbeļu fabrikā par nodaļas vadītāju un tikai brīvā laikā varējis darboties biedrībās un savā avīzē. Bez tam Sieberga tēvs uzaudzinājis vairākas meitas, kas prot mātes valodu. Īpaši pieminama arī viņa nelaiķe dzīvesbiedre, kas bijusi rosīga sava laika darbiniece Bostonā.

Lai Dievs dod vēl daudz siltu vasaru Sieberga tēvam un lai piepildās viņa sapnis — Latvijas atbrīvošana, jo Latvijai viņš veltījis savas labākās domas un darbus.

Osvalds Akmentiņš

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Ņujorkas DV Apvienības nodibinātā Slimību palīdzības un Bēru fonda pag. valdes loceklis un šo fondu darbvedis Artūrs Lācis mainījis dzīves vietu, un viņa jaunā adrese ir šāda:

209 Ave, P, Brooklyn 4, N.Y., tel. DE 9-1012. Uz šo adresi arī lūdz adresēt visu korespondenci šo fondu lietās.

● Atzīmējot Latviešu Leģiona dienu Daugavas Vanagu Ņujorkas apvienība rīko sanāksmi 14. martā Yorkville templī. Apvienības pr-ks A. Pukīte lasīs referātu. Dāmu komiteja rīkos tējas galdu.

Svētdien, 15. martā notiks Leģiona piemiņas dievkalpojums Betlēmes baznīcā. Dziedās Herta Lūse.

VAŠINGTONA (D.C.)

● Jautājums par bēru fonda dibināšanu Vašingtonā D.C. bija cilāts vairākas reizes dažādās vietējās organizācijās, bet līdz 1952. g. pavasarim nebija nokārtots. Tad pie tā ķērās Latviešu ev.-lut. draudze, un draudzes padome savā 1952. g. 23. marta sēdē šo jautājumu atzina par nepieciešamu un svarīgu, kas nokārtojams drīz. Valde izvēlēja komisiju mag. iur. et oec. K. Karusa vadībā, kuŗa ar lielu nopietnību ķērās pie darba un izstrādāja fonda statūtus. Šos statūtus tad arī pieņēma valdes sēdē, un tā uzsāka savu darbību 1952. g. aprīļa mēnesī. Bēru fondu radīja dzīvu atbalstu un interesi, tā ka dalībnieki pieteicās ne tikai no Vašingtonas D.C., bet arī no citurienes un līdz 1953. g. 1. janvārī fondā bija 144 pieauguši un 37 vecumā līdz 18 mūža gadam vai pavisam kopā 181 dalībnieks. Saskaņā ar statūtiem, dalībnieka nāves gadījumā katrs pieaugušais iemaksā 1 dolaru, bet nepieaugušais 50 centi, tad pie tagadējā fonda dalībnieku skaita izmaksa nāves gadījumā varētu būt ap 170 dolaru. Tāpat, lai gan fondā iesaistījušies vairāk par pusi draudzes locekļu, bet jauni dalībnieki nāk klāt samērā lēni, atzīts, ka tagadējās izmaksas dalībnieka nāves gadījumā ir par mazām, jo Vašingtonā izdarīt apbedīšanu zem 300 dol. nav iespējams. Ierosināts jautājums iemaksas dubultot, kam arī draudzes valde principā piekritusi, bet galīgs nokārtojums un izlemšana atstāta pilnsapulcei. Atzīmējams, ka pagājušais gads fonda dalībniekiem bijis visai labvēlīgs, jo nav bijis neviena miršanas gadījuma. Bēru fondu vada mag. iur. et oec. K. Karusa. V. Z.

● Kalamazū (Mič.) Latv. Biedrības valde ir nodomājusi rīkot periodiskos pārrunu vakarus. Kā pirmais tāds notika 27. februārī YMCAs telpās, Parka ielā. Referēja viesis, Grand Rapidu latviešu B-bas valdes priekšnieks Verners Vītiņš par ALAs uzbūvi, un darbību. Vītiņš klausītājus sīki iepazīstināja ar ALAs statūtiem un tās darbību. Referents uzsvēra, ka galvenais mērķis ALAi ir cīņa par Latvijas atbrīvošanu un tāpēc ALA būtu jāiestājas visiem tautiešiem, nomaksājot $1.00 biedra naudu. Ar to rastos vairāk līdzekļu, kādi ļoti nepieciešami, lai ALA varētu sekmīgi darboties. Vītiņš ļoti atzinīgi izteicās par ALAs priekšsēdētāju prof. Lejiņu, tā enerģisko un nenogurstošo darbību Latvijas labā. V. iepazīstināja arī klausītājus ar nākamā ALAs kongresa Grand Rapidos dalībnieku uzņemšanu un piemērotu telpu sagatavošanu Latviešu biedrības namā, uzsverot, ka kongresā aicinātas un vienprātīgi apvienojušās visas Grand Rapidu organizācijas, biedrības un draudzes. Pēc referāta notika plašas debates. Daži bija neapmierināti par bij. politisko partiju un to locekļu darbību.

Dzīvi tika pārrunāts arī mūsu jaunatnes stāvoklis šinī zemē. Izskanēja domas, ka ja vecie paši nevar saprasties un vienoties, tie jaunatnei nekādu priekšzīmi nevar rādīt. Sakarā ar to vērojama jaunatnes atturība latviešu pasākumos.

Noslēgumā runāja bij. Cēsu apr. vecākais, agr. J. Venners, kurš Kalamazū ierīkojis koku skolu. Daudzi mūsu tautieši nopirkuši no viņa pundurābelītes un firziku kociņus. Venners paskaidroja par to kopšanu un audzēšanu. Kaut vakars nebija kupli apmeklēts, tas tomēr bija vērtīgs un interesants, vispusīgu ziņu, pieredzes un dažādu domu izmaiņas ziņā, no kā daudz var mācīties turpmākā sabiedriskā darbā.

● Vairākiem Kalamazū pilsētas jauniešiem šinīs dienās jāstājas armijas rindās. Starp tiem ir arī mūsu tautietis V. Kupšis. Pēdējais no iesaukšanas neatteicās, bet ar 12. martu uzsāks karavīra gaitas. Šinī sakarā V. Kupšis kopā ar savu tēvu apmeklēja Kalamazū ev.-lut. draudzes dievkalpojumu, bija pie dievgalda un saņēma mācītāja Piebalga svētību, kā arī velti — Jauno Derību.

Kalns

BEZ CĪŅĀM NAV UZVARAS

3. MARTS — PULKV. O. KALPAKA BATALJONA PIEMIŅAS DIENA

Dzīvo tautu vēsture ir grāmata ar nenobeigtām lapām. Kā neizsīkstošs avots veļ savus ūdeņus strautā, tā mūžības roka raksta tautas vēstures lapas vienmēr tālāk un tālāk...

Daudz senatnes vēstures lapu ir sadzeltējušas un nav vairs salasāmas, bet to saturu mums pauž mūsu tautas dziesmas, tautas tikumi un parašas, kā arī tas varoņu gars, kas kā svēts mantojums no tālās senatnes līdz mūsu dienām ir izvadījis mūsu tautu pie uzvarām nebeidzamās cīņās pret austrumu un rietumu lielām tautām.

Daudzas vēstures lapas tomēr ir salasāmas un daudz vēstures lapu saturu zina stāstīt vēl dzīvi esošie aculiecinieki.

Lai atceramies Pirmo Pasaules kaŗu, tās kaŗa šausmas, kas kā postīgs orkāns aptvēra mūsu zemi, nopostīdams pilsētas, sētas un laukus, izvagodams mūsu zemi ar ierakumu un spridzinājumu bedrēm.

Lai atceramies bēgļu gaitas, veco strēlnieku cīņas, smagos upurus un zaudējumus, kā arī šo kaujas vienību varonību, kas pievērsa arī citu tautu cieņu un ievērību, un deva iespēju cīnītājiem politiskā laukā atrast dzirdīgas ausis idejai par Latviju kā neatkarīgu valsti.

Pirmajam Pasaules kaŗam beidzoties, sabruka lielvalstu vara kā austrumos, tā rietumos, un šai sabrukuma brīdī dzimst Latvijas valsts.

1918. g. 18. nov. Tautas Padomes locekļi proklamē Latvijas neatkarību, bet lai atceramies, kādos apstākļos šai brīdī atradās mūsu zeme. Visā zemē vēl valda vācu mirstošās okupācijas varas vienības, no ziemeļaustrumiem mūsu zemi jau posta uzbrūkošās boļševiku bandas. Jaunās Latvijas valdības rīcībā nav nedz naudas līdzekļu, nedz armijas, nedz ieroču, nedz apģērba, nedz uztura krājumu, nav pat vēl nospraustā mūsu valsts robeža, nav vēl valsts pašvaldības aparātu, bez cerībām uz ārējo palīdzību. Zeme ir smagi nopostīta, daļa tautiešu vēl atrodas bēgļu gaitās, izklīdināti pa plašo Krieviju un citām zemēm.

Pirmais valdības mēģinājums radīt Rīgā vairākās vietās karavīru iesaukumu cieš neveiksmi.

Šai brīdī rodas pirmā brīvprātīgo vienība plkv. Apiņa vadībā: mazs pulciņš iziet uz Cēsīm, lai atturētu boļševiku vienību tālākvirzīšanos, bet uzbrucēju pārspēks viņu spiež atiet uz Rīgu. Tanī brīdī Rīgā izveidojās trīs brīvprātīgo vienības: Virsnieku rota (vēlāk I Latvijas Neatkarības rota), Cēsu rota un Latvijas Augstskolas latviešu korporāciju locekļu radītā Studentu rota. Boļševiku vienībām tuvojoties Rīgai, nacionālās vienības līdz ar valdību ir spiestas atkāpties līdz Ventas krastiem, kur tās tiek apvienotas plkv. O. Kalpaka bataljonā. Šim bataljonam drīz pievieno arī jātnieku nodaļu. Tā radās pirmā Latvijas valsts brīvprātīgo kaŗaspēka vienība Kalpaka bataljons.

1919. gada 3. marts bija tā diena, kad šī vienība no Ventas krastiem iesāka to lielo uzbrukumu un cīņu virkni, kas beidzās ar mūsu valsts atbrīvošanu no ienaidniekiem. Lai atceramies mūsu ziemeļnieku Cēsu kaujas pret landesvēra vienībām, Latgales atbrīvošanas cīņas, Bermonta cīņas.

6. martā, trešā cīņu dienā Kalpaka bataljons cieš smagus zaudējumus. Krīt varoņa nāvē plkv. Oskars Kalpaks, Studentu rotas komandieris kapteinis Nikolajs Grundmans un citi. Kalpaka bataljona vadību pārņem kapt. J. Balodis, mūsu armijas vēlākais virspavēlnieks. Šo nepārtraukto cīņu virkne ir kā vētra, kas, vedot no uzvaras uz uzvaru, sagrauj visus ienaidniekus, un līdz ar cīņām aug mūsu vienību skaits, ieraudams savās rindās katru tautieti, kas spējīgs nest ieroci, vai tas ir sirmais, vai jauneklis, vai gaņu zēns. Arī latvju mātes, sievas, jaunavas veic pašaizliedzīgu palīdzības darbu, apgādājot karavīrus gan ar apģērbu, veļu, siltiem cimdiem, zeķēm, gan ar pārtiku, gan rūpējoties par slimiem un ievainotiem karavīriem. Ir pamats teicienam: „visa tauta gāja cīņā".

Pēc visas mūsu zemes atbrīvošanas no ienaidnieku vienībām, pēc visām smagām nepārtrauktām kaujām, uz mūsu zemes robežām stāv organizētā, apmācītā, kaujās rūdītā, nākamā Latvijas miera laiku armija, kas, brīvības cīņām sākoties, 1919. gada 3. martā bija tikai Kalpaka bataljons.

3. martā, Kalpaka bataljona piemiņas dienā, lai katrs tautietis, it sevišķi mūsu jaunatne lai lasa vēstures lapas, lai zemu noliecam savas galvas dziļā cieņā par šiem varoņiem, kas „uz ežiņas galvu lika sargāt savu tēvu zemi."

Atceroties šos vēsturiskos notikumus pirms 34 gadiem, lai atdzimst mūsu sirdīs mūsu tautas varoņu un cīnītāju gars, kas kā svēts mantojums caur gadu tūkstošiem ir vedis mūsu tautu pie uzvarām un neatkarīgas valsts.

Bez cīņām nav uzvaras — tam ticēja Kalpaka bataljons, mūsu neatkarīgās Latvijas valsts pirmā brīvprātīgo cīnītāju vienība, un ar šo ticību viņa uzvarēja. Lai šī ticība pavada ikkatru mūsu tautieti, it sevišķi mūsu jaunatni, nākamās cīņās par mūsu tēvzemes — Latvijas brīvību!

Kalpakietis Arturs Galindoms

VIEŅA BIEDRĪBA VISIEM

Latviešu Biedrība Vašingtonas valstī

Varbūt korespondents kļūdās, apgalvodams, ka Vašingtonas valsts ir vienīgā visā lielajā latviešu trimdinieku izvietojumā Sav. Valstīs, kur sabiedriskā rosība koordinējusies vienā latviešu biedrībā — Latviešu biedrībā Vašingtonas valstī. Trešo darbības gadu ievadot, biedrības delegāti, skaitā 41, bija pulcējušies Longjū pilsētā. Pilnsapulci — delegātu sanāksmi vadīja K. Krievs, protokolēja P. Simanis.

Centrālās valdes plašu ziņojumu sniedza agr. Belizārs Radziņš, tagad vadītājs darbinieks Siatlas YMCA's jaunatnes nodaļā. Biedrībā pavisam 324 biedri, pagājušā gadā biedru skaits audzis par 4 proc. Sabiedriskā dzīvē vērojama aktīvitāte, iecietība un stabilitāte.

Longjū nodaļā kā ziņoja tās pr-ks tiesnesis Kārlis Krievs, ļoti rosīga ir grāmatu lasītāju saime. Biedrības grāmatu galds gadā apgrozījis 835 dolarus, dodot biedrībai 157 dolarus skaidra ienākuma. Ievērojot vēl citu grāmatu tirdzniecības uzņēmumu apgrozījumu, bet nepieminot laikrakstu pasūtinājumus, izrādās, ka katrs Longjū latvietis grāmatai izdevis 8 dolarus gadā. Longvjū pastāv koris diriģenta J. Kalnieša vadībā un latviešu skola A. Dravnieka lietpratīgajās rokās.

Siatlas nodaļas priekšnieks farmaceits Nikolajs Rūtenbergs uzsvēra, ka visi biedri (izņemot dažus principiālus noliedzējus), ir arī ALAs biedri. Pie biedrības darbojas koris P. Galiņa vadībā, teātra kopa un sporta sekcija. Biedrības koris uzstājies Siatlas televīzijas raidījumā. Biedrība savākusi labas kvalitātes lietotas drēbes nosūtīšanai tautiešiem Eiropā.

Spokēnas nodaļas (pr-ks inž.-mežkopis Kārlis Birnbaums) pārstāvji nebija varējuši lielā attāluma dēļ sanāksmē ierasties. Rakstiski spokēnieši ziņoja, ka viņi izveidojuši jau savu „ārpolitiku", piesaistot biedrībā vientuļi dzīvojošus latviešus no Montānas un Aidaho valstīm.

Takomas nodaļas ziņojumu sniedza arch. Pēteris Voits (pr-ks 1953. gadam K. Videnieks). Sapulces ievērību izpelnījās Takomas nodaļas lēmums par ziedojumu vākšanas saskaņošanu un tās panākumiem. Takomā lemts ziedojumus vākt tikai divas reizes gadā, uz Jāņiem un Ziemassvētkiem, pie kam katrs ziedotājs pats nosaka viņam vēlamo summu un mērķi. 1952. gadā tādā veidā ALA's apgādes birojam nosūtīti tuvu pie 1500 dolaru.

Debatēs skolotājs A. Dravnieks aizrādīja, ka, dāvinot amerikāņu bibliotēkām un laikrakstiem Latvijas vēstures angļu izdevumus, ieteicams pieturēties pie prof. Dr. A. Spekkes grāmatas, jo Dr. A. Bīlmaņa darbā sastopamas kļūdas faktos.

Delegātu sapulce apstiprināja Palīdzības fonda statūtus, kura darbība paredzēta visas valsts mērogā. Fonda valdē ievēlēja P. Bukānu, P. Voitu un N. Rūtenbergu, tāpat pieņēma Siatlas draudzes priekšnieka agr. E. Robiņa priekšlikumu, ka turpināmi mēģinājumi apvienoties ar gadījuma veida bēru fondiem, kas pastāv pie latviešu draudzēm.

Centrālajā valdē ievēlēja B. Radziņu, K. Krievu, A. Celmu, P. Sīmani un mācītāju E. Maču.

ALA's biedru skaits Vašingtonas valstī atļauj uz kongresu Grand Rapidos sūtīt divus delegātus. Par tādiem sapulce izraudzīja līdzšinējo ALA's vicepriekšsēdētāju, Komitejas Latvijas brīvībai locekli Evaldu Freivaldu un rakstnieku Jāni Klīdzēju no Čikagas. Delegātu sapulce bija informēta, ka Longjū pastāv arī atsevišķa ALA's biedru grupa, kuras pārstāvis ALAs kongresā būs ALA's valdes loceklis Voldemārs Lambergs.

Ed.

LATVIEŠU STUDENTU DIENAS BOSTONĀ

Katru pavasari latviešu studenti visā plašā pasaulē rīko Studentu Dienas. Tai laikā studenti atgādina sevi pārējai sabiedrībai, rādot un stāstot tai, kas paveikts un kas vēl veicams, kā arī lūdzot to talkā.

Kādreiz agrāk runāja par „jautro studentu dzīvi" ar alus vakariem un visādām trakulībām; runāja par „mūžīgajiem studentiem", kas tērēja tēvu grūti pelnīto naudu un dzīvi baudīja pilniem malkiem. Šodien aina ir citāda. Tikai ļoti nedaudziem studējošiem vecāki spēj sagādāt skolas naudu. Lielākai daļai šīsdienas studentu pašiem tā jānopelna, daudziem arī pašiem sevi jāuztur. Tādēļ šodien vairs nevaram runāt par „jautro" studentu dzīvi — šodien tā ir smaga darba un rūpju pilna.

Nav viegli pēc astoņu stundu darba dienas vēl vakarā sekot lekcijām svešā valodā; nav viegli katru vakaru līdz pusnaktij vai vēl ilgāk gatavot skolas uzdevumus, zinot, ka rītā gaida atkal darba diena. Studēšana šodien nav izprieca, bet asa un neatlaidīga cīņa par nākotni.

Šinī cīņā studējošiem nepieciešams sabiedrības atbalsts — ne tikai financiāls, bet arī morālisks, jo cik ilgi gan kāds spēj cīnīties, zinot, ka sabiedrība viņa cīņu neatzīst?

Bostonā ir 40 aktīvi studējošo visdažādākās nozarēs. Tie visi Studentu Dienās griezīsies pie tautiešiem, aicinot tos ziedot studentu stipendijām, kā arī apmeklēt viņu sarīkojumu. Atbalstīsim viņus viņu centienos pēc izglītības, jo tā ir visas mūsu tautas izglītība, kas tiek izcīnīta!

Studentu Dienas šogad notiks laikā no 1. marta līdz 21. martam. Tai laikā paredzēta ziedojumu vākšana LSCS Stipendiju Fondam, kā arī sarīkojums 21. martā, kuŗa atlikumu arī nodos Stipendiju Fondam.

CEĻA VĀRDI

Tīģeri, lieli laupītāji un vareni ķīnieši iziet laupīt vieni paši. Vilki, mazi zagļi un nevarīgi valdnieki šais gaitās parasti apvienojas.

Ķīniešu sakāmvārds

PASAULES KAŖA LIESMĀS

ŠAI NODAĻĀ SNIEDZAM RAKSTU VIRKNI PAR 2. PASAULES KAŖA DRĀMATISKAJIEM NOTIKUMIEM AR VĒSTURISKU NOZĪMI

Kad armādas satiekas «4»

Lielākā jūŗas un gaisa kauja vēsturē

CĪŅA PAR OKINAVU. — OTRĀ PASAULES KAŖA PĒDĒJĀ KAUJA STARP AMERIKĀŅU FLOTI UN JAPĀŅU KAMIKAZĒM.

Saules, lūgšanu un cerību pilna pienāca 1945. gada Lieldienu svētdiena Otrā Pasaules kaŗā. Bija 1. aprīlis. Klusuma un nezināšanas gaidu pilna Austrumķīnas jūŗa sagatavojās lielākām asinsdzīrēm, kādas cilvēks jebkad redzējis un ko jūŗas ūdens jebkad mazgājis. Pie apvāršņa miglas vālos tīts, ēnā slēpjas Okinava, kuŗai drīzi liktenis būs lēmis izķēmot Amerikas armijas tradiciju audus.

Lai ieņemtu Okinavu, amerikāņi ir savervējuši lielāko jūŗas armādu pasaules vēsturē. Lidmašīnu bazes kuģu vien ir veseli 40! 18 kaujas kuģi, 200 iznīcinātāji, apgādes kuģi, mīnu meklētāji, tankkuģi, kopā 1321 kuģis un 183.000 jūrnieku un desanta spēku.

Neparedzēti viegla sākumā izliekas kājnieku izcelšana malā. Kamēr kaujas kuģu milzu lielgabali grauj un dedzina Okinavas piekrasti un simtiem lidmašīnu riņķo gaisā nomezdamas daudz tūkstoš tonnu bumbu, desantlaivas dara savu. Ienaidnieks ir dīvaini kluss. Kāds kājnieks, pakāpies uz kāda no Okinavas pauguriem, ar roku noslauka nosvīdušo pieri un domīgi piezīmē: „Es jau tagad esmu dzīvojis daudz ilgāk, nekā es to jebkad cerēju."

Okinava ir ķirzakveidīga sala, koraļļu rifu ietverta, apmēram 60 jūdzes gaŗa un no 2-18 jūdzēm plata. Zemes šaurums atdala salas ziemeļu divas trešdaļas no dienvidiem. Ziemeļi ir mežonīgi, mežiem apauguši kalni, kamēr dienvidi ir viļņīgi un pauguraini. Galvenās japāņu aizsardzības līnijas atrodas salas dienvidu daļā, kur dabiskie šķēršļi un aizsprosti viņiem sagādā lieliskus aizstāvēšanās iespējas. Uzbrukums Okinavai ir stratēģiski nepieciešams, jo tur novietotās lidmašīnas (vieglie bumbvedēji) varētu atbalstīt B—29 uzbrukumus Japānai un paralizēt visu japāņu kuģniecību.

Pēc militāro lietpratēju domām operācija varētu ilgt apmēram vienu mēnesi. Militārā pretizlūkošana domā, ka salā atrodas apmēram 60.000 japāņu kareivju un apmēram 198 lielāka kalibra lielgabalu. Bet nākotne rāda, cik ļoti maldījušies šoreiz ir armijas pretizlūkošana. Ātras un vieglas operācijas vietā ienaidnieks zaudē 110.000 kritušo un 7400 gūstekņu, kamēr pašu amerikāņu starpā ir 49.000 kritušu, ievainotu vai pazudušu bez vēsts. Amerikāņi nezina, ka Japānas galvenais štābs ir nolēmis noturēt Okinavu par katru cenu, un, lai to panāktu, nolemts iesaistīt kaujā flotes un aviācijas lielāko daļu un iznīcināt amerikāņu floti. Lielākos zaudējumus japāņi cer amerikāņiem sagādāt no gaisa ar kamikāzes pašnāvnieku lidotāju palīdzību.

Bet nelaimes sāk piemeklēt invāzijas floti jau pirms izcelšanās malā. Torpēdas, mīnas un kamikāzes jau sākumā izsit no ierindas kādu pusduci kuģu, un 3. aprīlī aizsargātā kuģu noenkurošanās vietā pie Keramo Retto sāk izskatīties pēc īstas kuģu kapsētas.

6. aprīlis. Krastā notiek pirmā lielā kauja, pirmais amerikāņu mēģinājums pārraut nocietināto japāņu Šuri līniju. Milzīgie kaujas kuģi, melnus dūmu mutuļus pūzdami, kā noskaitušies milži, kreisē uz priekšu un atpakaļ, apšaudīdami japāņu pozicijas, kamēr lidmašīnas no 17 mazākiem bazes kuģiem sagādā zemes spēkiem atbalstu no gaisa. Apgādes kuģi un desantlaivas nepārtraukti turpina kaŗavīru un kaŗa materiālu izcelšanu malā, kamēr 50 jūdzes no kaujas norises vietas stāv vesela rinda nelielu kuģīšu, izveidodami nepieciešamo radara līniju, lai jau laikus iepriekš varētu ziņot par ienaidnieka papildspēku parādīšanos.

Jau agrā rīta gaismā sāk parādīties pirmās japāņu lidmašīnas, un transporta kuģu pretgaisa artilerija notriec septiņas ienaidnieka mašīnas. Gaisa uzbrukumi turpinās visu dienu. Daudzas lidmašīnas tikai met bumbas un torpēdas, bet daudzas pašas gāžas virsū amerikāņu kuģiem, un jāzaudē atkal kāds ducis kuģu.

Bet japāņu lidmašīnu zaudējumi ir drausmīgi. Tā 6. aprīlī un 7. aprīļa rītā amerikāņi notriec vairāk kā 400 japāņu lidmašīnas. Galveno darbu veic pretgaisa artilerija, un amerikāņi paši zaudē tikai divas mašīnas! 7. aprīlī amerikāņu gaisa spēkiem izdodas lielisks kēriens, kad viņi nogremdē pasaules lielāko kaujas kuģi Jamāto, visas Japānas flotes lepnumu un acuraugu.

Bet gaisa uzbrukumi nebeidzas, un viens pēc otra vairāki amerikāņu kaŗa kuģi saņem nāvīgus trāpījumus.

12. aprīlī pienāk ziņa par prezidenta Rūzvelta nāvi. Bet cīnītājiem Okinavā nav laika sērām, un niknās kaujas vēl joprojām tikai pieņemas asumā. Šai dienā daudzi amerikāņi mirst kopā ar savu prezidentu. Pēcpusdienā 175 japāņu lidmašīnām izdodas izlauzties līdz Okinavai, un rezultātā pašnāvnieku apkalpes atkal iznīcina kādu pusduci amerikāņu kuģu.

Krastā, zemes cīņās, kājniekiem izdevies salauzt ienaidnieka pretestību salas ziemeļu daļā, bet, tuvojoties dienvidiem, ienaidnieka spēki arvienu pieaug, un amerikāņu virzīšanās uz priekšu uz laiku tiek apturēta. Nesalauztās Šuri līnijas priekšā japāņu skaļruņi steidz izteikt savu līdzjūtību Rūzvelta nāves gadījumā: „Rūzvelta nāve nav vienīgā amerikāņu traģēdija. Jauna traģēdija ir tepat Okinavā, jo jūs taču paši redzējāt, ka 70 proc. no lidmašīnu bažu kuģiem un 73 proc. no jūsu kaujas kuģiem tika nogremdēti Okinavas ūdeņos. Kas Amerikai gan būs par varenu zemūdens floti ap mūsu salu!— Jūs esat zaudējuši vismaz 500 kuģu un 150.000 kritušo un noslīkušo!"

17. aprīlis ir atkal ļoti nelaimīga diena amerikāņu jūŗas armijai. Trāpījumus saņem bazes kuģis Intrepid, tiek nogremdēts kāds iznīcinātājs, un bez tam trāpīti vēl daudzi no mazajiem kuģīšiem. Japāņu kamikāzes lidotāju uzbrukumi ir tik bezbailīgi un neatlaidīgi, ka armādas komandieris ir spiests lūgt lielāku amerikāņu lidmašīnu atbalstu, lai varētu uzsākt nekavējošus gaisa uzbrukumus japāņu lidlaukiem. Tas tā arī notiek. Neskaitāmas reizes amerikāņu bumbvedēji grauj ienaidnieka lidlaukus, bet daudzi ir tik labi maskēti, ka no gaisa nav ieraugāmi, un pašnāvnieku lidotāju uzbrukumi amerikāņu flotei turpinās.

Klusais okeans ir sadauzītu kuģu pilns, kas, savas rētas laizīdami lēnām cīnās mājup, kamēr jaunas materiālu un dzīvā spēka rezerves straumēm vien plūst rietumu virzienā, kur lielgabalu dunoņa nenoklūst ne dienu, ne nakti un viss apvārsnis mirdz gaišās kaŗa uguns liesmās.

Jau sen zudušas cerības ātrai uzvarai, un Sav. Valstu armija sagatavojas ilgām un asiņainām kaujām. 40 diennaktis pēc kārtas japāņu lidmašīnas nepārtraukti uzbrūk amerikāņu kuģiem un tikai sliktie laika apstākļi ļauj pēdējiem mazliet atelpot. Kareivjiem un jūrniekiem gulēšana kļūst tikai ilgu pilns sapnis. Nogurumā galvas gulstas uz krūtīm un acis veras cieti, nepārtraukti skatoties debesīs un meklējot ienaidnieka lidmašīnas, kas vienmēr ir kaut kur tuvumā.

Beigās amerikāņiem izdodas atklāt japāņu slepeno šifru un viņi spēj noteikt nākošās dienas gaisa uzbrukumus jau iepriekšējā vakarā.

Krastmalā asiņainās kaujās paiet dienas un naktis, un tikai pēdu pa pēdai amerikāņi spēj ielauzties nocietinātajā japāņu Šuri līnijā. Bet japāņi ir vēl tālu no sakāves, un 22. maijā zemes spēku komandieris ziņo, ka japāņu aizstāvēšanās artilerijas uguns ir spēcīgākā, kāda jebkad redzēta Klusā okeana kaujas laukos. — Nāk lietus periods, un Okinava pārvēršas vienā vienīgā dubļu jūŗā. Tiek apstādināti amerikāņu tanki. Artilerija nevar pārvietoties, un pat kājniekiem ir grūti izbrist pielījušos ceļus un takas.

Lai amerikāņu flotes traģēdiju vēl palielinātu, tad pašnāvnieku kamikāzes lidotājiem pievienojas japāņu pundurzemūdenes un pašnāvnieku vadītas ātrlaivas. Arī tie nodara amerikāņiem lielus zaudējumus.

Jauni kamikāzes uzlidojumi nāk 27. maijā, un šajā dienā amerikāņiem izdodas iznīcināt 115 ienaidnieka lidmašīnas.

Līdz maija beigām japāņu zaudējumi jau sāk sasniegt fantastiskus apmērus. Okinavā beigti gul vismaz 50.000 kareivju, un salas komandieris nolemj savus spēkus atvilkt uz pēdējo aizstāvēšanās līniju, salas galējā dienvidus daļā, ar muguru pret jūŗu. Amerikāņu karogs jau plīvo Šuri pils mastā. 20 pēdas biezās pils sienas ir sašautas drupās, un visapkārt jūtama pūstošu līķu smaka.

Bet beigas vēl ir tālu. 3. jūnijā kamikāzes uzlido 18 reizes ar 75 lidmašīnām katrā vilnī. 4. jūnijā daba nāk japāņiem palīgā varena viesuļa veidā, un amerikāņu kuģi tiek svaidīti milzīgajā vētrā kā tukšas čaumalas. Vētra vien padara kaujas nespējīgus 10 amerikāņu kuģus.

5. jūnijā pašnāvnieki trāpa kaujas kuģus Missisipī un Luisville.

Kaut arī amerikāņiem uzvara ir gandrīz vai acu priekšā, japāņu pretestību galīgi salauzt vēl nav izdevies, un būs daudzi tādi, kas dzīvo šodien, bet rītu nesaredzēs kaujas beigas. Mirst arī abu armiju komandieri. Amerikāņu ģenerālis, 10. armijas komandieris Saimons Bolivārs Bakners krīt 18. jūnijā no kādas japāņu granātas, un japāņu salas komandieris ģen. Ušidžima un viņa štāba komandieris ģen. Isamu Čo izdara tradicionālo hari-kiri.

Tai pašā naktī pasaulei tiek oficiāli paziņots, ka japāņu pretestība Okinavā beigusies.

Pasaules kaŗa vēsturē ir bijušas lielākas zemes kaujas un lielākas gaisa kaujas nekā Okinavā, bet kā kombinēta gaisa, jūŗas un zemes kauja Okinava līdz šim ieiet vēsturē kā lielākā pasaulē. Lielākā un niknākā, kur cilvēki cīnījās un mira par katru pēdu zemes, un kur pat jūŗas ūdeņi krāsojās sarkani no kritušo un ievainoto asinīm. Nekad vēl līdz šim lidmašīnas nebija cīnījušās ar lidmašīnām ar tādu niknumu, nekad vēl lidmašīnas nebija uzbrukušas tik milzīgai jūŗas armādai kā amerikāņiem bija sakopota pie Okinavas.

Japāņi šajā kaujā zaudēja 110.000 kritušos, 16 kaujas kuģus, desmit tūkstošiem tonnu tirdzniecības kuģu. Bez tam vēl iznīcinātas 7830 japāņu lidmašīnas, un vēl 2655 gāja bojā dažādos nelaimes gadījumos, paceļoties, nolaižoties, vai arī sašautas nespējot sasniegt mājas.

Arī amerikāņu zaudējumi nav nekādi mazie: 768 lidmašīnas, 12.281 kareivji nogalināti, no tiem 5000 jūrnieku. Kuģu zaudējumi sasniedza 36 nogremdētus un 368 bojātus. No kopskaita kamikāzes nogremdēja 26 un sabojāja 164 amerikāņu kuģus.

VECIE AUGOŅI

NAUMAŅA JEB „NAU—NAU" AKCIJA RIETUMVĀCIJĀ

Humoru mīlētāji avīžnieki amizējas par angļu jaunatklāto nacisma atdzimšanu Bonnas republikā un līdzīgi angļu „mau—mau" akcijai Kenijā — šo ir nosaukuši par „nau—nau" (atvasinājums no apcietinātā nacista — Naumaņa vārda). Šis solis bija izsaucis nepatiku ne tikai Bonnā un Vašingtonā, bet arī pašu angļu domas dalās, jo pagaidām nekādi sazvērestības plāni nav publicēti. Kas zin', varbūt tādi vēl radīsies, bet līdzīgs gadījums notika 1947. gada februārī, īsi pirms četru varu Maskavas konferences. Toreiz, protams, šī sazvērestība tika formulēta šādi: ir atklāta nacistu kustība, kuŗas mērķis atjaunot nacionālistu režīmu un uzstādīt Rietumu sabiedrotajiem prasības par kopējas frontes radīšanu pret Maskavu. Pēc kāda laika visi apcietinātie tika pavisam klusi atbrīvoti, bet angļi varēja doties uz konferenci toreiz ar skaidriem pierādījumiem, ka viņi ir uzticīgi Jaltai un Potsdamai.

Nule atklātā sazvērestība vairs nav vērsta pret Kremli, bet drīzāki te jau ir runa par bijušo nacistu sadarbību ar Pad. Savienību, un to mērķis ir netieši parādīt amerikāņiem, cik bīstama lieta tomēr var būt Rietumvācijas apbruņošana. Tā ir pagaidām šis „nau—nau" akcijas propagandistiski—ideoloģiskā puse. Otra, kuŗā iespējami slēpjas patiesie iemesli, ir saimnieciskas konkurences lieta. Apcietinātais Naumanis ir prokurists Diseldorfā nodibinātā vācu—beļģu eksportfirmā Lucht un Co, kuŗa ievadījusi sarunas par vācu jaunizgudrotā viensliežu dzelzsceļa būves realizēšanu Beļģijas Kongo. Angļu ierēdņi Naumaņa dzīvoklī ir pievākuši visus projektus par šo lietu. Naumanim bijuši arī tuvi sakari ar Otto Skorcēniju, inženieru birojs Madridē, un noslēgts lielāks darījums par cementa piegādi būvēm Kanāriju salās. Skorcēnijam ir savukārt tuvi sakari ar Šachta dibināto banku, kas savā darbības lokā tiecās ietvert Vidējo Ausrumu zemes, un daudzi vācu rūpniecības uzņēmumi tur ir ieinteresēti eksportēt. Kad Arābu Līgas delegācija 1952. g. oktobrī bija Bonnā, tad viņi apspriedās ne tikai ar Bonnas ārlietu sekretāru Halšteinu, bet apmeklēja arī Dr. Naumani Diseldorfā. Nav noliedzams, ka pie Naumaņa viesojušies vairāki Bonnas saimnieciskie eksperti un pavalstu ministri, un sakarā ar to radušies arī „pierādījumi" par nacistu iefiltrēšanos Bonnas pilsoniskās partijās. Otrs apcietinātais — Cimmermanis, 1952. g. maijā kā Rietumvācijas dzelzs un tērauda ražotāju pārstāvis bijis Ēģiptē. Ēģiptieši likuši saprast, ka viņi ir ieinteresēti par saimniecisko sakaru paplašināšanu. Tie arī lūguši Cimmermani, lai viņš Vācijā stājoties sakaros ar lauksaimniecības ekspertiem, kas izstrādātu saprātīgu plānu zemes reformai Ēģiptē. Viņi vēlējušies arī vāciešu traktorus u. c. lauksaimniecības mašīnas un vispāri gribējuši iepazīties ar šo industrijas nozari. Cimmermanis atgriezies no Ēģiptes ar trīsdesmit ēģiptiešu inženieriem un iepazīstinājis Rietumvācijas lauksaimniecības speciālistus ar Ēģiptes zemes reformu vajadzībām un vēlējumiem.

Pret trešo sazvērnieku Šielu, kurš strādāja kādā Hamburgas slimnīcā, pierādījumos pievienota Jeruzalemes Lielmuftija parakstīta fotografija un vēstules, kuŗās pēdējais pateicās par tā iegūšanu Otrā Pasaules kaŗa beigās, kad Šiels, būdams Zalcburgas „gauleiters", palīdzēja Lielmuftijam nokļūt Šveicē.

Pie ceturtā — Kaufmaņa arī atrasta Lielmuftija ģimetne ar sveicieniem, bet pats viņš arestēts Diseldorfā, brīdī, kad atstājis kāda nama telpas, kuŗās iepriekš apspriedies ar vācu tērauda rūpniecības un tirdzniecības kuģu būvei nepieciešamo izejvielu sagādi.

Viens ir skaidrs, nacisms Vācijā nav iznīdēts un tas varbūt tiešām meklē sev pamatus Rietumvācijas saimniecībā, tikai ir jāšaubās, vai ar demokratiskās varas līdzekļiem, tāpat kā ar okupācijas likumu izmantošanu, šo kustību varēs apturēt. Varbūt būtu tomēr gudrāk sākt izdziļināties vācu tautas mentālitātē, un, ja Rietumu pasaulei vācieši ir tiešām nepieciešami, tad nemēģināt tos dabūt savā pusē kā tādus, kam tikai jāpieņem priekšraksti un jānožēlo tēvu grēki. Jau Versaļā bija dažas lielas aplamības un daļēji pateicoties tām, uzpeldēja Hitlera rēgs. Šīsdienas Vācija ir kaut kas pavisam jaunāks, un kas tur dzims, to mēs nezinām. Varbūt to arī vairs nepiedzīvos ne Čerčils, ne Adenauers.

Va. Pe.

KOMŪNISTU SKAITS PASAULĒ SAMAZINĀJIES PAR MILJONU

No „Pravdā" publicētās statistikas redzams, ka komūnistu partijas biedru skaits pasaulē pēdējos trīs gados samazinājies par 1miljonu. Pašlaik esot 24 miljoni komūnistu, kamēr 1950. g. to skaits bijis pāri par 25 miljoniem. Kaut gan divas trešdaļas komūnistu partijas — Padomju Savienībā un Ķīnā — ir palielinājušas savu biedru skaitu, tomēr notikusi vispārīga samazināšanās. Partijas biedru skaits stipri samazinājies brīvajā pasaulē un satelītu valstīs, kur pēdējā laikā notikušas lielas tīrīšanas.

Lielākā komūnistu partija ir Padomju Savienībā ar 6 milj. biedru. Tai seko Ķīna ar 5 milj. Brīvajā pasaulē lielākā komūnistu partija ir Italijā ar 2 milj. biedru. Satelītu valstīs lielākās partijas biedru skaits ir Ziemeļkorejā, kur oficiāli skaita 1 milj. komūnistu.

Vācija II Pasaules kaŗā pazaudējusi vairāk kā 7 milj. cilvēku

Vācu apvienība, kas rūpējas par atgriešanos dzimtenē un bezvēsts pazudušajiem, sakopojusi statistiskas ziņas, pēc kuŗām vismaz 750.000 civilstu aizvesti uz PSRS. 3.150.000 kareivju krituši vai pazuduši bez vēsts, 2.033.000 civilisti nonāvēti un 1.415.000 vācu tautības piederīgie zaudēti ārpus Vācijas. Vairāk kā 1.320.966 kaŗa gūstekņu vēl joprojām gaida atgriešanos, no tiem 1.200.000 no Padomju Savienības un tās satelītu valstīm.

Vairāk kā 85.4000 zināmu kaŗavīru atrodas PSRS, 2566 Polijā, 1757 Vācijas austrumu zonā, 1529 Čechoslovakijā, 1599 Dienvidslavijā u. t. t.

Arī Polija aiztur vēl joprojām vācu bērnus, pretēji bērnu vecāku gribai. 3240 šādu bērnu vārdi un uzvārdi ir noskaidroti.

No Rietumu valstīm vēl atrodas Francijā 1705, Anglijā 1440 un ASV 2170 gūstekņu, kuŗus joprojām neatbrīvo. Apvienība ļoti nožēlo Francijas nevēlēšanos noskaidrot to vācu kaŗavīru likteņus, kas aizklīduši austrumzemēs, ārzemnieku leģionā u. t. t.

AIZRĀDĪJUMS

Sakarā ar Mārtiņa Ziverta jubilejas izrādi 15. martā, T. Ķeniņa lekciju cikla Lielās mūzikas problēmas 12. referāts notiks sestdien, 14. martā, plkst. 8.00 vakarā sv. Andreja baznīcas mazajā zālē. Temats: Koncerts un tā formas no pirmsākumiem līdz mūsu dienām. Skaņu plašu illustrācijas.

APKĀRT ZEMES LODEI

Aga Kāns, kurš līdz šim nav rakstījis neko citu, kā tikai mīlestības vēstules, tagad sācis rakstīt savus memuārus. Pēdējie būs gatavi aprīļa mēnesī un tiks veltīti karalienei Viktorijai. Vēlāk paredzēts izdot arī otro daļu, kuru veltīs karalienei Elizābetei.

Aga Kāns pašlaik uzturas Kannās un nodarbina divas sekretāres, kuŗas pazemīgi uzraksta katru Kāna diktēto vārdu.

Pasaules bagātākais cilvēks memuāriem izmanto atzīmes savās piezīmju grāmatiņās un paskaidro, ka savā daudzējādi interesantā un daudzpusīgajā mūža tecējumā, paguvis iepazīt visas pasaules lielākos māksliniekus, — kā gleznotājus, tā skulptorus, dzejniekus un aktierus. Viņš bijis liels draugs ļoti daudziem monarchiem un dabiski, ka viņa atmiņā un piezīmēs paglabājušās daudzas lietas, ko pēdējie tam uzticējuši un kas pasaulei vēl līdz šai dienai nav zināms. Aga Kāns ir dzimis Mekkā 1877. gadā un ir lielās musulmaņu sektes vadonis.

Asbesta karalis Tommijs Manville ieradies Grinvičā, Conn., ASV, lai iegūtu laulības licenci savām laulībām ar 29 gadus veco blondīni Lilianu Alvear. Manville ir 59 gadus vecs un skaistā Liliāna, kuŗai ir jau 2 bērni, būs viņa desmitā sieva.

Jaunais pāris vispirms gribēja dabūt laulības licenci Ročelē, N.Y., bet tas neizdevās, jo Manvilles 9. sieva Anita uzrādīja dokumentus, kas apradīja, ka viņu pag. gadā augustā Meksikā izdarītā laulības šķiršana nav likumīgā spēkā.

Nesaņemot laulības licenci Ročelē, Manville ar savu nākamo sievu devās uz Grinviču, kur tie izdarīja asins pārbaudi kādā laboratorijā un pēc tam saņēma kāroto dokumentu.

Franču filmu producents Christiane Jaques, ar sludinājumu uzaicinājis pieteikties skaistas dāmas, kuŗas vēlētos piedalīties kailās „romiešu orģijās." Minētais filmu producents pašreiz uzņem filmu par Lukrēcija dzīvi. Šai filmā piedalās arī franču aktrise Martine Karol un meksikānis Pedro Armandaris, kuri spēlē galvenās lomas.

Armandaris izteicies, ka viņu ļoti saistot šīs „kailās" scēnas, jo tās esot pavisam kas cits, nekā Holivudā, un arī valstīm ar daudz maigāku cenzūru kā ASV tās būšot kas jauns un nepieredzēts. Filmu producents jau bija mēģinājis savervēt nepieciešamos kadrus starp filmu ļaudīm, bet tas viņam nebija izdevies. Tagad viņš paredz pieteikamu skaistuļu pieplūdumu, lai varētu izmeklēties tādas kandidātes, kuŗas nav ne par garām, ne īsām, bet ir ar skaisti veidotām figūrām, daiļām sejām un neizsmeļamu seksapīlu.

Čaplins gatavojas pirkt nekustamu īpašumu Francijā, St. Chamond tuvumā. Izmeklētā vieta atrodas skaistā Reinas ielejā un ir kā radīta filmu uzņēmumiem. Liekas, ka Čaplins nebūt netaisās atgriezties uz ASV, bet tīksminās ar domām palikt Eiropā.

Šo lēto joku fabrikantu Eiropa uzņēma ar karalisku godu un kāpēc gan viņam nepalikt tur, jo amerikas kontinents pārāk labi pazīst viņu arī kā komūnistu draugu, un viņa „lielo mākslu" novērtē kā īsu laika kavēkli.

Mazliet uztraukumu dimantu tirgotāju vidū bija sacēlis vācieša Hermaņa Meinkes paziņojums, ka viņam izdevies ražot mākslīgus dimantus. Pazīstamā fiziķa apgalvojums ieguva vēl lielāku ticamību, kad viņam izdevās nodibināt sabiedrību ar apmēram 800.000 DM rīcības kapitālu. Jaunā sabiedrība, kuŗa darbojās ar nosaukumu „Hamak", īsā laikā veica nepieciešamos priekšdarbus un dimantu ražošana sākās. Pirmajā mēģinājumā Meinkem neveicās, kaut gan viņš noslēgumā sabiedrības locekļiem prezentēja mazu dimantu, kuŗam deva nosaukumu Ludvigs Erhards.

Bet kad nākošie un arī pēdējais mēģinājums vairs nekādus rezultātus nedeva, lietā vēlas iejaukties prokurors un saukt Meinki pie atbildības par krāpšanu. Paredz, ka dimantu ražotāji zaudēs ap 500.000 DM.

Lielbritanijai nav izdevies apturēt balto verdzeņu tirdzniecību ar ķīniešu meitenēm. Pēdējās no komūnistu Ķīnas caur Honk-Kongu izved uz Singapuru un Malaju, kur tās pārdod kā prostituētās. Britu nespēja aizkavēt šo apkaunojošo tirdzniecību pa lielākai daļai rodas tādēļ, ka komūnistiskā Ķīna atsakās sadarboties ar britu iestādēm, lai iznīcinātu šo pretīgo peļņas avotu. Bez šiem darījumiem komūnistiskā Ķīna ir vainojama arī nelegālā opija tirdzniecībā. Šo dzeltenās rasas iecienītu indi tā pārdevusi vairāk kā 500 tonnas, lai iegūtu iekāroto valūtu. Vienīgais, ko britu iestādes var darīt, ir vainīgos, ja tos izdotos kādreiz notvert, sodīt ar iespējami augstāku soda mēru. Tas līdz šim līdzējis, bet nelegālos un pretīgos darījumus iznīcināt pavisam nespēj.

Princese Margarēta Roze ieguvusi sev nopietnu konkurenti uz karaliskās skaistuma karalienes tituli. Vainīga ir viņas miesīgā māsīca Aleksandra Helēna Olga, Kentas hercogienes meita, kuŗa Ziemassvētkos sasniedza 16 gadu vecumu un tika sveikta ar 41 lielgabalu šāvienu.

Tagad Aleksandras attēls sāk parādīties presē un nedēļas žurnālu titullapās. Liekas, ka viņa kļūs par sezonas lielāko pārsteigumu Londonas augstākajā sabiedrībā. Bet blondā un zilacainā grācija maz ko bēdā par Londonu un tās sabiedrību, jo dzīvo kopā ar māti un 2 brāļiem uz laukiem un ļoti iemīlējusi lauku dzīvi. Viņas mīlākā nodarbība ir jāšana un medības.

Pēdējā laikā Spānija cenšas gūt arvien lielāku patstāvību un neatkarību no Parīzes un Londonas modes saloniem un radīt savu īpatnēju stilu „la mode Espanola." Šai darbā ir ļoti aktīvi lielie modes nami Pedro Rodriguez, Asuncion Bastida, Santa Eulalia u. c. Šie lielie veikali kopā ar lepno spāņu tautu ir panākuši to, ka Madride skaitās par vienu no elegantākām Eiropas pilsētām. Spānieši ne labprāt pērk gatavus uzvalkus, un pat vienkāršs strādnieks to pasūtina pie sava drēbnieka. Un ne tikai uzvalku vien, ļoti daudzi spānieši valkā tikai sev speciāli šūtus virskreklus.

Spānijā algas ir ļoti zemas, un tāpēc daudzi ārzemnieki labprāt pasūtina sev uzvalkus Spānijā. Daudzi franču, amerikāņu un angļu tūristi izmanto savu uzturēšanos laiku Spānijā, lai pasūtinātu sev kaut ko, kas pasvītrotu viņu labo gaumi. Pēc aptuvena aprēķina tūristi izveduši vairāk kā 1.000.000 dažādu tērpu pag. gadā no Spānijas.

Zemās cenas un spāņu tautas originalitāte ir faktori, kas apdraud franču un angļu vadītāju lomu apģērbu pasaulē.

Sēram Bernardam Dockeram, viesojoties Monte Karlo kasino, izcēlās strīds par kādu rēķinu, pie kam lēdija Dockere iesita kādam kasino darbiniekam pa vaigu. Protams, ka kasino vadība līdz ar to slēdza savas durvis Dockeru pārim uz visu mūžu. Sērs Bernards iesūdzēja kasino tiesā, pēc kam kasino savu lēmumu anullēja un Dockers sūdzību atsauca.

Ar to tomēr maz kas bija glābts, jo lielā Midland Bank vadība uzaicināja Dockeri atstāt bankas direktora posteni, jo gadījums tomēr kaitējis bankas prestižam, pievelkot pārāk lielu publikas uzmanību notikušajam starpgadījumam. Direktors arī iesniedzis attiecīgu atlūgumu, un bankas vadība to pieņēmusi.

PAR PAZEMINĀTĀM CENĀM PIEDĀVĀJU
Pasaulē slavenās Parīzes smaržas
COTY, CHANEL, BOURGEOIS, LANVIN
BEZ TAM VĒL
Parīzes pašreizējās modes smaržas
DĀMĀM UN KUNGIEM
J. KRŪSTIŅŠ, 213 Gilbert Ave, Toronto, Ont.
Tel. LO 2993 (zvanīt vakaros) (263)

LIELĀKAIS JAUNKANADIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU PIRKŠANAS-PĀRDOŠANAS BIROJS
S. DWORAK, Real Estate Broker
373 Roncesvalles Ave, Toronto
Jums palīdzēs tikt pie vispiemērotākā nekustamā īpašuma par iespējami zemākām cenām pie viszemākām iemaksām, un sagādās aizdevumus iemaksām
KAS GAN CITS SPĒJ SNIEGT JUMS LABĀKUS UN IZDEVĪGĀKUS PAKALPOJUMUS KĀ PAŠU JAUNKANADIEŠU BIROJS?
LEONIDS EICHE
MŪSU LATVIEŠU PĀRSTĀVIS,
Jums sniegs katrā laikā paskaidrojumus un izziņas
Tel. birojā: OL 3210, KE 3011, ME 3311
Mājās: MI 3343 «200»

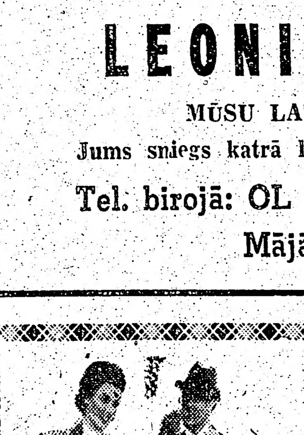
PIEŅEMU PASŪTĪJUMUS
DĀMU un KUNGU APĢĒRBIEM
V. KUČĀNS
94 Gloucester St., Toronto, Ont.
Rūpīgs un ātrs pasūtinājuma izpildījums, vislabākie piederumi. Bagātīga angļu audumu izvēle.
Zemas cenas
KATRU DIENU NO 9—21

Paziņoju god. tautiešiem, ka
SĀKOT AR 5. MARTU, ATVERU
JAUNU PĀRTIKAS VEIKALU
2063 DAVENPORT RD, TORONTO
AR HARBORD TRAMVAJU LĪDZ OSLER IELAI
Bagātīgā izvēlē visas mūsu garšai piemērotas pārtikas preces.
Pārdošana notiks pašapkalpošanās veidā (246)
E. TILMANIS

Mājas dārziņš raksturo īpašnieka gaumi un inteliģenci
ROZES
VISSKAISTĀKĀS KRĀSĀS UN ZIEDU FORMĀS KATRAM DĀRZIŅAM
PUNDURĀBELĪTES,
kas sāk dot augstas kvalitātes augļus jau otrā gadā pēc stādīšanas un aizņem
TIKAI DAŽAS KV. PĒDAS ZEMES,
PIEDĀVĀ
MĀRTIŅŠ GRĪNBERGS HAMILTONĀ
(187) 68 LOCKE St., N., Tel. 7-7836
P.S. Ierīkoju košumdārziņus Hamiltonā un apkārtnē (187)

MĒBEĻU VEIKALS
Bagāta, daudzpusīga, mājas un kantora mēbeļu izvēle.
Dažāda veida elektriskie aparāti mājas vajadzībām
Sakarā ar atklāšanu speciāli pazeminātas cenas
Ienāciet un pārliecinieties! Runājam krieviski
Atvērts līdz pulksten 8 vakarā
BURLACOFF'S FURNITURE
619 QUEEN ST., W., TORONTO, Ont. TEL. WA 6812 (496)

STUDENTU DIENAS ATKLĀJOT

BRĪVAJĀ PASAULĒ 1000 LATVIEŠU STUDENTU

Latviešu Studentu Centrālā Savienība katru gadu rīko Studentu dienas, lai popularizētu akadēmiskās izglītības nozīmi, iepazīstinātu ar trimdas studentu apstākļiem un vāktu līdzekļus stipendiju fondam. Latviešu studenti trimdā sāka organizēties jau Vācijā 1946. gadā. Tika izveidots stipendiju fonds, kas sastādījās no ziedojumiem. No šī fonda piešķir līdzekļus atsevišķiem studentiem kā bezprocentu aizdevumu, kas jāatmaksā pēc studiju beigšanas vai pārtraukšanas. Ar šī fonda palīdzību studijas varēja nobeigt ap 100 latviešu. Visā brīvā pasaulē pašlaik studē ap 1000 latviešu jauniešu, no tiem ASV — 387, Kanadā — 65, Vācijā — 62. Latvieši visvairāk studē inženierzinātnes, architektūru, medicīnu, ķīmiju.

Studentu dienas turpināsies no 1. līdz 22. martam. Atklāšanas akts notika 28. februārī Baltijas brīvības namā, Ņujorkā. LSCS prsēdis A. Mangulis savā atklāšanas runā aizrādīja, ka mums nepieciešams izaudzēt jauno akadēmisko saimi, lai izlīdzinātu cirstos robus. Latviešu studentu materiālais stāvoklis trimdā ir ļoti grūts un tiem ir vajadzīgs trimdas sabiedrības atbalsts.

Komitejas Latvijas Brīvībai vārdā runāja A. Bļodnieks, aizrādot, ka latviešu studenti ir mūsu tautas lielākā cerība. Latviešu jaunieši nestudē personīgas labklājības dēļ; bet lai kalpotu savai tautai. Komiteja Latvijas Brīvībai sagādājusi stipendijas 9 latviešu studentiem Strasburgas universitātē un ir izredzes, ka tuvākā laikā Strasburgas universitātē pieņems arī vienu latviešu audzinātāju. Komiteja cer arī palielināt stipendiju skaitu latviešu studentiem Amerikas universitātēs.

Latviešu akadēmisko mācības spēku apvienības priekšsēdis prof. P. Starcs aizrādīja, ka latviešu studentu stāvoklis bijis grūts visos laikos, izņemot neatkarības laiku, kad nodibināja stipendiju fondu. Ir grūti atrast zemi, kur būtu izrādīta lielāka pretimnākšana studentiem kā Latvijā.

Ev.-lut. baznīcas un LU bij. teoloģijas fakultātes vārdā studentus sveica prof. F. Treus.

Latviešu Informācijas Centra un Latviešu Nacionālā Centra vārdā apsveica A. Kalme, aizrādot, ka Dievs izglābdams mūs uzlicis mums pienākumu būt par draudošo briesmu vēstnešiem. Mums jāiepazīstina amerikāņu sabiedrība ar mūsu tautas likteni okupētajā Latvijā.

Trimdas studentu saime pieņēma lēmumu nosūtīt sveicienus studentiem dzimtenē, apliecinot, ka trimdas studenti domās un sirdīs ir vienoti ar savu tautu okupētajā Latvijā.

LSCS prezidijs savā darba sēdē nākošā dienā nolēma iesaistīties Latvian Bulletin izdošanā, sūtot par savu pārstāvi biļetena redakcijā preses un informācijas referentu S. Brēmani. Tāpat nolēma piedalīties Apvienotā latviešu informācijas fonda veidošanā, nozīmējot par saviem pārstāvjiem J. Celinski un S. Brēmani.

LATVIEŠU STUDENTIEM RIETUMVĀCIJĀ GRŪTI JĀCĪNĀS

1952./53. g. ziemas semestrī Rietumvācijas universitātēs aktīvi studē 62 studenti un doktorandi, no tiem 40 vīrieši un 22 sievietes.

Lielākā daļā studentu ir bijušie kaŗavīri bez piederīgiem, tādēļ viņiem nav neviena atbalstītāja. Vācu augstskolas pēc iespējas ievēro ārzemju studentu apstākļus un cenšas atbrīvot no mācību maksas vai labu sekmju gadījumos piešķir nelielu materiālu pabalstu, tomēr galvenā izdevumu daļa studentiem jāsagādā pašiem vai nu strādājot semestru pārtraukumos vai arī dažos gadījumos studijas uz laiku pārtraucot.

Sevišķas grūtības ir jāuzņem semestru studentiem, kuŗi no augstskolas nekādu pretimnākšanu nevar sagaidīt, kā arī pēdējo semestru studentiem, jo viņi pārbaudījumu sagatavošanas dēļ nevar atrauties no augstskolas darba, lai nopelnītu līdzekļus iztikai.

Lai kaut visgrūtākajos gadījumos studentiem varētu palīdzēt, pie Latviešu Studentu Apvienības Vācijā nodibināta LSCS Stipendiju Fonda Vācijas nodaļa. Šī fonda līdzekļi līdz šim sastādījušies no tautiešu ziedojumiem, kas savākti ziedojumu akcijās, kādas katru gadu marta mēnesī notiek Vācijā. Līdz šim no fonda izsniegti aizdevumi DM 3.580.96 apmērā. Visi līdzekļi domāti kā bezprocentu aizdevumi, kas pēc studiju beigšanas jāatmaksā atpakaļ. Tā kā beigušo skaits ir samērā mazs un tie paši spiesti dzīvot grūtos materiālos apstākļos, tad arī atmaksas neienāk. Līdz ar to fonda kasē līdzekļu nav.

Lai gan pag. gadā ziedojumu vākšanā ienāca līdzekļi DM 1000 apmērā, tomēr šī summa nevarēja kaut cik jūtami ietekmēt vispārējo materiālo situāciju. Bez tam šāda ziedojumu akcija Vācijā turpmāk nedrīkstētu notikt, tādēļ vien, ka visi šie ziedojumi visvairāk sastādās no vecu ļaužu, slimo un invalidu sociālām devām atrautajiem grašiem.

Ievērojot teikto, jārēķinās, ka turpmāk latviešu studentu stāvoklis Vācijā arvien pasliktināsies, kaut gan vispārējais sociālais stāvoklis šķiet jūtami uzlabojies.

Lai varētu kaut cik normālus studiju apstākļus sagādāt vismaz 60—80 proc. no studentiem, būtu vajadzīgs atbalsts apmēram 200—300 DM semestrī katram. Šinī summā nav ierēķināta pārbaudījumu maksa, doktorēšanās maksa un mācību līdzekļi vai arī kāds apģērba gabals. Pēdējā gadījumā šī summa būtu vēl lielākā.

Tādēļ būtu ļoti priecīgi, ja ar šo paskaidrojumu varētu pārliecināt latviešu tautas augstākos pārstāvjus un sabiedrību par nopietnu palīdzības nepieciešamību mūsu studējošiem Vācijā. Esam gatavi sniegt arī sīkāku informāciju. Pašreiz materiāla palīdzība nepieciešama 23 studentiem.

Vācijā studējošā jaunatne tic, ka labākos dzīves apstākļos nokļuvušie tautieši nepametīs viņus aizmirstībā, bet gan sniegs palīdzīgu roku, lai kopējiem spēkiem veidotu un audzinātu tēvzemei jaunu akadēmisko audzi.

Staņislavs Mozga
Immigrācijas padomes loceklis

Latvietis — immigrācijas padomes loceklis

Londonas diecēzes (Ontario) Immigrācijas Padomes pirmā gadskārtējā sēde notika 16. februārī Vindsorā, Ont.), skaistajās Glengardes klostera telpās. Šo Padomi nodibināja Londonas diecēzes bīskaps V. E. Dr. J. C. Cody saskaņā ar Augstāko Immigrācijas Padomi, kurai savukārt licis pamatus Pāvests Pijs XII savā konstitūcijā „Exul Famillia".

Minētā padome, kuras galvenais mērķis palīdzēt jaunieceļotājiem Kanadā, minētajā diecēzē, sadarbojas ar Starptautisko Katoļu Immigrācijas Komisiju (International Catholic Immigration Commision), kuras galvenais sēdeklis atrodas Ženēvā, Šveicē.

Šinī Londonas diecēzes immigrācijas padomē V. E. bīskaps Dr. J. C. Cody ir iecēlis un apstiprinājis kā padomes locekļus sekojošu tautību pārstāvjus — priesterus: padomes dir. J. J. McCormick, kanādietis, St. Mozga, latvietis, Fr. Jakubaitis, lietuvietis, C. De Santis, italis, L. Ivandovič, kroāts, Fr. Dostal S. J., čechs, Vitus Van Olffen, O. F. M. Cap., beļģis, C. Moullion, vācietis, Kosiszewski, polis, J. Dragos, slovaks, M. Grootscholten, S. C. J., holandietis un L. Cser, C. J., ungārs.

Minētā immigrācijas padome savā pirmajā gadskārtējā sēdē nolēma: „Koordinēt immigrācijas darbu V. E. bīskapa Cody vadībā, palīdzēt jaunkanadiešiem iekārtoties jaunajā zemē, piesavināt kanadiešu dzīves veidu, gādājot, ka tie būtu labi kristieši un Kanadas pilsoņi, paturot savas dzimtās zemes labākos kulturas elementus."

Tāpat min. padomes mērķis ir gādāt par to, ka visu tautību ticīgajiem, vismaz vairākās reizes gadā, būtu iespēja dzirdēt dievvārdus un ticības izskaidrojumus mātes valodā.

Latviešu pārstāvis, prāv. St. Mozga, izteicās, ka minētā sēde, neskatoties uz raibo tautību sastāvu, noritēja vislielākā vienprātībā un saskaņotībā. Visu pārstāvju domas bija rast lielāku palīdzību un atbalstu jaunieceļotājiem, kā arī sniegt lielāku palīdzību garīgās dzīves izveidošanai.

Labas sekmes prāv. St. Mozgam mūsu cietēju brāļu labā.

J. Līdumnieks

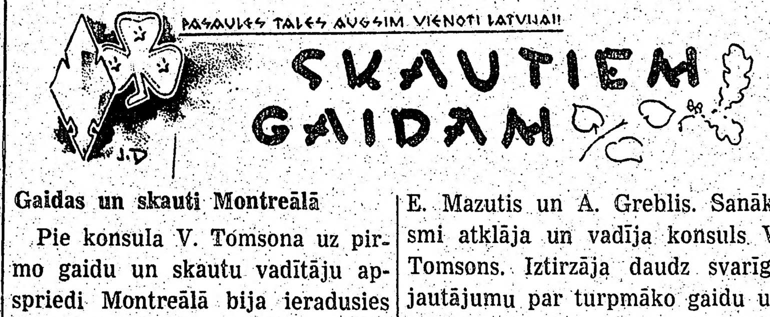

Gaidas un skauti Montreālā

Pie konsula V. Tomsona uz pirmo gaidu un skautu vadītāju apspriedi Montreālā bija ieradusies gaidu pr-ce v. v. O. Jume un v. v. L. Hūne, skautu vad. O. Klavenieks un v. v. J.Neimanis, kā arī pazīstamā Montreālas klavierskolotāja un bijušā mazskautu vadītāja Latvijā A. Līduma—Greble. Bija vēl Montreālas latviešu svētdienas skolas pārzinis, bij. tautskolu insp. E. Mazutis un A. Greblis. Sanāksmi atklāja un vadīja konsuls V. Tomsons. Iztirzāja daudz svarīgu jautājumu par turpmāko gaidu un skautu darbību. Tika arī nolemts dibināt gaidu un skautu vecāku un labvēļu padomi.— Novēlēsim Montreālas gaidu un skautu vadībai kā arī gaidām un skautiem labas sekmes un saskanīgu sadarbību.

Pasaules tālēs, augsim vienoti Latvijai!

T. V.

MĀKSLINIEKU KARNEVĀLS TORONTO

Mākslinieku un viesu grupa J. Kreiļa uzņ.

ZEM DIENVIDU ZVAIGZNĀJA

MIGLĀ TĪTĀS OLIMPISKĀS SPĒLES

Kā visiem zināms, olimpiādes ieguvušas savu vārdu no seno grieķu atlētiskajām spēlēm, kuras notika Olimpijas pilsētā, Dienvidrietumgrieķijā.

Mākoņi un miglāji ietinuši nākošās Olimpiskās spēles Melburnā.

Jau vairāk kā pirms gada, labu laiku pirms Helsinku olimpiādes, starptautiskā olimpiāžu komiteja nolēma, ka nākošām olimpiskām spēlēm jānotiek Melburnā.

Jau pašā sākumā sākās strīdi par tīri techiskām lietām, kā dažām speciālām sacīkstēm, šinī gadījumā šaušanas sacensībām ar pistolēm. Viktorijas policijas šefs skaidri un gaiši nodeklarēja, ka austrālieši šādās sacensībās piedalīties nevarēšot, jo atļaujas pistolēm izdot nevar, bet ja sportisti tomēr no šaušanas neatteikšoties, tad pistoles glabājamas policijā un kā treniņi, tā sacīkstes izdarāmas policijas uzraudzībā. Ko lai saka, Viktorijas policijas priekšnieks jau savus tautiešus arī laikam vislabāk varēs novērtēt (lai gan palasot avīzēs, rodas iespaids, ka visi noziegumi, kuŗi pastrādāti pēdējos piecos gados ir iebraucēju — nebritu jaunaustrāliešu roku darbs).

Drīz vien akūts kļuva jautājums — kur rīkot sacīkstes? Melburnā lielākais stadions ir tā sauc. Melburnas Kriketa laukums. Privāts iestādījums, kuŗu pārvalda daži kungi, stipri līdzīgi slavenajam angļu atvaļinātā pulkveža tipam Colonel Blimp.

Minētie kungi laukumu ne par ko negribēja atvēlēt, jo tad, lūk, vairākus gadus uz tā nevarēšot vairs spēlēt kriketu. Radās arī kāda uzņēmīgu financistu grupa, kurai Melburnā pieder Karaliskās Izstādes laukums. Šie kungi labprāt stadionu celtu izstādē, protams, pret attiecīgām peļņas iespējām nākotnē, pēc sacīkstēm. Šāds atrisinājums atkal nebija pieņemams Strādnieku partijai, jo tas izskatījās kā jauns kapitālistisks pasākums. Beidzot vienojās par Karltonas stadiona paplašināšanu. Starplaikā pienāca Helsinku olimpiāde. Austrālijas speciālisti devās uz turieni, lai iepazītos ar olimpiādes organizātorisko pusi. Tas, ka par somu sasniegumiem šinī laukā rakstīja mazāk, kā to varēja sagaidīt no nākamo Ol. spēļu rīkotājiem, var nozīmēt tikai vienu — Helsinku olimpiāde bija noorganizēta tik labi, ka vietējie par to nemaz neuzdrošinājās stāstīt, lai neizjauktu un nesagrautu tās iedomu pilis, kuŗas manifestējas vietējās avīzēs ar rakstiem. Sākās arī runas par to, vai olimpiādes laikā pielaist svētdienu izpriecas un sarīkojumus (kino, koncertus, teātrus utt.), bet tad garīdzniecība un tai tuvu stāvošas aprindas sacēla lielu brēku, tas, lūk, samazināšot baznīcēnu skaitu. Ja mežonīgie ārzemnieki gribot noskatīties olimpiādi, tad lai viņi piemērojoties vietējiem likumiem un mēģinot aiz gaŗa laika nenomirt. (No tā spriežams, ka arī sacīkstes olimpisko spēļu rāmjos laikam nevarēs notikt, jo tas ir pret lokālo ticību). Otrs punkts, vai ārzemniekiem atļaut tādas izvirtušas lietas, kā alkoholisko dzērienu pirkšanu pēc plkst. 6.00, resp., vai pielaist izņēmumus attiecībā uz restorānu un vēl atlikušo divu Melburnas naktslokālu (Melburnā 1.250.000 iedzīv.), kuŗi ir atvērti tikai darba dienās līdz plkst. 24.00, darbību? Ja tā, kā atšķirt austrāliešus no iebraucējiem? Ja iebraucēji paspēlēs savu dvēseļu labklājību, tas nebūtu tik slikti, bet ļaunākais ir tas, ka austrālieši varētu atmosties un pieprasīt, lai puritāniskās aprindas arī turpmāk vairs neiaucas viņu privātajā dzīvē un brīvā laika pavadīšanā.

Vēl smagāks jautājums — kur novietot iebraucējus? Vai viesnīcās, kuŗu nepietiek pat pašu austrāliešu prasību apmierināšanai brīvdienu periodos? Vai celt jaunas viesnīcas? Vai radīt olimpisko ciemu kā Helsinkos, Berlīnē un citur? Bet ko pēc tam darīt ar šo ciemu? Celt vairākas blokēkas? To varētu, bet ko vēlāk? Blokēkas ir tīri eiropeisks iestādījums, un, pēc vietējo kungu atzinumiem, austrāliešiem nepiemērojamas dzīvošanai, bet tagadējie „slumi" ar strazdu būdiņām līdzīgām mājelēm un neiedomajamo netīrību ir daudz pieņemamāki, jo šeit, lūk, kātrai ģimenei esot (vismaz teorētiski) sava „māja."

Cīņa par šiem jautājumiem vēl gāja pilnā spēkā, kad Viktorijā mainījās valdība. Liberāļu — Lauku partijas koalicijas vietā nāca Strādnieku valdība. Dienu pēc tam, kad ieraka pirmo sētas stabu žogam, kuram vajadzēja apņemt visu paplašināmo Karltonas stadionu, ministru prezidents lika darbus apturēt. Oficiālais aizbildinājums — Viktorijas valdībai neesot pietiekami naudas, bet avīzes zina vēstīt, ka Mr. Keins (Cain.) vēloties olimpiskās spēles tomēr pārcelt uz Melburnas Kriketa laukumu. Starplaikā internacionālā Ol. spēļu komiteja brīdināja austrāliešus, ka pēkšņa laukuma maiņa varētu nozīmēt spēļu zaudēšanu Austrālijai, telegrammā burtiski bija minēti vārdi: „Izbeidziet savu diņģēšanos, vai arī mēs spēles noliksim kādā no šešām pasaules lielpilsētām, kuras uz šādu izdevību gaidīt gaida."

Baguns — Bērziņš

Austrumzemju bēgļi smaga problēma Rietumvācijai

KO RAKSTA VĀCIEŠI PAR VĀCIJĀ PALIKUŠAJIEM BĒGĻIEM

Ņujorkā iznākušās vācu avīzes „Staats Zeitung un Herold" korespondents H. H. no Minchenes sniedz šādu informāciju par Vācijā palikušajiem nevācu bēgļiem. No austrumiem plūstošā bēgļu straume sagādā Bonnas valdībai aizvien lielākas rūpes. Ar katru dienu vairāk tiek atzīts, ka Vācija viena nav spējīga atrisināt bēgļu jautājumu un tas izvēršas par starptautisku problēmu. Starptautisku atrisinājumu jo sevišķi prasa apstāklis, ka Rietumvācijā atrodas 440 tūkstoši nevācu bēgļu, no kuŗiem vienā pašā Berlīnē uzturas 19.400.

Tālāk H. H. pārlet uz tuvāku nevācu bēgļu stāvokļa novērtējumu Bavārijā. — Noteikt pareizu bēgļu skaitu Bavārijā nav iespējams, jo ārpus nometnēm dzīvojošo reģistrācija vēl nav noslēgta. Aptuveni rēķinot, Bavārijā ir 117.00 emigrantu. Precīzi zināmi ir tikai nometņu iemītnieki, kuŗu uz 1953. g. 1. I. bijis 12.839, t. i. 11 proc no visiem šķietamiem nevācu bēgļiem.

Ievērojamas grūtības ir bijušas vācu iestādēm, saškirojot DP un emigrantus pa 57 tautībām, kas atgādinot Bābeles torni. Vācu iestādes pretēji IRO, atzinušas par pareizu reģistrēšanu izdarīt nevis pēc piederības pie kādas valsts, bet pēc piederības pie zināmas tautības, pie kam Bavārijas bēgļu nometnes uzrāda šādu ainu:

Kroatu 258, serbu 306, slovēņu 87, grieķu 10, albāņu 22, bulgāru 39, rumāņu 27, ungāru 554, čechu 773, slovaku 561, poļu 2456, latviešu 1046, lietuviešu 531, igauņu 253, krievu 815, ukraiņu 2013, baltkrievu 65, žīdu 1674.

Lai dabūtu kādas tautības bēgļu aptuvenu kopskaitli, uzdotais nometņu iemītnieku skaitlis reizināms ar 10.

Politiski minētās tautības ir saskaldītas daudzos nogrupējumos, kuŗi savstarpēji sīvi apkaŗojas. Ne mazāk kā 33 komitejas ar saviem priekšsēžiem, lietvežiem un ģenerālsekretāriem ir pieteiktas valdības sekretāriātam.

Paliek jautājums, kas turpmāk notiks ar šiem 117 tūkstošiem Bavārijas un 280 tūkstošiem pārējās Rietumvācijas bēgļiem.

Ja starptautiskā mērogā šī problēma netiks atrisināta un ja bēgļi neatgriezīsies savās agrākās vai vēlāk atbrīvotās dzīves vietās, tad Vācijai pienāksies šos ļaudis uzņemt savā pārziņā. Asimilācija pie nevācu bēgļiem gandrīz nav manāma. Ar savām skolām un organizācijām viņi apzināti turas pie savām īpatnībām. Tas savukārt atsaucās uz nodarbināšanu, jo emigranti ne ar valodu, ne ar darba paņēmieniem nepiemērojas darba devēju prasībām, caur ko Bonnas republikai jānes jauna nasta sociālās padrošināšanas laukā.

Var pieņemt, ka Bavārijā ap 4000 nevācu bēgļu ir bez darba un saņem sociālo nodrošināšanu.

No, rakstā minētiem skaitļiem acīs duras relātīvi lielais Vācijā palikušo latviešu skaits. Vai, to nevarētu izskaidrot ar latviešu lielāku turēšanos dzimtenes tuvumā, ar lielāku uzticības apliecinājumu Dzintarjūras krastiem? Tāpat var tikai priecāties par minēto Vācijā palikušo pretestību asimilācijai, kas norāda, ka tur veidosies uz atbrīvoto Latviju braucēju avangards.

J. S-lņš

Viktorijas žēlsirdīgo māsu ordenis sniedz palīdzīgu roku katram

„Kanada ir uzplaukstoša un brīnumaina zeme. Kanada ir zeme, kur katram ir darbs un pārtikas pa pilnam." Vismaz tā bija teikts, kādam jaunam Čechoslovakijas pārim, kad tas izlēma doties uz Kanadu un pamest savu zemi, lai meklētu nākotnes laimi.

Kādu laiku Kanada bija laba zeme. Jaunajam vīram bija darbs, un visa vēlamā pārtika bija dabūjama tuvākajā veikalā. Ģimene gaidīja drīz bērna piedzimšanu. Tad labklājību aptumšoja nelaime. Vīram mugurā attīstījās kāda slimība, un tas vairs nebija spējīgs strādāt. Mazā ģimenīte sameklēja vienu istabu, kur dzīvot, nezinot no kurienes tie iegūs pārtiku nākamai ēdiena reizei.

Viņi saprata, ka šinī uzplaukstošā zemē ieceļotājs bez radiem un draugiem var ciest badu. Lielpilsēta var būt visai vientuļa jaunatbraucējiem.

Tad piedzima gaidītais bērns, un jau tā plānajam makam radās jauni izdevumi. Māte atgriezās no slimnīcas vārga un nospiesta. Nebija neviena, kas sniegtu kādu palīdzību. Tad kāda kaimiņiene tiem pastāstīja par Viktorijas žēlsirdīgo māsu ordeni.

VŽO dibināts 1897. gadā par godu karalienes Viktorijas dimanta jubilejai un ir vizitējošo žēlsirdīgo māsu organizācija, kas nodarbojas it īpaši ar palīdzības sniegšanu vājnieku mājās.

VŽO pakāpeniski palīdzēja arī šai mazajai ģimenei tikt atkal uz kājām, mācot māti, kā barot un apkopt viņas bērniņu, palīdzot tai atgūt spēkus un rūpējoties par tās vīru. Galu galā Kanada beidzot izrādījās šiem jaunajiem ļaudīm par to brīnumaino vietu, ko tie bija cerējuši atrast.

Ir kāds stāsts arī par Pēteri. Kad viņa māte kā jauna līgava ieradās no Holandes pirms kāda gada, tā nevarēja atrast labāku mājas vietu par 2 mazām telpām kādas vecas mājas trešā stāvā. Viss mazgāšanai un vārīšanai vajadzīgais ūdens bija jānes augšā no otrā stāva. Kaut gan bija jādzīvo šaurās telpās un vīram bija nepatīkams rutīnas darbs maiņās, Altona kundze savu mājokli glīti uzkopa, izgreznojot to ar dažām gleznām, krāsainiem koka grebumiem un krāsotiem traukiem, kas bija paņemti līdzi no dzimtenes.

Kad piedzima Pēteris, viņa vecāki bija priecīgi un lepni. Viņš bija puika apaļiem vaigiem, zilām acīm un gaišiem matiem — īsts holandietis.

Bet drīz pēc atgriešanās no slimnīcas, Pētera māte krita atgulā un lūdza Viktorijas ordeņa māsas palīdzēt tai atgūt veselību. Māsas rūpējās arī par Pēteri un deva dažus norādījumus viņa kopšanai. Pēteri kārtīgi veda uz bērnu veselības punktu. Tomēr šīs vizītes nācās pārtraukt, kad Pēterim attīsījās ādas nieze un mutes infekcija. Tā kā tas viņu traucēja ēšanā, viņš nepieņēmās svarā, kļuva bāls un saīdzis un vecāki bija nospiesti un noraizējušies.

Viktorijas ordeņa māsas apmeklēja Pēteri zināmos laika sprīžos, lai pārbaudītu viņa veselību, lai uzmundrinātu Altona kundzi un lai pamudinātu viņu rūpēties arī par pašas veselību, ievērojot dažus vienkāršus dietas, atpūtas, vingrināšanās un izklaidēšanās noteikumus. Pēterim kopšana nāca par labu, jo māte izrādījās visai uzcītīga skolniece.

Savā pēdējā apmeklējuma laikā māsas atrada Pēteri spožām acīm un apaļiem vaidziņiem, un Altona kundzi daudz spēcīgāku. Tas ir vēl kāds VŽO panākumu piemērs.

VŽO ir Kanadā 113 nozares un 530 māsas, kas visas ir reģistrētas žēlsirdīgās māsas ar papildus izglītības gadu universitātes sabiedrības veselības kopšanas kursos. Katra nodaļa iekārtota ar visu, kas vajadzīgs, lai sniegtu žēlsirdīgo māsu palīdzību pacientiem viņu pašu mājās.

Kaut gan steidzamos gadījumos Viktorijas ordeņa māsa apmeklē ģimenes, kam vēl nav sava ārsta, tās tomēr strādā tikai ārsta uzraudzībā. Lielpilsētās VŽO māsa parasti izdara ap desmit vizītes dienā, un viņu pienākumos ietelp kā komplicētu chirurģisku apsējumu mainīšana, tā arī jaunas mātes pamācīšana, kā mazgāt un kopt zīdaiņi. Pirmsdzemdību un pēcdzemdību aizrādījumi ir visai svarīgi viņu darbības posmā.

Par VŽO māsu pakalpojumiem ir nostabilizējusies noteikta atlīdzība — \$2.25 par stundu, bet maksu iespējams pieskaņot pacienta maksāšanas spējām un daudzos gadījumos maksu neaprēķina nemaz. Ordeni atbalsta pazīstama ziedojumu vākšanas organizācija — Kopšķirsts. (Community Chest).

VŽO nodrošina slimiem un vārgiem lietpratīgu kopšanu, kad tiem to nav iespējams gūt citādā veidā; kas atslogo pārpildītās slimnīcas, kam bieži naktīs paturēt izveseļojušos pacientus, jo tiem nebūtu pareizas kopšanas viņu pašu mājās. VŽO organizēja kopšanā pacienti var agrāk atstāt slimnīcas, atbrīvojot sevi no smagiem materiāliem izdevumiem. Atrodoties mājās draudzīgā atmosfairā, pacienti parasi atveseļojas daudz ātrāk nekā slimnīcā.

PULKV. O. KALPAKA VAKARS

Grand Rapidu latviešu biedrība, sadarbībā ar Korporāciju kopu, rīko sestdien, 7. martā, plkv. O. Kalpaka piemiņas aktu. Akta sākums paredzēts pl. 7,30 vakarā. Aktam sekos Kalpaka balle. Cik paredzams, tad šī būs pēdējā balle šai sesonā, kādēļ biedrība cer uz lielu tautiešu atsaucību. Atlikums paredzēts biedrības nama tālākai izdaiļošanai.

tējums

Marius Katiliškis

UZ RĪTA PUSI

STĀSTS

No lietuvju valodas tulkojis V. Skudra

7.

— Kur? Tās mantas?

Kristīne parādīja ar roku un pati sāka iet pa sakņu dārza vagām. Kalējs lieliem soļiem kāpa pāri divām, trim reizē. Tad viņš paķēra saiņus.

— Pagaidi, es vēl tikai uzvilkšu mēteli. Te ir viss, kas man pieder.

— Viss? — kalējs pēkšņi saslējās. — Bet lādes atslēgu tu taču būsi ieprātējusies nočiept?

— Nē... — knibinādama saiņa mezglu, izdvesa Kristīne. — Es nevarēju atrast.

— Kā tā?

— Nu tā...

— Un atslēgas tev nav?

Kristīne vēl zemāk nolieca galvu.

— Ko tad tu īsteni iedomājies? Ka pliki kā žurkas mēs arī iesim? Nesaprotu, kas tur par jēgu...

— Kāpēc?... Es taču visu paņēmu. Pulksteniti, gredzenus. Un kakla ķēdīti, ko toreiz krustmāte no Amerikas atsūtīja. Man ir arī... divi simti skaidrā naudā... Es jau sen krāju...

Kalējs nepacietīgi iesaucās:

— Divi simti ir nospļauties. Tu nepazīsti pilsētas.

— Tas taču tikai sākumam. Strādāsim abi divi...

— Ko tad tur tik lielu strādāsim? Kas tu par strādnieci? Pilsētā... Kristīni pārņēma izmisums:

— Ak Dievs, ko lai es daru?

— Ko lai dari? Runā kā nezinādama. Lai būtu kā būdams, bet pie lādes tev jātiek. Cik reizes es tev to neesmu teicis. Ja nu vēl nezinātu, kur vecene naudu glabā, tad...

— Zināt zinu. Viņdien dzijas meklēdama redzēju...

— Nu redzi nu. Cik tur varēja būt?

— Netiku skaitījusi.

— Labi. Tas nav no svara. Bet nauda katrā ziņā jādabū. Katrā ziņā! Saprati? — kalējs katru vārdu kāsa caur zobiem. Tāda meitas neapdomība un nevajadzīga laika kavēšana kalējam lika dusmās griļoties.

Kristīne, pretēji kalēja straujumam, lēni purināja galvu.

— Es to neuzdrošinos nozagt... Elīz, ko tu gan iedomājies?

— Ak tu vista, pusperēta! Nozagt! Kas tad saka, ka nozagt? Tu tikai paņemsi to, kas tev pieder. Skaidrs, vai ne? Kas to naudu nopelnīja? Laikam sacīsi ka māte? Ak tu tavu muļķībiņu! Bet kur tava daļa? No saimniecības? Ko?.... Apdomā labi, ka lielās dusmās vecene tev vēlāk nedos ne plika graša. Tāpēc tev pa katru cenu jāpaņem tas, kas pienākas. Un tas jau arī būs tikai sākumam. Izrīkosim kāzas, nodancosim kā nākas... Un nevienam — ne paldies, ne pīgu. Nē! Velns parāvis! Ko tas skuķis gan iedomājas? Kalējs lēkāja kā uz dadžu lapām. Visu viņa miesu badīja neredzami īleni. Ātrāk, ātrāk, pie velna un deviņiem pērkoņiem — gārdza kā tilts platās krūtis.

— Es nevaru... nē... — dvesa Kristīne un viņas balss bija kā vasaras nakts elpa. Asaras kā rasas pilnieni, rūpes kā kūpoša migla.

Kalējs nikni nospļāvās un paspēra ar kāju sakaltušu grumstu, kas nokrita tālu labības laukā.

— Patiešām nezināju, ka tu manis nemīli. Še nu bija... Tici vēl bābiešiem. Eče nu, naudas žēl. Bet kad apprecinās ar Stočku, tad viņš gan dabūs. I lopu pulku aizdzīsi līdzi, i pūra lādes pilnu pilnās. Ech, visas jūs tādas.

Kristīne skatījās ar sāpju un šausmu pilnām acīm. Viņas skats ar visu spēku tiecās pārplēst nakts tumsu un saskatīt Elīza sirdi. Viņa klausījās balsī, kas bija sveša, skarba un smeldzoša un nemaz nelīdzinājās tai, ko tā bija klausījusies vientuļās, gaidu pilnās naktīs.

— Tas nav tiesa. Es mīlu tevi. Kāpēc tu man saki tādus briesmīgus vārdus? Tu zini, ka es nevaru ciest tā... Stokus. Bet māte mani nolādēs...

— Dari kā gribi. Liela lieta, tā tava māte! Daža laba tikai priecātos, ja meita dabūtu mani par vīru.

— Atstāj viņu mierā... Viņa tomēr ir mana māte...

— Kā tad, kā tad... Bet es taču domāju par nākotni. Par mūsu nākotni. Bet ja nu mēs nekādi nevarēsim iekārtoties, tad pēcāk nesaki, ka es vainīgs... Varēsi vilkt žīdiem ūdens nēšus...

Viņš izvilka tabakas kastīti. Savu skarbumu tas mēģināja apslēpt vienaldzīgi tīdams smēķi. Galvu ietina dūmu mākonītis. Abi klusēja. Pēc brīža katrs atsevišķi nopūtās.

— Nevilkšu arī neko. Pagaidi...

— Ko nevilksi?

— Ūdeni... žīdiem.

— Ej nu, muļķīte. Es jau tikai pa jokam.

Labs jo—ks.

Kristīne ar vienu lūpu kaktiņu tikko manāmi pasmīnēja. Tad strauji apgriezās.

— Es pamēģināšu. Ja neizdosies — tad āmen!

— Tikai visu! Neatstāj nekā!

Kalējs dažus soļus sekoja, tad nolauza ķiršu zariņu un nikni kodīja zobos. Varēja dzirdēt, ka iečīkstējās mājas durvis.

— Gan jau būs labi.

Viņai gan veikli jāapgriežas. Nakts gāja uz rīta pusi.

Kristīne caur virtuvi iegāja mātes kambarī. Durvis bija atstātas pusvirus. Visapkārt bija dziļš klusums. Kristīnei sasprindzināti klausoties džinkstēja ausis. Nē, ja neskaitīja viņas pašas straujo elpu, istabā nebija nemazākā trokšņa. Rīta ausmas blāvojumā bija redzama tukša gulta. Tur nebija gulēts, segas un spilveni kā dienā uzklāti. Kristīni pārņēma izbrīns. Taču tagad bija vienalga, kur atradās māte. Varbūt tā meklēja meitu. Tāpēc bija jāpasteidzas. Starp vadzī uzkārtām drēbēm rokas sataustīja rupju lindraku audumu un lādes atslēgu lindraka kabatā. Uz pirkstgaliem, pusteciņus Kristīne izgāja atkal cauri virtuvei un saimnieces istabai. Goda kambara vēsais bērzu vītuma smaržas piesātinātais gaiss iesitās sejā.

Galds ar apvītušiem ziediem istabas vidū atplaiksnīja kā gaišs plankums. No tā uz istabas stūriem vilkās tumšas ēnas. No šejienes Kristīnei bija ejams uz mazo pieliekamo kambarīti zem kāpnēm. Visās malās cirpstēja circeņi, loga rūtī kūlās nomaldījies nakts tauriņš. Visā ķermenī atbalsojās satrauktās sirds puksti, tik smagi, kā Elīza soļi. Plecus un krūtis vēl joprojām kveldēja viņa stipro roku skāviens.

(Nobeigums sekos)

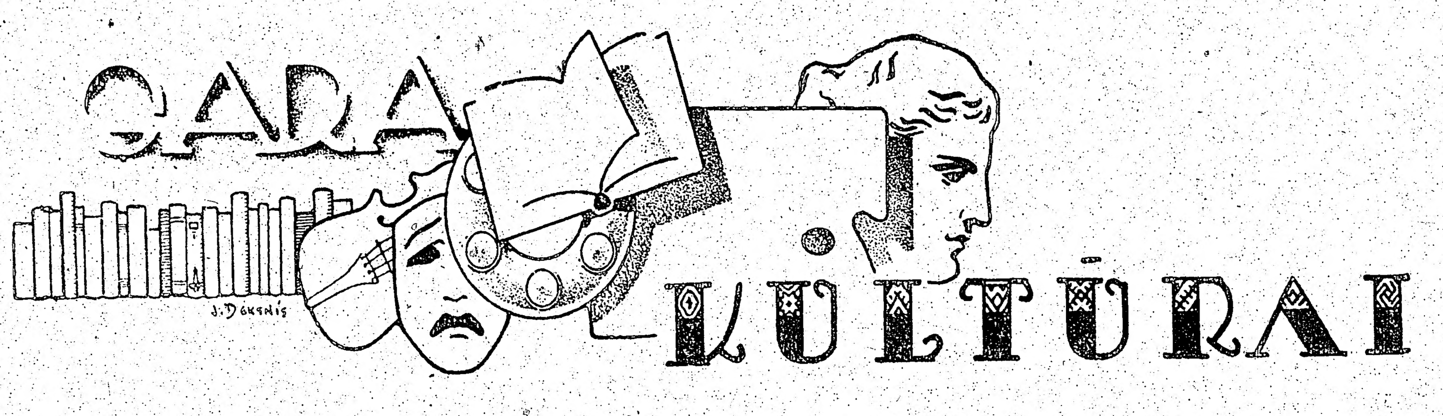

KANADAS LATVIEŠU FILMAS

DEBIJA MONTREĀLĀ

Tiem, kas 28. februāra vakarā ieradās uz ilgi gaidīto un sen jau pieteikto KLF pirmo izrādi apziņā, ka tie redzēs latviešu filmu ar lielu mākslniecisku un augstu technisku līmeni, iznāca vilšanās. Bet vīlās arī tie, kas domāja, ka tur nebūs nekā un ka veselu gadu ilgais darbs nebūs attaisnojis sākumā iecerētos mērķus. Tā nu rakstot par šīs KLF pirmo stāšanos atklātības priekšā, mums jāprot atrast kritikas pareizā mēraukla, lai neizjauktu jau to, kas ir padarīts un ko vēl varētu darīt.

Pirmkārt, mums jāievēro daudz apstākļu, kas saistās ar pirmās programmas sastādīšanu, resp. ar pirmo filmas fragmentu uzņemšanu. Kā jau tas šinī laikrakstā ticis ziņots, minētais pasākums un tā reālizēšana faktiski, ja neskaita dažus tēlotājus, ir trīs cilvēku darbs. Tie ir: šīs idejas radītājs un reālizētājs Viktors Petraševics, Laima Līduma — Lapensone un Edvīns Skapsts. Trīs cilvēki ārpus sava tiešā maizes darba ir veikuši visu sarežģīto filmas tapšanas gaitu, sākot ar scenāriju, režiju, uzņemšanu, ieskaņošanu un visu to technisko darbu, kas nepieciešams, lai filma nonāktu uz ekrāna. Nedrīkstam aizmirst, ka pat pirmās izrādes iekārtošana atkal ir atradusies tikai šo trīs cilvēku rokās, ieskaitot pat programmas grāmatiņas sagatavošanu rotātora technikā, ielīmējot visos tūkstoš eksemplāros ap 15.000 uzņēmumu. Tas ir tik liels darbs, ko var veikt tikai cilvēki, kuri t. s. deg savas idejas ugunīs. Liels mīnuss sagatavotai programmai ir tas, ka viņas izvēle nav bijusi pakļauta tāda cilvēka skatam, kurš spēj skatīt pāri atsevišķu cilvēku personīgai reklāmai un radīt kā chronikas, tā arī scenāriju ar vispārinātu, latviešu tautai nozīmīgāku sižetu.

Filmu izrāde velkas apm. divas stundas, no kurām pirmā ir aizpildīta ar internacionālu programmu un otra ar pašas KLF ražojumiem. Ar patiku var klausīties Šuberta Ave Maria, Bēthovena I simfoniju, Šopēna valsi, ko dejo Berlīnes baleta trupa, Strauša Zilo Donavu un arī dažus modernās mūzikas gabalus. Amizanti ir arī pāris mēmās filmas skati par dažādiem notikumiem un parādībām šī gadsimta mijā. Tāpat patīkami redzēt skaistās Itālijas vecās pilsētas, pilis un viņas kalnus, kur paskaidrojumus sniedz jaukā, saprotamā valodā E. Skapsts.

Pašu ražotā filma iesākas ar skatiem par nozīmīgākiem notikumiem latviešu sabiedriskajā dzīvē kā Montreālā, tā Toronto. Žēl, ka technisku iemeslu dēļ šī chronika nebija demonstrēta skaņu filmā, kur to pavadītu runātāja E. Skapsta īsi un izsmeļoši paskaidrojumi. Ja arī priekšu chroniku neizdotos uzņemt skaņas, tas nebūtu galvenais. Svarīgākais ir tas apstāklis, ka viņa tiek uzņemta, lai tuvinātu nākošām audzēm un „vēsturniekiem" latviešu dzīvi šai garajā trimdā. Paplašināt darbību šinī nozarē būtu mans nopietns vēlējums jaunajiem darbiniekiem. Pēc chronikas sekoja Leonida Breikša dzejas Lūgšana leģendārs aranžējums ar nosaukumu Dievs, sargi mūsu zemi. Šī, kaut arī negara filma, bija visa seansa visvērtīgākais gabals. Kaut arī te bija daudz technisku un arī režijas kļūdu, tomēr mūsu spējīgās aktrises Irmas Graudiņas tēlojums pacēla šo aranžējumu jau apceramas mākslas virsotnē. Filmai beidzoties zāli pāršalca pelnīti aplausi.

Vismazāk laba būtu ko teikt par pašu pēdējo īsfilmu, komēdiju — Kas māk, tam nāk. Šis gabaliņš, domāts publikas smīdināšanai, ar savu banālitāti un pat piedauzību, panāca gluži pretējo, Es domāju, ka jaunais pasākums daudz necietīs, ja šo filmu pat noņemtu no ekrāna.

Pilnā apmeklētāju zāle liecināja, ka Montreālas latviešiem ir liela interese par šo pasākumu, kaut arī liela daļa no izrādes aizgāja vīlušies. Bet mēs tomēr nedrīkstētu atraut ticību un labvēlību šim pasākumam, jo tā nozīme ar laiku, kad būs pārvarētas naudas, zināšanu un techniskās grūtības, var izvērsties par ievērojamu kultūras faktoru. Visa uzņēmuma nākotne būs atkarīga, par cik to tā vadītāji, pieaicinot kompetentas personas, spēs pārvarēt minētās grūtības un ievirzīt nākotnes darbību kā techniski, tā mākslinieciski vērtīgākā gultnē. Tuvākā nākotnē KLF ir nodomājusi doties turnejā ar šo izrādi uz visiem lielākiem latviešu centriem Kanadā. Mēs ceram, ka pārējie tautieši, līdzīgi montreāliešiem, būs izpratuši minēto 3 entuziastu darbu, kas, kaut arī sākumā kļūdains un mazvērtīgāks, ar laiku var kļūt neatņemama sastāvdaļa mūsu trimdas dzīvē. Cik zināms, tad KLF Montreālā ir pirmais un vienīgais šāda veida uzņēmums trimdas latviešiem.

O. Krādziņš

Menzūras atkal atļautas

Menzūras, kuras savā laikā aizliedza diktators Hitlers, tagad Vācijā atkal atļautas. Kāda Rietumvācijas tiesa atzinusi, ka rapieru rētas ir vismaz tikpat cienījamas, kā ūsas, ja kādam patīk ar tām izdailot savu seju. Tiesa atraidīja arī apsūdzību pret pāris studentiem, kas duēlējušies, ievērojot visus oficiālos noteikumus.

Simtiem Rietumberlīnes studentu ribināja aiz sajūsmas grīdu, kad paslūdināja šo lēmumu. No tiesas 6 locekļiem trim sejās smaidīja senas rapieru rētas no laimīgām studentu dienām, tāpat prokurora un aizstāvja sejās varēja manīt seno dienu romantikas pēdas. Aizstāvis paskaidroja, ka modernie sporta veidi, kā bokss un brīvā cīņa ir daudz bīstamāki kā duēlēšanās, un bez tam šiem sporta veidiem trūkst cēlas bruņnieciskuma pazīmes.

Vidvuds Kļava

PĒDĒJAIS KRUSTCEĻŠ

Šalc lietus sīpām asi kapāts gaiss,
Kad apstājos, kur krustceļš pēdējais,
Un zibot krustā cirstiem zibeņiem,
Tur burtoju no melniem uzrakstiem:

— Šī ceļa gala slepkavas jau gaida,
Tu mirsi savās asinīs bez vaida,
Jo tevi slepus kaus.

— Tam, kas pa otru ceļu gaitu sāk,
Pie karātavām beigās jānonāk
Un viņu cilpa skaus.

— Bet tam, kas trešo ceļu rauga staigāt,
Ir jākrīt sērgā nelabā un baigā —
To mēri nāve plaus.

Es griežos atpakaļ, bet skats vairs nepietveras
Pie spraišļiem, kas pār aizu bija liekti,
Tukšs bezdibens man akli preti veras —
Jau tilti drupās dragāti un triekti.

Ap klintīm vētras suņi kauc un rej,
Kā briesmu trenkti padebeši skrej,
Un kāda balss par mani pirdzot smej:
Ko stulbi brīnies? — Izšķiries un ej!

KANADAS NAC. BIBLIOTĒKA SAŅEMS DIVI EKSEMPLĀRI KATRAS GRĀMATAS

Valsts sekretārs Bradlejs devis rīkojumu visiem Kanadas grāmatu izdevējiem iesūtīt divus eksemplārus viņu izdevumu Nacionālajai bibliotēkai.

Rīkojums stājās spēkā ar 1. februāri. Minēti arī daži izņēmumi. Izdevējus, kas šo rīkojumu nepildīs, sodīs ar naudas sodu $25.00 apmērā. Līdzīga kārtība pastāv arī citās zemēs, kur ir nacionālās bibliotēkas.

Rīkojumam nepakļauti izdevēji, kas nosūta grāmatas federālai autora tiesību iestādei reģistrēšanai.

Izdevējs, kas apgādā visai dārgas grāmatas, var sūtīt Nacionālai bibliotēkai tikai vienu eksemplāru, ja grāmatas pārdošanas cena sīktirdzniecībā pārsniedz $12.50.

Rīkojums neskar sekojošus izdevumus:

Laikrakstus, periodiskus vai sēriju izdevumus ar vairāk par diviem izdevumiem gadā, sabiedrību vai veikalniecisko uzņēmumu gada pārskatus, tirdzniecības katalogus, un tirdzniecības sludinājumus, tirdzniecības zīmes, veidlapas un cenu listes, satiksmes sarakstus, veidlapu un veidlapu grāmatas, kalendārus, plakātus ar iespiestiem moto, citātiem un līdzīgu lasāmvielu, zīmēšanas un krāsošanas grāmatas un izgriezumu grāmatas bērniem, karikatūru grāmatas, komiksu grāmatas un bērnu bilžu grāmatas vērtībā zem 25 centiem.

BĒRNU PRIEKAM

N. Kalniņš — Rotaļas negaisā. Stāsti jaunatnei, Viļa Štāla apgāds 1953

Nikolajs Kalniņš, būdams jaunatnes audzinātājs, bija jau pazīstams Latvijā gan ar stāstiem jaunatnei, gan raidāmlugām.

Trimdā 1946. g. Vācijā iznāca Nikolaja Kalniņa dzejoļi Bajāra dziesmas, kas bija īpatnējas savā latviskajā pasaules skatījumā.

Tagad rakstnieks ir aizpildījis prāvu robu mūsu jaunatnes rakstniecībā, jo šeit piemērotu latvisku lasāmvielu varēja meklēt kaut vai ar uguni.

Savā grāmatā Rotaļas negaisā Nikolajs Kalniņš ir sakopojis stāstus jaunatnei, kuru darbība risinās gan Vācijā, gan Amerikā. Vide nekur nav sevišķi pasvītrota, bet, kas šeit iepriecina, ir atkal latviskā lietu redzēšana, ko jau pamanījām Bajāra dziesmās. Vai tā ir meitene Ērgļu vilcienā, (notikumi risinās Latvijā), vai Rotaļas negaisā (Vācijā), vai Spārnainās govis (Amerikā), visur lasītājs negribot izjūt, ka tā jūt, domā un rīkojas l a t v i e š u bērns.

Rakstnieks, pats dziļi sakņodamies latviskajā gara pasaulē, liek arī saviem varoņiem — bērniem — just un domāt l a t v i s k i, vienalga, kādā vidē tie nonāk.

Nikolajs Kalniņš ir redzīgām acīm un labs vērotājs. Arī humora izjūta viņam nav sveša. Viņš tuvu ieskatījies bērnu dvēselēs. Tādēļ arī stāstos spriega darbība un dialogi. Iepriecina arī skaidrā, labā latviskā valoda. Pa lielākai daļai stāsti pārliecina arī psicholoģiski.

Protams, gadās arī pa vājāk izstrādātai vietai. Tā, piem., stāstā Pašu tiesa nāk pārāk aši „četrinieki" pēc tik daudz „divniekiem". Stāstā Skrējiens caur zābaku tā vien gribētos, lai blakus suņa riešanai, arī tēvs, ienācis stallī, dzirdēja kādus palīgā saucienus (114. lpp. Citādi kā gan lai tēvs protas izvilkt aizbīdni tieši zābakam?

Kā vienu no labākiem visā krājumā gribas atzīmēt stāstu Rotaļas negaisā, kas arī likts grāmatas virsrakstā.

Būtu labi, ja grāmata Rotaļas negaisā neiztrūktu nevienā latviešu mājā, kur aug bērni. Vāku un illustrācijas ar iejūtu zīmējis Kārlis F. Šaumanis.

Karola Dāle

JĀŅA NIEDRAS JUBILEJĀ

Ap 350 klausītāju bija sanākuši suminat mūsu dižo dziedoni viņa 40 gadu darba atceres jubilejas koncertā. Šis kuplais, atsaucīgais klausītāju pulks, pārpildītā sv. Andreja baznīcas zālē, it iespaidīgi liecina par klausītāju pateicību savam vecajam, iemīļotam dziedonim. J. Niedra bija arī teicamā „formā," kas visnotaļ neliecināja par jau nostaigāto tik garo ceļa gabalu uz skatuves dēļiem. To gribētos it sevišķi teikt par Mediņa Uguns un Nakts prologu un beigu dziedājumu no Verdi Aīdas, kurā, piedaloties Dainas korim un solistiem, bija jo iespaidīgi pasvītrota J. Niedras piederība pie operas mākslas.

Koncertā piedalījās arī A. Poriņš un igauņu dziedātājas Maegi un Losberga. Pēdējā parādījās kā meteors, īsā fragmentā rādīdama sulīgu, skaisti tembrētu mecosoprānu. A. Poriņam vietumis gadījās detonēt, bet balss materiāls tam nemaz nav sliktāks kā dažam labam no mūsu izslavētajiem „izcilajiem" tenoriem; tas it īpaši izcēlās Radamesa partijā. Garāmejot piezīmēšu, kaļ man ne visai gāja pie sirds viņa izpildījumā E. Freimanes „Karavīri bēdājās" pa daļai illustrātīvais, bet mūzikāli krāsainais aranžējums. Var jau dažādi „interpretēt" komponistu, bet tautas dziesmās jāvairās no pārliecīgām tempu maiņām, kas pārveido melodiskās frazes līniju un rakstūru. Mallei Maegi balss skanēja pasekli, bez īstāka plūduma, bet arī viņa bija teicamāka koncerta otrā posmā.

Klavieru pavadījumus veica Vera Leinvēbere, bet, atklāti sakot, viņa pārliecina daudz vairāk kā soliste nekā pavadītāja. Dažas dziesmas pavadīja arī E. Freimane ar drošu, rutinētu roku. E. Freimanei, kā diriģentei, pienākas pēc jubilāra lielākie nopelni par šī vakara labāko sniegumu: Aīdas I cēliena 2. ainas sniegumu korim un solistiem. Dainas koris ir labs un centīgs koris, kas nebija vairījies pūļu un samērā īsā laikā tīrā intonācijā un niansētā priekšnesumā iestudējis atbildīgo koŗa partiju. Šādu uzvedumu derēja arī atkārtot, tikai varbūt ne tieši šajā vakarā.

Pēc koncerta notika kopējs tējas vakars, kurā jubilāram nācās dzirdēt daudz siltu apsveikumu un goddevības vārdu, saņemot arī puķes, veltes un aploksnes.

No LNAK sveica valdes priekšsēdis Svenne, no I Latv. ev.-lut. draudzes — māc. A. Čops, Latv. Sporta Apv. Kanadā — R. Plūme, Latvijas Preses Biedrības Kanadas kopas — B. Senkēviča, Toronto Latviešu Biedrības — Matisa kundze, DV Toronto nod. — Bukovskis, Latv. YMCAs — Zentiņš, Toronto Latviešu Sporta Kluba — Jansons, Dainas koŗa — Jankovskis, Kalvja — Jekums, audzēkņu grupas — māc. Pello, kā arī Studentu Vienību Sav., Korporāciju Kopas, Skautu un Gaidu, Bramptonas latviešu kopas u. c. pārstāvji un personīgi cienītāji. Apsveikumu virkni noslēdza Rīcības komitejas priekššēdis Krūka, nesdams arī apsveikumu no DV CV Kanadā. Jubilārs visiem apsveicējiem un klātesošiem pateicās, pastāstot dažus zīmīgus epizodus no savas bagātās mākslinieciskās karjēras. Dziedonis saņēma arī daudz rakstveida un telegrafisku apsveikumu no mūsu sabiedriskās un mākslinieciskās dzīves prominentiem pārstāvjiem.

Tālivaldis Ķeniņš

VOLFGANGS DĀRZIŅŠ KONCERTĒS TORONTO 25. APRĪLĪ

Pianists-komponists Volfgangs Dārziņš aprīlī dosies divu nedēļu garā turnejā Sav. Valstu ziemeļos, koncertējot Mineapolē, Des Moinā, Čikagā un citur. Mākslinieks nodomājis arī pirmoreiz iegriezties pie Kanadas latviešiem un Toronto spēlēs ne tikai Skarlati, Bēthovena un Šopēna darbus, bet arī pirmoreiz atskaņos savu Sonātu par kuŗu Čikagas mūzikas izdevums Musical Leader nule kā publicējis sevišķi atzinīgu recenziju.

No kreisās: E. Freimane, J. Niedra un Jankovskis.
2. attēlā no kr.: M. Maegi, Losberga, V. Leinvēbere, V. Poriņš un jubilārs. Augšā N. sveic gaidu pārst. J. Kreiļa un H. Kligera foto

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS — REPORTĀŽA

45. turpinājums

Kāpēc šajā brīdī, kad viss likās jau skaidrs, — kāpēc nevarēja taisīt beigas, kāpēc tās nenāca, kāpēc nevarēja pavilkt svītru zem visa, kas noticis, zem cīņām, upuriem un varonības, un teikt — tā, kas bijis, bijis, tur nekā nevar darīt, tagad mēs esam beigti un mēģināsim samierināties ar to. Bet tā nenotika. Par spīti visam, bauslis palika dzīvs, cilvēki pildīja tā nolikumu bez zvērestiem un svinīgas apņemšanās ar to pašsaprotamību, kā ēd maizi, kā guļ. Kaut tas sagādāja arvien jaunas un jaunas mokas.

Bet vēl jau nebija gals. Un tāpēc atlika maza vietiņa cerībām. Lūk, vienīgi tas varēja būt dzinējs spēks. Un fantazija vienmēr spārno cerības. Vai tā reizē nebija arī rotaļa? Vēlēšanās ticēt brīnumiem? Spēja iedomāties sevi tik stipru, cik taisni vajadzīgs, lai brīnums vispār notiktu?

Zilgme nekad tik tālu nebija aizdomājies, bet nu viņš sajuta pat gandarījumu, ka vispār bija sācis ar šīm lietām nodarboties. Ja šīs pārliecīgās iztēles spējas nebūtu bijis, šīs fantazijas, šīs varēšanas ar pasakas burvību iedomāties un pat padarīt sevi stiprāku un lielāku, nekā patiesībā esi, tad taču jau sen — kaut kur pie Volchovas vai Opočkas visiem viņiem, kas tur kāvās, bija jāvar kas cits — bija jāspēj auksti izrēķināt, ka tā vairs nevar turpināt, ka nav vairs jēgas deldēt sevi, un jāsaplok, jādziest, jālikvidējas.

Un tā bija ar Miku Peniķi un visu šo trako ideju. Varbūt tai nebija vairāk nozīmes kā zirnekļa tīklam starp diviem zāles stiebriem, ko tūliņ noplaus izkapts. Bet rīta rasa tajā lieliski mirgoja, un pats audums bija apbrīnojams un smalks, un nekāds pļāvējs tādu skaistumu nevarēja iznīcināt ar vienkāršu izkapts cirtienu vien. Protams tā varbūt bija apsēstība, traka apmātība — pīt tīklu pļāvēju ceļā. Zilgme, pēkšņi atskarta, ka var gan saārdīt trauslos audus, bet tas nenozīmē, ka ar to beigta būtu arī pati iedoma, pati šī apmātība, šī spēja rotaļāties, fantazēt un ticēt brīnumiem — sauciet kā gribat — darbu varēja iznīcināt, taču ne pašu radītāju, ne ideju. Jo tad jau arī kristīgā ticība nebūtu spējusi tik ilgi pastāvēt, un vai ar komūnismu nebija tāpat?

Zilgme apstājās pašā ūdens malā un ļāva jūrai apskalot savus zābakus. Viņš redzēja, kā sīkie viļņi dzima viens otru, bez mitas, bez pārtraukuma, ne ātrāk, ne lēnāk. Tā vajadzēja būt arī ar cilvēka dzīvi, ar tās darbiem un notikumiem. Vispirms ir kāds spēks, kas visam liek kustēties, un tad ir cilvēki, notikumi, darbi, visas lielās pasaules norises. Un kas no šīs saistības izkrīt, tas ir beigts.

Viņš gausi soļoja atpakaļ. Tas, ko viņš nupat bija izdomājis, gan bija ļoti trausls un neskaidrs, bet piederības apziņa pie visu lietu un notikumu kārtības vismaz pagaisināja vientulības tukšumu. Viņš soļoja ar seju pret vēju un redzēja, ka saule mierīgi stāvēja kā bāls plankums aiz gurdeņajiem zemes tvaiku vāliem un tik tikko spēja nolaist savu dzelteņīgo gaismu līdz smiltīm. Visā jūrmalā nebija neviena cilvēka. Viņš raudzījās tikai savu zābaku purnos un smiltīs un apzinājās sauli mākoņos. Un tā bija labi. Viņš apzinājās sevi ļoti brīvu, neatkarīgu, un tas deva drosmi. Tagad viņš arī atskarta starpību — nejust bailes un apzināties savu drosmi.

Zilgmem bija tā, it kā viņš nāktu no dievgalda, Krustmāte Marija uzlūkoja viņu neizpratnē un nejautāja viņam neko. Un leģionārs Zilgme gulēja viņas mīkstajā gultā, nekustēdamies vērās griestos un izturējās tā, it kā viņam nebūtu nekādas daļas gar šo veco sievieti, šo vienmuļi ritošo dzīvi un laiku, kurā viņa peldēja tālu prom no pasaules lielākajām notikšanām, vienīgi reizēm ar errastībām sadugdama no bumbu un šāviņu trokšņa laukā. Griestu apmetumā ar blāviem lietus ūdens plankumiem no caurā jumta viņš redzēja pazīstamu cilvēku sejas, iesprēgājušas kaļķa segas spraugas sazīmēdams, viņš gaidīja zīmi, kādu balsi, kas tam pateiktu īsto laiku, kad celties un iet.

14.

Mazās jaunsaimniecības pagalmā, ko Latvijas valdība reiz bija piešķīrusi lāčplēsim Veģim, kādu dienu ienāca slaida auguma puisis ar nelielu sainīti rokās un labu brīdi klauvēja un grabināja gar dzīvojamās mājas durvīm. Neviens viņam neatvēra — daži bēgļi, kas bija atklīduši šurp no Vidzemes, raka nocietinājumus frontes aizmugurē, un turp bija aizsaukti arī visi māju ļaudis.

Bet jaunajā puisī no staļļa augšas pa jumtu lūku noskatījās pats Veģis, kas tajā brīdī bāza sienu vienīgajam, vēl nerekvizētajam zirgam. Mājas bija kā izmirušas un klusas, un zirga bubināšana lejā jaucās ar lielgabalu ducināšanu tālā frontes iecirknī: bu-bu-bu-bu!

Saimnieks nokāpa lejā un, ar sienu aplipis un dakšas rokā turēdams, platiem soļiem iznāca sētsvidū. Jauneklis vēl aizvien grozījās durvju priekšā, bet tad atšķīrās no lieveņa ēnas un droši devās pretim Veģim.

„Vai jūs esat šo māju saimnieks? Juris Veģis?" viņš neapsveicinājies jautāja un lūkojās Veģim tieši sejā.

Saimnieks noskatīja viņu no galvas līdz kājām. Apkārtnē tagad klaiņoja dīvaini ļaudis — dažreiz tie mēģināja iemainīt ko ēdamu pret nevienam nederīgām lietām, dažreiz tāpat ubagoja, dažreiz zaga. Un citreiz tie bija cilvēki, kas neaicināti centās atrunāt no braukšanas uz Vāciju, itin kā Veģis būtu kādam stāstījis, ko nodomājis darīt. Vēl citi izmeta piesardzīgas, it kā rūpju pilnas piezīmes par to, kas būs, ja fronte sabruks, un viņus — palicējus — krievi pārņems savā varā. Vai nederētu par to jau laikus padomāt?

Bet šis neškita piederam nevienai šo klaidoņu šķirai. Viņš likās esam ļoti steidzīgs, un bez tam Veģa daudz pieredzējušais skatiens uzreiz atklāja, ka ienācējam ir kāda pavisam īpaša vēlēšanās.

„Jā, es tas esmu," Veģis atteica.

„Labdien," jaunais puisis pastiepa roku. „Es jums nesu sveicienus..."

Viņš paskatījās atpakaļ uz māju ceļu, pa kuŗu bija nācis, un pieliecās saimniekam tuvāk:

„....no ekselences!"

Šeģa kalsnā seja ar izteiktajiem vaigu kauliem un tumšajām uzacīm uz mirkli savilkās kā neizpratnē. Bet tad viņa redzokļi uzreiz ieplētās, viņš drusku atgāza galvu un iesvilpās caur zobiem. Pagalms bija kluss, novembra sals bija pārklājis dubļus un peļķes ar ledu, saule lauzās caur pelēku, pienainu dūmaku, un Veģa klusais svilpiens šai ziemas dienas stingumā iedūrās smails un spalgs.

Viņš vēlreiz nolūkojā puisi no galvas līdz kājām. Viņš nesaņēma izstiepto roku.

„Iesim iekšā, parunāsimies," Veģis teica, acis no puiša sejas nenolaizdams. Tajā nekas nepārvērtās. Tad viņi reizē pagriezās, saimnieks gāja pa priekšu, atslēdza durvis, un viņi ienāca gandrīz tukšā zirgu segām izklātā nelielā telpā. Te bija ļoti tīrs, daži no klūgām pīti krēsli, galds un sakaltuši Jāņu vainagi pie sienām.

Tikko puisis bija aizvēris aiz sevis durvis un atgriezās, Veģis, kājas plati iepletis, nostājās viņa priekšā. Viņš bija sakrustojis rokas uz krūtīm un nolūkojās svešiniekā pētīdams un it kā ar pārākuma apziņu.

„Kā jūs sauc?" viņš cieti noprasīja.

„Zilgme. Ilgvars Gundabis Laimonis Zilgme, leģionārs."

„Nekad tādu vārdu neesmu dzirdējis," Veģis sašūpojās ceļos. „Izklausās pēc muļķīga pseudonima."

„Es ticu," leģionārs nesaviebdamies atteica. „Bet iztiksim bez apvainojumiem. Tā manu vecāku darīšana."

„Sakiet skaidri, kas jūs sūta un ko jūs vēlaties!"

„Ja jūs esat tas, pie kā man bija jāierodas, tad paši zināt, kas ir ekselence. Ko es vēlos? Jūsu palīdzību. Jūs varat darīt kā gribat — runāt ar mani vai ne. Kā redzat, es ne mirkli neesmu šaubījies, ienākdams jūsu pagalmā."

Puiša nosvērtība dīvaini pārsteidza Veģi.

„Labi," viņa skatienā pavīdēja smaids, „kur ir ekselence?"

„Je nemaldos — Rīgā."

(Turpinājums sekos)

V. PALMA

Sniedzam pakalpojumus latviešu valodā MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS lietās.

Tel. mājās — RI 3670

Lūdzam zvanīt no pl. 6 pp. līdz 12 vakarā un rītos no plkst. 6 līdz 8.

Piedāvājam:

MĀJAS TORONTO — VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, RŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMUS, VEIKALUS UTT.

LAUKU ĪPAŠUMUS — TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU, APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS. JA DARIJUMUS IZDARA MUSU KANTORĪ, PALĪDZAM

AIZDEVUMU SAGĀDĒ — NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G. UZ DIVIEM GADIEM

M. J. CAMPBELL & Co REAL ESTATE Members of Toronto Real Estate Board
219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORĪ HA 1192

A. BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

A. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS

PĀRDOŠANA

TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ

MĀJU APDROŠINĀŠANA, MORTGAGE NAUDAS AIZDEVUMI, DZĪVĪBAS UN AUTO APDROŠINĀŠANA, LĪGUMU SLĒGŠANAS NOTEIKUMI U. C. IZZIŅAS UN PASKAIDROJUMUS PAR ŠĀDIEM DARIJUMIEM SNIEDZAM KATRĀ LAIKĀ

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā, arī sestdienās un svētdienās

ERNEST RIDOUT
REAL ESTATE, Ltd., REALTORS

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Kanadā

NODAĻAS:
TORONTO, RICHMOND HILL, HAMILTON, LONDON, PETERBOROUGH, KITCHENER, SARNIA

WOODYCREST — DANFORTH AVE
8 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, 2-vietīga garāža, silts ūdens apkure, cietkoka grīdas, lielas istabas. Izdevīga īres māja. Pilna mājas cena: $14.900. Iemaksa $5.000.

WELLESLEY — SUMACH ST.
7 istabu ķieģeļu māja, labi remontētas telpas, 2 virtuves, cietkoka grīdas, garāžas iespējas, liels pagrabs. Zema iemaksa. Pilna mājas cena $11.900

WELLESLEY — SHERBOURNE ST.
8 istabu ķieģeļu māja, silta ūdens apkure, dārzs un garāžas iespējas. Māja pašlaik apdzīvota un tiks atbrīvota jauna pircēja vajadzībām 1. novembrī. Pilna mājas cena $10.900. Iemaksa $1.000.

LANGLEY — CARLAW AVE
8 istabu ķieģeļu māja ar dārzu, silta gaisa apkure ar eļļu, cietkoka grīdas, moderna virtuve, telpas labi remontētas. Pilna mājas cena $13.900. Zema iemaksa.

SCOLLARD — BAY ST.
9 istabu īres māja, pašlaik apdzīvota un tiks atbrīvota jauna pircēja vajadzībām 6 mēnešu laikā. Pilna mājas cena $11.500 Iemaksa $3.000. Balanse maksājama $75.00 mēnesī. Pirkums piemērots peļņas nolūkiem.

SEKOJIET IK DIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS UN PĒC TUVĀKAS INFORMĀCIJAS PAR SLUDINĀJUMOS MINĒTĀM MĀJĀM ZVANIET JŪSU LATVIEŠU PĀRSTĀVIM

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
143 Queen St., W., Toronto, tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

PIEPRASIET SAVU BEZMAKSAS EKSEMPLĀRU JAU ŠODIEN!

Mūsu lielā 1953. gada sēklu un kokaudzētavas grāmata — labākā nekā jebkad!

148 illustrētas lappuses, 20 lapp. krāsās.

Piedāvā Kanadas lielākā pasta pasūtinājumu sēklu un kokaudzētavu firma. Jums patiks šī draudzīgā un informātīvā grāmata no sākuma līdz beigām. Tanī aprakstīti gandrīz 2000 augi un dārza piederumi, ieskaitot daudzus jaunus un īpatnējus priekšmetus, līdzīgus hibridu tomātiem, hibridu gurķiem, hibridu sīpoliem, zilo lapu arktiskai sētai, rozā multiflora sēklas un stādi, daudzziedaini saldie zirņi, rozā delfinijas, pundurkoki, seši vienā, daudzšķirņu ābeles, jauni mēslošanas līdzekļi, punduru saknaugi maziem dārziem, un visas labākās citas saknes, puķes un istabas puķu sēklas, stādi, sīpoli un piederumi, lai padarītu jūsu 1953. g. dārzu skaistāku kā jebkad agrāk. Pieprasiet šodien!

DV HAMILTONAS NODAĻA RĪKO
š. g. 7. martā, plkst. 19.00, 69 Princess St. Hamiltonā

KALPAKA PIEMIŅAS VAKARU

SVINĪGS AKTS, REFERĀTS, DEKLAMĀCIJAS UN KOŖA DZIESMAS

PĒC AKTA DEJA

Aktā ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Dejai $1.00

BUFETE (278).

Visāda veida
RAKSTĀMMAŠĪNAS
uz izdevīgiem noteikumiem piedāvā
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto,
tel. RA 7149

Sagādājam dažādus darbus
VĪRIEŠIEM
SIEVIETĒM
P. AVOTIŅA
PAKALPOJUMU BIROJS
854 Bathurst St. Toronto
Tel. KE 0621 (259)

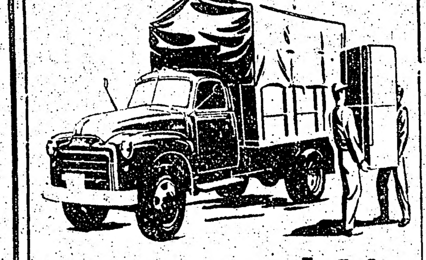

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT
OL 1403, Toronto
(142)

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. KI 4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

LATVIEŠU ĀRSTA ĢIMENE
3 personas, N. Scotia, vajadzīga apteksne no 40 līdz 60 gadiem. Skaista apkārtne. Tuvākas ziņas — MA 0179. Toronto. (282)

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN
256 Crawford ielā
(Dundas un Crawford ielas stūrī)
Tel. LL 5739
Pieņem no 1—3 un no 5—8 pp.
Diplomēts Vīnē
Ārsts Vīnes Universitātes klīnikā un Kanadas slimnīcās. Sirds, plaušu, gastro — arteroloģijas reumatisms, astma, sieviešu slimības.
Rentgena uzņēmumi
Runā vāciski un krieviski

Dr. JĀNIS REKAI
un
Dr. PAULS REKAI
Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti
219 St CLAIR Ave, W.
Toronto, Ont
Iepriekšēja telef. pieteikšanās:
RA 0237 — MI 2395 — PR 3675
Runā vāciski (522)

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt WA 9038, Toronto
(168)

Pieteiciet
PRET LABU ATLĪDZĪBU
Jums zināmās brīvās darba vietas un
PIEPRASIET STRĀDNIEKUS
P. AVOTIŅA
AGENTŪRA
PAKALPOJUMU BIROJĀ
854 Bathurst St. Toronto
Tel. KE 0621 (258)

PRET KLEPU UN IESNĀM
DIANA DROPS
Pret nemitīgu klepu un iesnām, deguna iekaisumiem un saaukstētām krūtīm. Tās palīdz atvieglot astmu, bronchitu; tās ir arī ļoti labs līdzeklis rīkles skalošanai ziemā un vasarā. Nav labāka līdzekļa pret klepu kā šis. Ārstējiet tūlīt! Dabūjamas visās aptiekās Kanadā $1.25
LUSCOE PRODUCTS LTD.
559 Bathurst St., Toronto, Ont.

HEINTZMAN un CO KLAVIEŖU TĪRSKAŅOTĀJS
J. MEDNIS
(Latvijas Konservātorijas absolv.)
Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto,
piedāvā savus pakalpojumus kā klavieŗu tīrskaņotājs, remontētājs un eksperts
Pērkot klavieres no augšminētās firmas 15 proc. atlaide.
Lietotas klavieres pēc izvēles
(928)

Zobu ārsts
Dr. J. ABRAHAMSEN
Dipl. Oslo Norvēģijā un Virceburgā Vācijā.
372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave
Tel. WA 9354 Toronto

VIENTUĻA, GLĪTA IZSKATA, TAUTIETE,
48 g. v. vēlas atrast piemērotu dzīves draugu.
Rakstīt šī laikr. kant. ar Nr. 275

MEKLĒJU mēbelētu istabu ar virtuves lietošanu pilsētas rietumu daļā. Nepieciešama garāža. Rakstīt šī laikraksta kant. ar Nr. 284.

IZDODAMAS mēbelētas istabas ar virtuves lietošanu un garāžu vieniniekam un precētam pārim. Zvanīt vakaros GE 4642. Toronto. (288)

ROBERT—HARBORD St. izdodamas 2 istabas un virtuve ar mēbelēm. Zvanīt A. Bērziņam PR 5761 vai arī LA 6569. Toronto (276)

IZDODAMS dzīvoklis mazai ģimenei ar bērniem. 984 Dundas St., W. Toronto ME 8967. (277)

IZDODAMA mēbelēta (saulaina) istaba vieniniekam vai vieniniecei. GE 8246, Toronto. (274)

IZDODAMA liela nemēbelēta istaba ar atsevišķu virtuvi, pirmā stāvā, ielas pusē. Pastāvīgi silts ūdens. Zvanīt vakaros pēc plkst. 6.00, Toronto, tel. JY 2546. (279)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām. Turpat lēti pārdod lietotas metalla gultas. 188 Davenport Rd., Toronto, MI 5295.

IZDODAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām 201 Spadina Rd., Toronto, prasīt pēc Skalbes. (271)

IZDODAMA istaba precētam pārim ar vai bez mēbelēm, Dupont Rd. rajonā. Tel. RA 3630.

IZDODAMAS divas mēbelētas istabas ar virtuves lietošanu labā rajonā. Zvanīt PR 1027. Toronto. (285)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Zvanīt Toronto, RI 3670. (261)

IZDODAMA mēbelēta istaba un virtuve divām personām. Zvanīt Toronto, RA 1407. (287)

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

7. martā, plkst. 20, College ielā 40, Toronto volejbola meistarībā senioru līgā YMCAs igauņi — YMCAs latvieši un sieviešu līgā TLSK 2 — ukraiņu SA.

11. martā galda tenisa līgas spēles vienībām Toronto meistarībā.

PAZIŅOJUMI

LSAK valdes jaunais sastāvs:...

Priekšsēdis R. Plūme, 1. vietn. E. Skujiņš, 2. vietn. Rozenbergs, sekretārs R. Bulte, kasieris A. Brīmanis, biedrzinis V. Galviņš, mantzinis U. Priedītis.

Visa LSAK domātā korespondence sūtāma A. Brīmanim, 501 Clarens Ave, Toronto.

Spartas sportistu saimes labākie vēlējumi sportistam Ansonam ar kundzi sakarā ar dēla piedzimšanu.

Sparta

3. KANADAS LATVIEŠU SPORTA KONGRESS

1. martā Toronto pulcējās Kanadas latviešu sporta darbinieki un sportisti savā 3. gadskārtējā sporta kongresā.

Mandātu pārbaudē konstatēja, ka TLSK pārstāv 9 delegāti, Montreālas LSK — 4, Latv. Y klubu — 4, Spartu — 3, Norandu — 1 un St. Katerinu 1.

Par kongresa vadītāju ievēlēja Skujiņu, kas sanāksmi atklājot lūdza klātesošos vienoties latviešu tautas lūgšanā. Sekoja garas, bet panākumiem bagātas darba stundas. Ja līdz šim pat laikraksti ievadrakstos ar pilnām tiesībām rakstīja par nesaskaņām Kanadas latviešu sportā, tad šis kongress pierādīja, ka nesaskaņas pārvarētas un latviešu sportistu saime ir atkal vienota un stipra.

Pēc darba kārtības pieņemšanas sekoja LSAK priekšsēža R. Plūmes ziņojums par valdes darbību, un P. Plīsis nolasīja revīzijas komisijas atzinumu, pēc kam kongress izteica pateicību valdei par sekmīgu darbību.

LSAK statūtu jautājumā atzina, ka tie būtu pārstrādājami. Uzdeva valdei izraudzīt statūtu pārstrādāšanas komisiju, kas savu darbu veiktu tā, ka līdz 1. decembrim varētu sasaukt ārkārtēju kongresu pārstrādāto statūtu pieņemšanai. Vienīgo statūtu grozījumu tūliņ pieņēma, ka valde un revīzijas komisija tiek vēlēta uz 1 gadu līdzšinējo 2 gadu vietā.

Sportistu goda tiesu un disciplināro kolleģiju atzina par vēlamu, bet to ievēlēšanu atlika uz ārkārtējo kongresu.

LSAK reģistrācijas nodevu 1954. gadam noteica $1.00 un jaunatnei līdz 18 gadiem 10 centu.

Budžetu pieņēma 500 dol. apmērā.

Atzina, ka Kanadas līdzdalība latviešu globālā sporta kustībā ir vēlama.

Nolēma, ka LSPT sasaucams LSAK un LSST kopīgi.

Atzina, ka laikraksts Trimdas Sports veic svētīgu darbu, un jāpieliek visi spēki tā izveidošanai. Par atbildīgo redaktoru palika līdzšinējais P. Plīsis un par saimnieciskiem vadītājiem nāk A. Zaķis un Grīnbergs. Sporta klubi solījās nākt talkā laikraksta sagatavošanas un izsūtīšanas darbu veikšanā.

Par LSAK priekšsēdi ievēlēja R. Plūmi (15 balsis). Otrs kandidāts R. Bulte saņēma 7 balsis.

Valdē — Skujiņš (TLSK) — 21 balss, Bulte (Sparta) — 18 b., Rozenbergs (TLSK) un (YMCA) — 17, Brīmanis (TLSK) — 17, Priedītis (TLSK) — 16, Galviņš (Latv. Y kl.) 9. Kandidātos Kazaks (TLSK) — 8 b, Gubiņš 7, K. Ozoliņš (TLSK) 6, Grīnbergs 2 b.

Revīzijas koimsijā — P. Plīsis (TLSK) — 22 b., Ādminis (TLSK) — 20. un Blūbergs (Latv. Y kl.) 8 b., Kandidātos — Kadiķis (TLSK) 7, Ploriņš (TLSK) 6 un Grīnbergs 3 b.

Pazīstot jaunās valdes sastāvu, jau tagad var teikt, ka Kanadas latviešu sporta vadība ir nodota drošās un darbīgās rokās, kas garantē Kanadas latviešu sporta augšupeju.

Sveicienus kongresam piesūtījis LSST vadītājs Mauriņš, Austrālijas sp. vad. Riņģis, ASV — Celms, Montreālas sp. vad. un MLSK — Lukstiņš.

KANADAS LATVIEŠU LABĀKO SASNIEGUMU SARAKSTS VIEGLATLĒTIKĀ

a) vīriešiem: 100 m H. Skrastiņš 11.7; 200 m V. Teteris 24.1; 400 m V. Teteris 53.2; 800 m V. Teteris 2:02.6; 1000 m V. Teteris 2:39.1; 1500 m V. Teteris 4:18.9; 3000 m J. Treimanis 10:18.0; 5000 m V. Teteris 18:21.5; 110 m barj. V. Teteris 18.5; augstlēkš. P. Bernāts 1.71; tāllēkš. V. Teteris 6.15; trissoļlēkš. V. Teteris 12.58; kārtslēkš. P. Bernāts 3.15; lode A. Bergvalds 13.33; disks A. Bergvalds — 42.00; šķēps E. Purgalis 55.12; veseris E. Poltraks 42.36; pieccīņa V. Teteris 2347 p.; desmitcīņa A. Bergvalds 4078 p.; 4 reiz 100 m stafete TLSK 48.2 (K. Brasliņš, E. Tannis, V. Teteris, H. Skrastiņš). 400 plūs 300 plūs 200 plūs 100 m stafete TLSK 2.12.8 (V. Teteris, K. Brasliņš, H. Skrastiņš, E. Tannis).

b) sievietēm: 60 m J. Kāpostiņa 8.6; 100 m A. Balode un V. Ādmine 14.6; augstlēkš. V. Ādmine 1.38; tāllēkš. V. Ādmine 4.59; lode N. Tomase 10.95; disks V. Viškere 32.40; 4 reiz 60 m stafete TLSK 35.6 (J. Kāpostiņa, I. Apene, V. Ādmine, M. Lazda).

*

Toronto meistarībā vienībām galda tenisā augstākā (major) līgā latviešu panākumi turpinās. Turnīra priekšgalā atrodas TLSK ar 6 punktiem un 45:18 setu attiecību. Pēdējā kārtā ļoti drāmatiskā spēlē klubs pieveica spēcīgo Panonia vienību ar 11:10. Veiksmīgākais cīnītājs latviešu vienībā bija Liepiņš.

Arī otrā latviešu augstākā līgā startējošā vienība — Latviešu Y klubs — guva 11:10 uzvaru pār Toronto TC vienību, tā uzlabojot savu stāvokli un ierindojoties 5. vietā.

Spēlētāju klasifikācijā pirmajā vietā Liepiņš (TLSK) ar 16 uzvarētiem un 2 zaudētiem setiem, otrā — Paukšēns (TLSK) 14:4 un piektais Eglīte 12:6.

Senioru līgā Latviešu Y kluba vienība atrodas otrā vietā ar 4 punktiem un 37:26 setu attiecību.

TLSK I vienība ar 4 punktiem, bet 33:30 setu attiecību atrodas ceturtajā vietā un TLSK II vienība ar to pašu punktu skaitu un 31:32 setu attiecību piektajā vietā.

Pēdējā kārtā Latviešu Y klubs uzvarēja Eskies 15:6 un TLSK I vienību otro vienību 13:8.

Spēlētāju klasifikācijā, tāpat kā major līgā, pirmajā vietā atrodas latvietis. Tas ir YMCA's spēlētājs Cīrulis ar 15:3. Ceturtajā vietā Zakis (TLSK) 14:4.

PASKAIDROJUMS

LA 25. februāra n-rā, sporta daļā rakstā par Nobeļa premijas piešķiršanu starptautiskai olimpiskai komitejai Kanadā un draudošiem rašu kariem ieviesusies kļūda. — Organizācijas YMHT (Young Men Hebr. Assotiation) vietā kļūdaini ierakstīts YMCA.

A. W. FARLINGER REAL ESTATE
MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
Viens no lielākiem birojiem Toronto
JUMS PIEDĀVĀ:

Bloor — Indian Grove
2 stāvu, 6 istabu mūra māju, cietkoka grīdas, silta gaisa, — eļļas apkure, divas virtuves, garāža
IEMAKSA $4.000

Annette — High Park Ave
10 istabas 3 stāvos atsevišķa māja, ļoti labā stāvoklī, moderna silta gaisa apkure ar eļļu. Laba ienākumu māja.
PILNA CENA $16.900

Farma Gulep rajonā
Ļoti ienesīgs lauku īpašums 137 akri, 8 istabu jauna mūra māja, ar visām ērtībām, liels šķūnis un citas ēkas, labā stāvoklī.
PILNA CENA $16.500

Sīkāku informāciju par šiem un citiem īpašumiem jums sniedz

VOLDEMĀRS KĻAVIŅŠ
2475 BLOOR ST., W., TORONTO
Tel. MU 8151, mājās MI 4561 (283)

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latv. ev. lut. draudzes dievkalpojums Kalpaka piemiņai 8. martā, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā. Māc. R. Zariņš un A. Ozols. Dziedās Herta Lūse.

Bronksā, Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu 8. martā, pl. 6 vak. Māc. A. Ozols.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis ((99 Herkimer Str. Hamilton, Ont. t. 70136) **Bramptonā**, 8. martā, plkst. 1 p. p. (anglikāņu b-cā) pulkveža Kalpaka piemiņas dievkalp.

Uzaicinu visas draudzes un mācītājus dievkalp. atzīmēt plkv. Kalpaka atceres brīdi; tāpat sakarā ar latviešu leģiona dienu, 16. martā, tuvākajā dievkalp. aizlūgšanās ievīt kritušos leģionārus, arī tos, kas cīņās zaudējuši veselību un locekļus, tāpat visus, kas dzīvajo saimē. Bez leģionāru varoncīņām tik liela latviešu tautas daļa neatrastos tagad brīvajā pasaulē.

Prāv. A. Mitulis (16 Ray Blvd., Port Arthur, Ont., t. 55078)

Fort Viljamā, 8. martā, plkst. 3.15 p. p. Trīsvienības b-cā (560 May Str.) plkv. Kalpaka piemiņas dievkalp. Pēc dievkalpojuma piemiņas akts ar referātu un priekšnesumiem un sekojošu kafijas galdu.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.)

Londonā, 8. martā, plkst. 4 p. p., Trīsvienības bazn. dievk.

Velandā, 15. martā, plkst. 1 p. p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalp. ar dievgaldu.

St. Katarinē, 15. martā, plkst. 3 p. p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalp. Pēc dievkalp. baznīcas zālē Elfrīdas Kukaines koncerts.

Londonā, 22. martā, plkst. 4 p. p. Trīsvienības bazn. dievkalp.

St. Katarinē, 29. martā, plkst. 3 p. p. Kristus bazn. Pūpolu svētd. dievkalp. ar dievgaldu.

Londonā 21. febr. kristīta Irene—Rita Rudzīte, Vernera un Galīnas, dz. Vitkovskas, meita.

Māc. A. Briedis (17-8th Str. Noranda, Que.)

Otavā, 8. martā, plkst. 2 p. p., Sv. Pāvila b-cā (210 Wilbord St.).

Norandā, 15. martā, plkst. 4 p. p. dievkalp. United b-cā.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str Toronto Ont. t. LO 2510) **Toronto Sv. Jāņa latviešu draudzē**

Svētdien, 8. martā, plkst. 4 p. p. dievkalp. Sv. Jāņa b-cā, 274 Concord Ave. Svētdienas Skola.

Draudzes locekļi lūgti iegaumēt, ka, sākot ar marta mēnesi, dievkalpojumi abās baznīcās notiks pēcpusdienās un sāksies plkst. 4. Svētdienas Skola darbosies abās baznīcās.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto. Ont., tel. MI 1873). **Toronto** Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu stūrī).

Svētdien, 8. martā, plkst. 11 Bērnu dievkalpojums.

Māc. E. Bērziņš (5833 - 45 Ave. Red Deer, Alta). svētd. skola katru svētdienu **Red Deera** māc. mājā plkst. 11 no rīta.

Māc. A. Gaudiņš (2105 Marlowe Ave. NDG, Montreal, Que. t. 3422). **Montreālā**. 8. martā, plkst. 1 p. p. dievkalp. Redeemer b-cā (285 Clarke Ave. Westmount.).

Māc. Art. Voitkus, 118 Locke St., North, Hamilton, Ont.

Pāvila ev. lut. draudzē dievkalpojums svētdien, 8. martā, plkst. 17,30. Svētdienas skola plkst. 10,00.

Ciešanu laika dievkalpojums piektdien, 6. martā, plkst. 8 vakarā. Temats: Redzi — tavs dēls.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

KATOĻU DRAUDZES

dievkalpojums Toronto notiks svētdien, 8. martā, pl. 11,15 Newman kluba baznīcā, 89 St. George St.

TORONTO BAPTISAU

dievkalpojums un Svētdienas skola svētdien, 8. martā, pl. 17, Walmer Road bapt. bazn. telpās. Pēc dievkalpojuma Jaunatnes sanāksme. Piektdienās, pl. 20 Lūgšanas sapulce. Māc. R. Eksteins.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"
123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā ....
līdz.................. uz........ mēnešiem uz šādu adresi
Mr, Mrs, Miss ....
....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 209 Ave P, Brooklyn 4, N.Y. Tel. DEwey 9-1012.

E. OZOLIŅŠ

NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS LIETĀS tel. EM 3-6282 līdz pl. 9 pr. p. Pārējā laikā
1245 BLOOR ST., W. TORONTO. TEL. OL 2354
Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā arī svētdienās

J A U N I P I E D Ā V Ā J U M I :

AVENUE RD. — BERNARD
18 telpu 3 stāvu atsev. mūra māja, cietkoka grīdas, ūdens-eļļas apkure, 2 virtuves, trešā pagrabā, 2 vannas istabas, liels pagrabs, liels dārzs, 2 garāžas — mūra, gada ienāk. $10.000 un pašam 4 ist. dzīv., Ļoti izdev. maksāšanas noteik. Iemaksa $15.000 (prasīts?)

BLOOR — WALLACE — SYMINGTON
8 telpu, 3 stāvu mūra māja, cietkoka grīdas, gaisa apkure, 2 virt., liels pagrabs, liels dārzs u. c. Pilna cena $11.500.

EGLINTON — ENNERDALE
8 telpu + saul. telp. 3 stāvu atsev. mūra māja, cietkoka grīdas, eļļas apkure, liels pagrabs un dārzs, garāža. Pilna cena $14.500.

PACIFIC — HUMBERSIDE
8 telpu + 2 saul. telpas 3 stāvu mūra māja, cietkoka grīdas, gaisa apkure, liels pagrabs un dārzs. Pilna cena — $15.900.

BLOOR — BERESFORD
9 telpu + saul. telp. 2 stāvu atsev. mūra māja, cietkoka grīdas, eļļas apkure, liels izbūv. pagrabs un dārzs, 2 garāžas. Pilna cena $12.000.

BLOOR — EMERSON — MILLICENT
6 telpu 2 stāvu atsev. mūra māja, cietkoka grīdas, gaisa apkure, liels pagrabs, garāža. Pilna cena $11.900.

DUNN — SPRINGHURST
8 telpu, 3 stāvu mūra māja, 2 virtuves, cietkoka grīdas, eļļas apkure, liels pagrabs, dārzs, garāžas iespējas. Iem. $3.500.

ROGERS RD. — BLACKHORN
6 telpu atsev. māja, (bungal.) cietkoka grīdas, eļļas apkure, garāža. Pilna cena $7.900. Iemaksa $3.500.

EGLINTON — KIRKNEWTON
5 telpu atsev. mūra māja, (bungal.) cietkoka grīdas, ūdens apkure, garāža, liels pagrabs, iesp. izbūv. 2 dzīv. ist., dārzs. Izdev. maksāš. noteik. Iem. $3.000.

ST. CLAIR — GLENHOLME
5 telpu atsev. māja, (bungal.) cietkoka grīdas, ūdens apkure, liels pagrabs, liels iekopts dārzs. Iem. $3.500.

EGLINTON — NORTHCLIFFE
5 telpu atsev. māja, (bungal.) cietkoka grīdas, gaisa apkure, garāžas iesp., dārzs. Iem. $1.900.

DAVENPORT — PELHAM
5 telpu, 2 st. māja, garāža utt. Iem. $1.500.

Vēl daudz citu īpašumu, veikalu un farmu visos rajonos pēc izvēles un katra spējām. Pieprasiet un pie laika stājieties sakaros
Informācija katrā laikā latviešu valodā. Aizdevumu sagāde, līdz $2.000 uz 2 gadiem par valsts noteiktiem procentiem

MANN & MARTEL REAL ESTATE,
T O R O N T O
Mūsu četri biroji — ziemeļos, rietumos, austrumos un centrā spēj apmierināt ikkatru vēlēšanos!

MĀJAS, FARMAS, VEIKALUS lielā izvēlē visos rajonos piedāvā
LAURENTIDE REALTIES Co Montreal
Pārstāvis O. KRĀDZIŅŠ, 1414 Fort St,
Montreal, Que. Tel. GL 2158 «361»

VECĀKĀ UN PLAŠĀKĀ GRĀMATNĪCA KANADĀ:
VALTERS ZIEDIŅŠ
218 Greenwood Ave,
Toronto, Ont., tel. GL 8646

KLAVIERU BŪVĒTĀJS
A. KĻAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem
TORONTO, 90 LONDON ST, Tel. KE 8609
Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

MONTREĀLĀ
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.
Tel. WE 5543.
Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pasēm. Foto—amatieri, nododiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem un palielinājumiem.

S. LOCĀNS
izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās
LL 9053, Toronto

J. GRISLIS
pieņem pasūtinājumus
KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM
188 Davenport Rd., Tel. MI 5295 Toronto
Praktizējis Rīgā, Berlīnē, Stokholmā

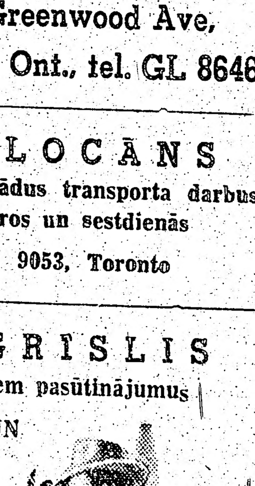

LŪDZU!
Ja vēlaties pirkt jaunu FORDA auto — vieglo vai smago — stājieties sakaros ar mūsu firmas pārstāvi
V. PESECKA KUNGU
1638 BLOOR St., W., tel. OL 2371
(arī vakaros no plkst. 18—21 un sestdienās no plkst. 10—13)
FORD — MONARCH
PĀRSTĀVĪBA
CHURCH MOTORS Ltd.
1638 BLOOR St., W., tel. OL 2371

KAS NOTIEK PAD. SAVIENĪBĀ?

(Pārnesums no 1. lapp.)

VAI ŽUKOVS KRITIS NEŽĒLASTĪBĀ?

Rietumu lietpratēji Krievijas jautājumos pielaiž varbūtību, ka Žukovs ir vai nu kritis nežēlastībā vai arī Kremlis viņam uzticējis kādu jaunu slepenu plānu izstrādāšanu. Pēdējo varbūtību pastiprina Žukova briljantā militārā karjēra. Pirmās varbūtības aizmugurē varētu būt Staļina pašreizējā labā roka Maļenkovs, kas ar Žukovu ir naidā jau kopš 1941. g.

Otrais Pasaules karš padarīja Žukovu slavenu, un savas tautas novērtējumā viņš nāca tūliņ pēc Staļina. Staļins necieta savu padoto popularitāti, un jau 1946. gadā Žukovu degradēja no visu Pad. Savienības bruņoto spēku komandiera amata un iecēla par Odesas apgabala militāro pārraugu. Vēlāk viņu pārcēla uz Urāliem.

Nav domājams, ka Žukova attieksmes ar Rietumiem viņam varētu būt noderīgas. Drīz pēc Otrā Pasaules kaŗa Eizenhauers paziņoja savu draudzību ar krievu ģenerāli un vēlāk, 1948. g. izteicās: „Ja es kaut kāda iemesla dēļ varētu dabūt Žukovu uz Ameriku, tad es to darītu."

Ir tomēr iespējams, ka Žukova pazušana ir tikai īslaicīga. Žukovs ir liels Staļina draugs kopš 1937.-38. gada, kad viņš sakāva japāņus Mongolijā, un Staļins atkārtoti ir izteicis savu apbrīnu par Žukova spējām, intellektu un zināšanām.

Vai Žukova darbs Urālos bija Pad. Savienības armijas dibināšana nedrošo Eiropas satelītu aizmugurē? Vai Urāli būtu domāti kā baze jaunam austrumu karam?

Nav arī vēl saprotami pēdējie Kremļa gājieni. Vai pēkšņie antisemītisma uzplūdi būtu tikai vāciešu un arabu labvēlības iegūšanai un ka tā jau būtu daļēja sagatavošanās neizbēgamam karam? Jeb vai atkal Kremlis baidās no ienaidniekiem pats savās sienās un tādēļ meklē grēka āžus, lai novērstu starptautisko uzmanību no sava vājuma punkta? Vai Staļinam kļūstot vecākam un vājākam un Maļenkovam pieņemoties spēkā, būtu sākusies kāda cīņa Kremlī par varu Padomju Savienībā?

To neviens nezina, un tikai nākotne atklās šīsdienas mistēriju Krievijā.

PAZIŅOJUMS

LNAK valde paziņo, ka Apvienības birojs ir atvērts pirmdienās, trešdienās un piektdienās no pl. 7—9 vakarā sv. Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī. Adrese: Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Terminal A, Toronto, Ont., Canada.

Šinī laikā pieņem visus Apvienībai domātos maksājumus, kā: dalības maksas, ziedojumus palīdzības darbam, immigrācijas veicināšanai, informācijas darbam, maksājumus Kultūras fondam, autoru honorāriem u. c. Tāpat šinī laikā kārto visus uz LNAK attiecīgās lietas, sniedz paskaidrojumus, ziņas utt. Visos šinīs gadījumos lūdzam griezties pie biroja darbinieces E. Gūtmanes.

Visus minētos maksājumus var izdarīt arī svētdienās pēc dievkalpojumiem pie LNAK bibliotēkāres un kartotēkas pārzines A. Heveles.

LNAK Centrālā bibliotēka atrodas biroja telpās, un grāmatas tur izsniedz trešdienās no plkst. 6—8 vakarā un svētdienās pēc dievkalpojumiem.

Tanī pašā laikā un vietā izsniedz izziņas no kartotēkas pret 25 centu atlīdzību par katru izziņu.

LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne sastopams birojā piektdienās no plkst. 7—9 vakarā.

LNAK valde

BRUNO PURIŅŠ
BIEDRS TORONTO NEKUSTAMO ĪPAŠUMU APVIENĪBĀ
MĀJU PĒRKOT
MĀJU PĀRDODOT
AIZDEVUMU SAGĀDE
PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO MĀJU SARAKSTU
3 MODERNI BIROJI UN 60 LABĀKIE PĀRDEVĒJI JŪSU RĪCĪBĀ
PAR 2¾ % GADĀ
Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā
O. E. CARSON
VIENS NO LIELĀKIEM KANADAS REALTORIEM
2283 YONGE ST., TORONTO
Tel. BIROJĀ MA 7651
Tel. MĀJĀS HY 3048
SEKOJIET IK DIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

KANADA APSVEIC JŪS SAVĀ ĢIMENES SAIMĒ

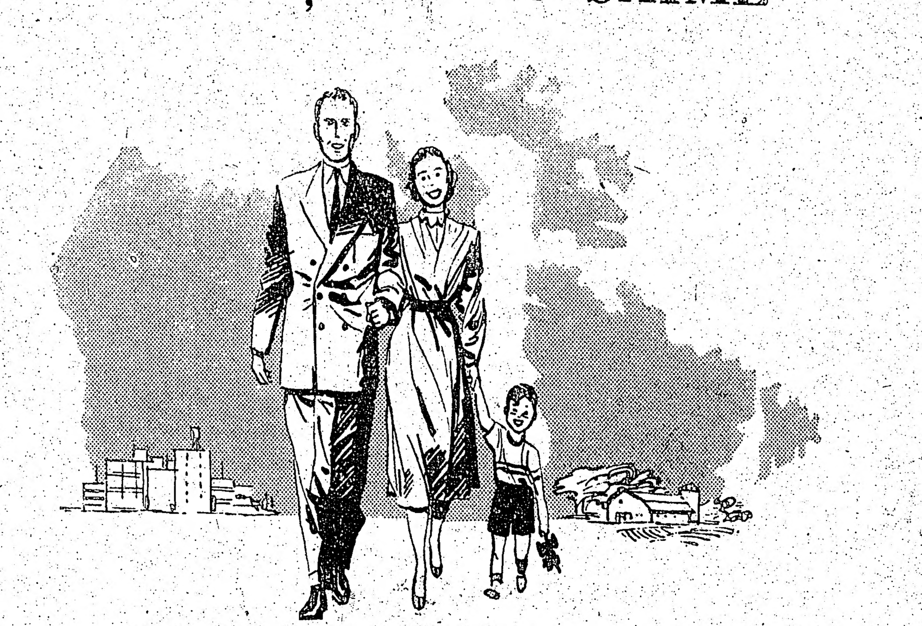

1. Iesniedziet deklarāciju, ka jūsu nolūks ir kļūt par Kanadas pavalstnieku. Šo deklarāciju var iesniegt katrā laikā pēc ieceļošanas, bet tas darāms vismaz vienu gadu pirms lūguma iesniegšanas pēc pavalstniecības.

2. Iesniedziet lūgumu pavalstniecības iegūšanai. Tas iesniedzams pēc piecu gadu uzturēšanās Kanadā.

3. Mācaities franču vai angļu valodu — vienu no abām Kanadas oficiālajām valodām un iepazīstieties ar Kanadas vēsturi un valdības iekārtu, lai varētu uzrādīt pietiekamas zināšanas, kad stāsities tiesas priekšā, kas jums uzdos jautājumus.

Lai pilnīgi iegūtu tiesības un privilēģijas, ko Kanada var jums dot, plānojiet jau tagad kļūt par Kanadas pavalstnieku. Ja jūs esat 18 gadu vecs vai vecāks un likumīgs ieceļotājs, jūs jau tagad varat spert pirmos soļus.

Pēc Kanadas pavalstniecības iegūšanas jūs vairs neesat ārzemnieks. Jūs ceļojat ar Kanadas pasi. Jūs piedalāties valsts pārvaldīšanā un jums ir tiesības balsot un kandidēt uz darbu valdības iestādēs.

Lai iegūtu pilnīgu informāciju, kā kļūt par Kanadas pavalstnieku, izpildiet zemāk minēto kuponu un iesūtiet to: Citizenship Branch, Departament of Citizenship and Immigration, Ottawa (Pavalstniecības nodaļa, Pavalstniecības un Immigrācijas Departaments, Otavā).

DEPARTMENT OF CITIZENSHIP — AND — IMMIGRATION
Hon. Walter E. Harris, Minister

Citizenship Branch,
Department of Citizenship and Immigration,
Ottawa.
Please send me the booklet on the steps to Canadian citizenship.
Name..........
Address..........
L 331

UZMANĪBU DĀMAS!
Uzacu un skropstu krāsa HENNA atkal krājumā
DĀMU FRIZĒTAVA
AUSTRA ŠMITS
737 Bloor St., W., Toronto. Tel. LL 6792

LOTUS TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
854 Bathurst St., tel. KE 3884

Svaigi griezti ziedi
Krāšņas podu puķes
Gaumīgi ziedu sakārtojumi
Latviešu keramika
Brīva piegāde mājās pilsētas robežās (līdz plkst. 2 pp. pieteiktos pašā tajā pašā dienā). Telegrafiski nosūta ziedus uz citām pilsētām un valstīm

AUTOĪPAŠNIEKI!
F & G AUTO RIEPAS
● Pārdošana visu izmēru jaunas un lietotas riepas
● Ļoti labi vulkanizē un atjauno jūsu riepas
● Ļoti zemas cenas un garantēts darbs
● Mēs pērkam lietotas riepas.
Runājam vāciski, krieviski un zviedriski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā. Sestdienās līdz 6 vakarā
459 RONCESVALLES AVE, TORONTO. TEL. LA 2550
(1065) Jūs cienot IVANOVS un MALSTROEMS

Dr. JĀNIS KAROLS
M.D. — L.M.C.C.
pieņem slimniekus 404 DELAWARE Ave, Toronto
Darbdienās no 9—11 un 5—7, izņemot trešdienās, tel. OL 1681

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶĪGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal

Dr. MICHAELS BALKANI
sieviešu ārsts, speciālists dzemdību palīdzībā (agrākais šefārsts Budapeštas slimn. un Minchenes slimnīcas sieviešu nod. vadītājs)
202 St. Clair Ave W, Toronto (pie Avenue Rd), RA 9632, HU 7841
Pieņem no 3—6 pēcpusd., trešd. no 3—8 pp. Pārējā laikā vienošanās pa telefonu (84)

Dr. K. ZYMANTIENE
ĀRSTE — CHIRURGE
Toronto, 430 Dundas St., W. Tel. EM 6-5798 (pie Hurona ielas)
PIEŅEMŠANAS LAIKS 1—4 un 5—8 pp.
RUNĀ LATVISKI UN VĀCISKI (96)

REG — HARDING AUTO TIRDZN.
2800 Danforth Ave, Toronto, tel. birojā OX 9669, mājā JU 4587
PĀRSTĀVIS
ALEKSIS REBĀNE
Jūs apkalpos un informēs visos sīkumos latviešu valodā

IGAUŅU KUNGU FRIZĒTAVA
VARIK'S
1261A St. Clair Ave W. Tel. KE 8820
Starp Dufferin un Lansdown atvērta no 9—7 pp.
Slēgta pirmdienās (231)
LATVIEŠUS LŪDZ APMEKLĒT

VOLDEMĀRS PORIETIS
ELEKTROTECHNIĶIS
Izdaru dažāda veida elektriskās installācijas.
Pieslēdzu elektriskās plītis un eļļas apkures.
501 St. Clarens Ave, Toronto, LA 8956, KE 4684
(98)

AUTO VADĪŠANAS KURSI BALTIC

OPERĀTORA UN ŠOFERA LICENCĒM
kursu beigušiem garantēju atļaujas
A. MASINGS
565 Logan Ave, Toronto, tel. HA 1688 un RI 6661 (109)

W. M. HASNERS
DIPLOMĒTA MASIERE (136)
Pieņem vakaros no pl. 7—10. Pirmdienās no pl. 9—9 vakarā.
Bijušiem karavīriem — invalīdiem ar ārsta parakstu izdaru pakalpojumus bez maksas
Esmu iegādājusies ultra violeto un infra sarkanās lampas
392 PALMERSTON BLVD. TORONTO, Tel. PR 2756

Latvijās amata meistara
J. KREIĻA
FOTO DARBNĪCA
izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni
PIEŅEM REMONTĀ FOTO APARĀTUS
FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ
445 PAPE Ave, TORONTO
TEL. GE 0756

FRANK VASS, B.A.
ADVOKATS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

TEĀTRA IZRĀDE „SVEŠĀS ASINIS" SVĒTDIEN, 8. MARTĀ, PLKST. 18.00
191 LIPPINCOTT ST., TORONTO